

086534444

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

Mag. 09.023 Er

J. Erichsen
Den gamle
Manuscript-Samling
i det Kgl. Bibliothek

1786

RHB

3126
80 5.11

Mag.
09.02.3
64

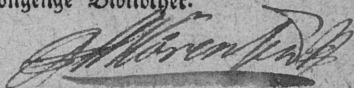

U d s i g t
over
d e n g a m l e
Manuscript = Samling
i det
store Kongelige Bibliothek.

Ved

John Erichsen,

Deputeret i Rentekammeret, Conferentsraad, og Biblio-
thecarius ved det store Kongelige Bibliothek.

K i ø b e n h a v n,

Trykt paa Forfatterens Bekostning hos
Hofbogtrykker N. Møller.

1 7 8 6.

Zil

R o n g e n !

Den Tid jeg tiltraadde den mig allernaadigst
onbetroede Tieneste ved Deres Majestets store
Bibliothek, fandt jeg iblandt andet den dertil
hørende Samling af Manuscripter uden al saa-
dan Orden, eller efterretligt Inventarium, som
kunde agtes tienslige til de i Literaturen arbeiden-
des Brug, eller til dennes Befordring; det sidste
især af den Aarsag, at mangfoldige af disse Bø-
gers Opskrifter vare aldeles urigtige, og andre

blotte almindelige Benævnelser, hvorunder mange, endog meget vigtige, Stykker, vare blevne samlede i eet, uagtet de fandtes at høre til ganske forskjellige Fag i Videnskaberne.

Jeg kunde derimod, næsten ligesaa snart, som jeg lagde Haand paa, nærmer at undersøge denne Manuscript-Samling, ikke gaae Feil af, at finde, at den, rigtigheden ordnet og brugt, vilde kunne gjøre en meget anseelig Tjeneste til Videnskabers og nyttige Kunsters Befordring næsten i alle Fag.

Det maatte altsaa naturligviis blive eet af mine første Ønsker, jo før jo heller at kunne see tilveiebragt en fuldstændig, og paa en, med de menneskelige Kundskabers nu vedtagne Inddeeling passende Maade, ordnet Fortegnelse eller Hoved-Inventarium derover, hvilket og, efter noget meer end 2 Aars Arbeide, (ikke at regne den Tid, som siden er medgaaet til paa ny at eftergaae Udkastet, efter Bøgerne selv, og revidere samme) i de Timer, der kunde vindes fra andre dagligen løbende Forretninger ved Bibliotheket, er blevet færdigt.

Det er da en Udsigt over dette, som jeg
herved fordrister mig allerunderdanigst at ned-
lægge for Deres Majestet, for derved at give
i det mindste nogen Prøve, hvor liden den end
blev, paa et Slags Regenskab for, hvorledes
jeg haver behandlet denne Deel af den under
mine Hænder allernaadigst betroede uskatterlige
Skat. Min Samvittighed giver mig den Frie-
modighed, at jeg, for Deres Majestets aller-
hoieste Nafyn, allerunderdanigst tør forsikre,
ligesom mine Medarbeidere kunne bevidne det,
at det haver været min inderligste Attraae, lige-
som jeg og veed mig at have anvendt den aller-

yderste

nderste Flid, som mig har været muelig, derpaa, at dette Arbeide kunde blive indrettet saaledes, at dets Udfald kunde svare til Deres Majestets landsfaderlige Hensigt med Deres store Bibliothek, at nemlig dette skulde blive eet af de store Hielpemidler til Videnskabers og nyttige Kunsters Opkomst og Udbreedelse i Deres Majestets Stater.

Hvorvidt jeg nu haver opnaaet dette, eller ikke, beroer allene paa Deres Majestets eget allerhoieste Omdomme. Men skulde Deres Majestet allernaadigst finde Anlægget heri, om

ikke ganske fuldkomnelig: thi det var at giøre sig et alt for stort Haab; dog i nogen Grad, passende til dette Diemerke, vilde det for mig blive en Lykke og Glæde, som jeg, efter min Tænkemaade, skatter for den største jeg kan nyde i Livet.

allerunderdanigst

Kjøbenhavn den 14 Decbr. 1786.

J. Erichsen.

Til

Til Læseren!

De saa ofte igientagne Klager i de fremfarne Tider, at det store Kongelige Bibliothek, og allermest dets Manuscripter, have virkelig været at ligne med en nedgraven Skat, er een iblant de bevægende Grunde, der have opmuntret mig til at udgive nærværende Udsigt derover. Jeg haver nemlig fundet mig overbevist om, endog tildeels af egen Erfaring i mine yngre Aar, at disse Klager have været alt for

meget

meget grundede. Dernæst haver jeg troet, at denne, endskjønt ikkun almindelige Udsigt, eller, rettere, Forsmag derpaa, som egentlig er det, hvortil jeg haver sigtet dermed, dog vilde kunne give dem, der arbeide i Videnskaberne, nogen brugbar Anviisning til hvad de kunde søge der, tienligt til deres Forehavende, enhver i sit Fag. Jeg maae og ikke negte, at jeg end videre haver gjort mig det Haab, at denne Underretning ikke vilde blive dem aldeles uvelkommen. Den Samling, som den handler om, maae jo naturligviis interessere alle; thi den er Statens, den er Fædernelandets, ja! dens allerhøieste Eier vil, at den skal være alle Videnskabers og smukke Kunstes Elskere og Dyrkere til Gavn. Skulde jeg mod Formodning have taget Feil i denne min Forventning, haver jeg dog kun spildt nogen liden Umage og

Lid. Dog bort med denne Mistanke! det saa meget mærkelige Liv i alle Videnskabers Dyrkelse og Bearbejdning, som den af Hans Kongelige Majestet saa viiseligens stiftede Skrivefrihed dagligen udbreder, aabner meget meer Udsigter, der ere alt for glade til, at den kan finde Sted.

Om denne Udarbejdnings Indretning haver jeg i øvrigt intet at sige, uden allene dette, at jeg haver troet, det vilde falde beqvemmere, til med eet Diekast at kunne oversee hvad Skrifter her haves af hvert Slags, at jeg efter vor Rostgaards Plan, i det mindste saa nogenledes, samlede Bøgerne af alle Formater i hvert Fag paa eet Sted, end at hver Format blev sat for sig, saaledes, som den staaer i Bibliothekets Catalogus over Manuscripterne. At nogle saa Styk-

ker af de mindre Formater, kunde, som jeg siden haver mærket, have været indsatte paa endnu meer passende Steder, haaber jeg ikke bliver til Anstød, hvorfor jeg og ei haver troet den Umage fornøden at omsætte dem. At Titlerne paa visse Bøger ikke altid findes anførte paa eet og det samme Sprog, men nu paa Dansk, og nu igien paa Latin, ligesom det eene eller det andet fandtes beqvemmost ved Catalogi Forfattelse, ventes ligesaa lidet at kunne foraarsage dem, til hvis Brug dette Udkaft egentlig er bestemt, nogen virkelig Ueilighed, da de formodes at forstaae begge disse Sprog.

I de hist og her tilføiede Anmerkninger haver jeg vel taget mig den Frihed at sige mine Tanker lige frem, men haaber dog, at have iagttaget derved den Erhødighed, som jeg er Natio-

nen skyldig; thi saa sandt som det er, at al
Evang, der paalægges den skrivende Lærde, støder
endog an imod de allersørste Grundbegreber af den
sunde Fornuft, saavidt saadan Evang nødvendigviis
altid maae hindre ham i nogen Grad fra at kunne
forklare og meddele andre hans Tanker, hvilket dog
er den naturlige Hensigt af al Tale og Skrift; saa
høer og paa den anden Side den Sømmelighed og
Bessedenhed, som er aldeles uadskillelig fra en god
Opdragelse og retskaffen Tankemaade, altid staae
ham for Dine, som en hellig og ubrødelig Lov.
Skulde ellers dette første Stykke fra min Haand om
Bibliotheket have den Lykke at vinde nogen Yndest,
skal jeg ei allene besitte mig paa, men det skal endog
være mig en stor Skyldighed, om Gud sparer Liv og
Kræfter dertil, at meddele een eller anden Udsigt over

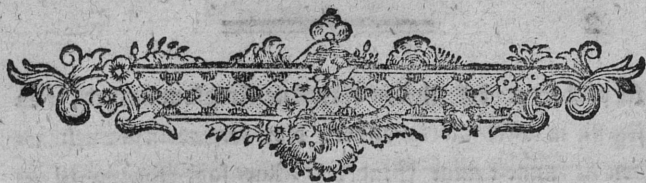
viffe

viffe Fag af de trykte Bøger i Bibliotheket, skient disse naturligvis maae blive indrettede paa en ganske anden Maade, end denne nærværende. Det pag. 52 yttrede Haab om, at kunne faae i sin Tid ved Hr. Prof. Geufs nærmere Oplysning om det saa overmaade rare Danske Skrift om Krigskunsten af 1578 og dets Original, er nu desværre forsvundet, ved denne brave Mand's beklagelige Dødsfald. Til Slutning maae jeg tilføie: at jeg kalder denne Manuscript-Samling, den gamle, for at adskille den fra den nyelig tilkomne Grævelige Thottiske, over hvilken den heele, af Skifte-Commissionen foranstaltede, og tilligemed Samlingen selv til det store Kongelige Bibliothek overleverte, Catalogus skal, i Kraft af Sal. Grævens Testamente, udgives ved Trykken.

Det er den Nødvendighed, som en haard Sygdom
haver paalagt mig, at holde mig fra anstræn-
gende og paatrængende alvorlige Forretninger, der haver
bragt mig paa at udfaste dette, for dog ikke imidlertid
at være ganske vrkesløs og unyttig. En Embedsmand,
som fødes af Staten, skylder den Regnskab for ethvert
af de Dieblikke, som han kan arbejde; og jeg sandt mig
her desmeer at skyldte det, som min Sygdoms Afmæg-
tighed, hvor dødende den end har været, haver dog als-
tid ladet Sielens Kræfter frie, endog naar Haanden haver
været for svag til at holde Pennen eller at male Bog-
staver.

En ny Opmuntring fandt jeg i den særdeles Om-
sorg, med hvilken dette Slags Kundskab nu begynder at
søges i vore Tider i alle oplyste Lande; og endnu een i
dens erkjendte Uomgiængelighed for den arbejdende
Lærde; Jeg selv har endog maattet ladet et Arbeide,
hvorpaa jeg havde anvendt ikke saa liden Møie, ligge als-
deles hen, paa en Tid, da jeg ellers kunde været i Stand

til at bringe det til den fornødne Fuldkommenhed, som jeg nu maaskee aldrig bliver, blot formedelsi Umueligheden at kunne i mine Studenter-Nar faae Udgang til at søge i det store Kongelige Bibliotheks Manuscripter nogle dertil uundværlige Underretninger, som der, og ingen andensteds, vare at faae; og omendskiønt jeg engang siden fik, som Giest, den Lykke at see Bibliotheket, var dog dette Syn alt for flygtigt til, at noget derved kunde bemerkes eller udtegnes. Hvor vigtigt altsaa er det ikke for dem, der skulle arbejde, ei allene at vide sig en aaben Udgang til de Steder, hvor de fornødne Hielpemidler ere at finde, men og at have i Forveien, om det kun er en Forswaag paa, hvilke disse ere og hvorledes? Hvor viiselig derfor er det ikke betænkt, at Kongen haver befælet, at et vist Fag af hans store Bibliothek, skal anlægges til Tjeneste for Statens Literatur, paa det de Arbeidende altid kunne vide et Sted, hvor de kunne søge de hart ad utællelige større og mindre, og helst de smaa, Ting, uden hvilke man evig vil forgieves tænke paa at faae udfyldt alt det meget, som endnu staaer tilbage deri, uagtet al den Glid, som indtil vore Dage er bleven anvendt derpaa, ja uden hvilke intet i det store i Literaturen, og alsermindst i Historien, staaer til at udrette.

Det er ellers merkværdigt, at man fra de ældre Tider ikke finder iblant det Kongelige Bibliotheks nu overblevne Papyrer den alsermindste Underretning om denne Kongelige Manuscript-Samling, undtagne allene nogle faa adspredte Optegnelser over nogle en-

felte Stykker, hvoraf intet sammenhængende er at ud-
 bringe. Det som hist og her meldes i ældre trykte Skrif-
 ter om Kongelige Haandskrifter, er og desmere vakkende,
 som den Lids Lærde, ved den Nævngivelse Bibliotheca
 Regia, virkelig have undertiden forstaaet, ikke det Kon-
 gelige, men Universitetets Bibliothek. Sa der er end-
 og, efter den nøie Undersøgning, der er skeet om den
 Sag i disse sidste Aaringer, al Marsag til at troe, at der
 aldrig har været nogen Hoved-Catalogus over den Kon-
 gelige Manuscript-Samling, førend den Optegnelse, der
 er bleven foranstaltet 1778 og 1779 ved den Commis-
 sion, som nu sidst blev nedsat, for at overlevere Biblio-
 theket efter Sal. Möllmann til Sal. Schlegel, men,
 som gjort i en fiendelig Hast, er alt for uefterrettelig til
 at kunne være Literaturen til nogen sand Tjeneste; og
 dette maae da være Marsagen til, at *Thurah*, *Hauber*
 og andre, der have beskrevet Kiøbenhavn med dens Bi-
 bliotheker, ikke have kunnet anwise uden nogle faa en-
 kelte Stykker af denne Skat.

Jeg maae altsaa lade det blive ved allene at med-
 dele de fornemste Resultater af hvad jeg, med mine Med-
 arbejdere, Hr. Kommerraad og Under-Bibliothecarius
Broager og Hr. Mag. *Nyerup*, have fundet opdage om
 denne Samling, ved fra Grunden at optage og ordne
 den af ny, og vil da begynde med det Orientaliske.
 Nogle faa iblant disse spores at have været ved Bi-
 bliotheket fra gammel Tid af; men de allerfeste ere dog
 en Frugt af den af Høifsalig Kong *Friderich* den Femte

foranstaltede Reise til Østerlandene, fornemmelig til Arabien, for at befordre saavel den østerlandiske Lærdom overhoved, som den Hellige Skrifts Forklaring især, hvor til Hans Kongelige Majestet nylig haver allernaadigst tilladt at samle dem, *Sal. Prof. von Haven* efterlod, og som hidtil have ligget ved Universitetets Museum. Endelig er kommen hertil en Samling, fornemmelig af tyrkiske eller Persiske og tildeels af arabiske, mest haandskrevne Bøger, som *Hr. Prof. Kratzenslein* haver faaet fra Ostindien efter *Dr. Flor*, og som han 1786 haver overdraget Kongen, i Anledning af den med hans apparatus instrumentorum truene Indretning. De malabariske Codices, skrevne paa Palmeblade, formodes billigen at have deres Oprindelse fra den Danske østindiske Mission.

De iblant disse Bøger, der ere med Arabisk-Cufisk Skrift, ere alt bekiendte af vor *Prof. Adlers* Beskrivelse derover, *Alt. 1780* i 4to. De hebraiske og chaldaiske ere tildeels ligesaa af *Kennikots* Bibelværk, hvortil de tildeels ere bleve benyttede. Af de øvrige Arabiske og andre, haver *Hr. Prof. Adler*, paa min Anmodning, (thi jeg er saa lidet Orientalist, at min Forsatning haver endog nødt mig til reent at glemme mit Hebraisk) foruden de Underretninger, han alt haver meddeelt den lærde Verden om nogle af dem i *Eichhorns* *Repert. für die bibl. und morgenl. Lit.* 15 Th. N. VIII. p. 265 o. f. opgivet som de vigtigste.

In Folio.

- 1) كتاب الصحاح الجوهري *Lexicon Gieuharii.*
- 2) كتاب وفيان الاعيان وانباء لنباء الزمان
Virorum illustrium historia ordine alphabetico,
autore *Schamsoddino ibn Chalican.*
- 3) ديوان ابو الطيب المنتبي *Carmina Motanabbi,*
Arabum poetarum principis, in urbe Cufa in Me-
fopotamia nati. Floruit Sec. X.
- 5) كتاب سراج لاملوك ولخلفا *Lucerna regum*
& Chalifarum, auctore *Abubecro Muhammed*
ibn Valid, nostratibus *Averroë.* Liber politi-
cus, regi Hispaniæ *Muhammed Abdallah* di-
catus.
- 6) كتاب للقاموس المحيط *Camus*, h. e. *Ocea-*
nus. *Lexicon linguæ Arabicæ* celeberrimum,
autore *Muhammed ibn Jacob ibn Muhammed Fi-*
rufabadi.
- 8) تاريخ مختصر في الدول *Abulfaragii historia*
compendiosa dynastiarum, descripta, ut in fine
annotatur, a Heg. 1074. Editum est hoc
opus ab *Edv. Pocockio.* Oxoniæ 1663 4to.
- 17) *Lexicon Turcicum*, cum formulis epistolarum in
eadem lingua. Additæ sunt vocum explicatio-
nes italice, & epistolarum argumenta italice
margini adscripta.
- 19) *Epistolæ Pauli ad Galatas, Ephesos & Philip-*
penses coptice (dialecto memphitica) & arabice.

- 22) Liber continens effigies 31 Imperatorum, Vexillorum aliorumque virorum illustrium Turcarum eleganter pictas.
- 23) كتاب روضه المناظر في علم الاوليل والاواخر تاليف ابو الوليد محمد بن الشحنة *Ebn Schohnah* historia universalis. In margine adscripta est chronologia, cum aliis nonnullis observationibus. Vid. Herbelot in voce *Schohnah*.
- 28) صور الكواكب *Figurae stellarum*, cum earundem descriptione, auctore *Abdolrahman Essifi*.

In Quarto.

- 2) كتاب الحماسة لابي تمام *Hamasa*, liber poeticus celebris, auctore *Abi Thamamo*.
3. 4) معجم البلدان تاليف ياقوت *Jacuti Lexicon Geographicum*. 2 Voll. script. anno Hegiræ 681. Deficiunt multa.
- 10) كتاب تاريخ مصر *Historia Ægypti*, auctore *Mustafa ibn Ibrahim Teba*.
- 12) كتاب فتوح البنيسا وما وقع للصحابه مع البطلوس لابي عبد الله محمد المقرئ *Historia expugnationis Bahnesæ* (urbis Ægypti) & eorum, quæ acciderunt fociis cum *Batluso*, auctore *Abi Abdallah Muhammed Elmukri*.
- 13) كتاب نزهة الناظرين *Obletamentum Spectatorum*, auctore *Marai ibn Jusuf Hanbali*.

Vitas & res gestas Chalifarum & Sultanarum
Ægypti continet.

45. 46) حياة الحيوان *Damirii Historia naturalis animalium*, 2 Voll.
53) عجائب المخلوقات *Mirabilia rerum creatarum*, h. e. *Casuzini Historia naturalis*.

In Octavo.

- 5) كتاب تاريخ ناديري *Historia Schah Nadiri*,
autore *Mirza Mahadi Chan ex Masanderan*, Na-
diri a libellis secretioribus.
10) مقامات الحريري *Haririi confessus L.*
15) فتوحه عراق للواقدي *Historia expugnationis
Iraki*, autore *Eluakedi*.
30) ديوان ابن خفاجة الاندلسي *Carmina Ibn
Chafagia*, Hispani.
45) كتاب مزامير دلوود *Psalterium Davidis
ex Syriaca Versione translatum*. A *Jacobo Da-
masceno* a. C. 1697 descript. Parisiis.

E collectione von Haven.

- 2) كتاب الطب لابن البيطار *Ibn Beithar*, bo-
tanici celebri, liber medicus vel de simplicibus
rel. ordine alphabetico.
3) كتاب منهاج البيان لابن جرلة في الطب *Ibn Giasla* liber *Menhag* dictus, h. e. de me-
dela morborum, ordine alphabetico.

- 10) اخبار مدينة تبريد للشيخ سيف بن ذي
Historia urbis Sabid in Arabia felice.

E collectione *Kratzensteiniana.*

- XVI. معرفة اسطرلاب *Scientia Astrolabii*, liber
 astronomicus, e *Ptolomæi Almagesto* translatus.
 Turcice.
- XXIII. *Historia Bikermangit*, regis ethnici, qui
 Ujeni residebat, autore *Berdg Pandet Ozir*
Rajæ Belodje.
- XXXII. كتاب كشف اللغات *Kaschfellogat*,
 Lexicon Persicum, autore *Abderrahimo.*
- XXXVI. XXXVII. عالم كربي *perficæ Historia Alan-*
ger vel Orangzeb. 2 Exemplaria.
- XXXVIII. الفاظ الدوية - نور الدين بن محمد
 Lexicon, autore *Nureddino Muhammed*; vel re-
 ctius, *Lexicon medicum*, alphabetico ordine herbas
 omnes & medicinas explicans, earumque virtu-
 tem, qualitateim et quantiratem, qua ægroto dantur.
1. عجائب المخلوقات *Mirabilia rerum creatu-*
rum, autore *Zacharia fil. Muhammedis fil. Mah-*
mudis Cammenfis. Agit de coelo, sole, luna,
 astris & signis coelestibus, deinde de arbori-
 bus, plantis, animalibus, avibus, quæ singula-
 nitidissimis picturis illustrantur.
2. Lexicon, ubi voces peregrinæ, usu in Medicina
 receptæ, e. c. græcæ, ordine alphabetico ex-
 plicantur.

7. خواص جوب چيني منقول ان تحفة المومنين
 Descriptio radices Chinæ, & medicina infantum.

De Occidentallſſe have overhoved 3 Slags Oprindelse. Det eene Slags ere de, hvilke ſaavel Bibliothekets Stifter ſelv, ſom hans Heilvolige Efterkommere, indtil K. *Friderich* den Femte at regne, have ſiden Tid efter anden umiddelbar overdraget dertil, deels af deres egne Haandbibliotheker, deels af Statens andre offentlige Bog- Gemmer.

Det andet Slags ere de, der ere tilkomne af adskillige private Bibliotheker, ſaasom *Hoghs*, *Ulfeldts*, *Gersdorfs* og *Reitzers*, hvormed det Kongelige er blevet formeret Tid efter anden, ſaavelſom ved det Gottorpſke, der i Auguſti Maaned 1734, da afgangne Etatsraad *Möllmann* haver giort Fortegnelse derover, erfares at have beſtaaet af 331 No. i alle Formater, og ſom igien ſtyldte *Eismar*, *Bordesholms*, og andre Kloſter-Bibliotheker i Hertugdømmene, ſaavelſom *Friderich Lindenbruchs* og andre ſin Herkomſt.

Det tredie Slags ere de, der ere tilveiebragte i værende Tid ved Acquiſitioner paa Auctioner eller i Sterboer. Herhen hører:

- a) Den *Danneſkiold-Samſøiske*, ſteet ved Sal. *Grams* Omſorg, ved Indkøb paa Grev *Chriſtian Danneſkiold-Samſøes* Auction 1732. Denne Samling har igjen, i det mindſte for en ſtor Deel, ſin Oprindelse fra den berømte *Frid. Raſtgaards* Bibliothek, og beſtaaer af Ma-

nuscripter, som denne havde indkøbt og samlet paa hans Reiser udenlands, fornemmelig i Italien og Frankerige, vel mest af græske og latinske Auctores, men og mange andre vigtige Stykker.

- b) Den *Føffiske*, ligeledes tilveiebraat ved Indkøb, af Etatsraad *Mollmann*, efter Kongelig Tilladelse, paa Auctionen efter Etatsraad *Niels Foss* efter dennes Catal. tr. i Kbh. 1751 i 8vo. Disse Manuscripter høre fornemmelig til den Nordiske Historie, og udmærke sig meget ved deres smukke Skrift og Bind. Og endelig
- c) Den *Grammiske*, bestaaende, efter *Col. Langebeks* samt Skifteforvalterens i den *Grammiske Bøe*, Hr. Conferenceraad *Kalls* Optegnelser, af de haandskrevne Sager, 299 No. i alle Formater, som *Col. Etatsraad H. Gram* havde efterladt, og som hans Arvinger 1752 overlode til Kongen. Disse høre til alle Fag, dog mest til den Nordiske Historie og Litteratur. Nogle enkelte deriblandt vare dog virkelig enten Universitetets eller Kongens egne, som *Gram* havde havt til laans paa den Tid han døde, men som hans Arvinger ikke vidste at adskille fra de andre.

Endelig kommer jeg til de Acquisitioner, der ere giorte ndi vor nu regierende allernaadigste Konges Tid, som igien ere 2 Slags, deels umiddelbar Kongelige, og deels ved Indkøb paa private Auctioner.

Til de første høre:

- a) Acquisitionen fra *Rosenborgs Slot* under 27 Nov. 1781 i alt 11 No. i 4to og mindre Formater, mest alle sande Pragt-Stykker.
- b) Acquisitionen fra det Kongelige Szand-Bibliothek i Folge allerhøiest Resolution af 5 Nov 1782, tilsammen 65 No. i alle Formater, Tegningerne ibereguede.

c) Ac-

- e) Acquisitionen fra Hendes Kongelige Hoiheds Prindsesse *Charlotte Amalies* efterladte Bibliothek i Aaret 1783, og
- d) Acquisitionen fra det Kongelige Geheime Archiv samt Kunst- og Kammeret, i Folge allerhøiest Resolution af 26. Martii 1786, 105 Stykker i alle Formater, fornemmelig bestaaende af Apparatus til det Danske Lexicon og Souverainitets Historien; Geh. Archiv. *Schünings* Samlinger, mest over Norge, men dog tillige over Danmark; samt den ulignelige Samling af Danske tegnede Monumenter, hvilke Høifstlig K. *Friderich* den Femte i sin Tid lod foranstalte med lige Accurateffe som Omsorg og Kierlighed for gode Kundskabers Udbredelse. Herved ere især de saa kaldte *Annales Islandorum Regii*, som i lang Tid have henligget i det Geheime Archiv, men som oprindelig høre til Bibliotheket, komne tilbage til deres rette Sted.

Til de sidste høre,

Hvad der er kjøbt

1781 paa Conferenceraad *Sevels* og Etatsraad *Temlers* Auktioner

1783 paa Etatsraad *Müllmanns*

1784 paa *Christian Brandts* og paa det Hamborgske Dom: Capitels

1785 Consist. Raad og Provst *Voltquartzes* samme Aar paa *Askews*

1786 paa Biskop *Harboes* og Secretaire *Herslebs*, fornemmelig bestaaende deels i Pergaments Codices, deels i senere lærde Mænds Autographa, og endelig

samme Aar paa *Lorcks*, *Augustins* og *Kofod Anchers*.

Jeg haver meldt i Forveien, at de Manuscripter, der have lagt den første Grund til denne Samling, have været

været de, som dets Høie Stifter *K. Frid. III.* allerede besad, da det først blev anlagt, og som da strax bleve indlemmede deri; derhen kan jeg iblant andre med al Sikkerhed, i Hensigt til Tidens Orden, regne en Deel *Isl. Landst. Nordiske Codices*, som *Høissal. Kongen*, da *H. M.* havde erfaret, at *Biskop Brynjulf Svendsen* paa *Skalholt* havde opdaget adskillige saadanne, havde paa sin Anmodning (indsført i *Forordn. for Isl. 3 Deel ad an. 1662. No. 105*) erholdet af ham. Af disse vil jeg her i *Særdeleshed* nævne *Codicem Flateyensem 2 Tom. in Fol.* De 2de, til den *Norske Historie* hørende *Bærker*, som *Torfans* i sine *Skrifter* kalder *Morkinskinna* og *Hrockinskinna*, ligelædes i *Folio*. Den sædvanlig saa kaldte *Edda Sæmundi*, saavelsom *Edda Snorronis*, samt *Annales Islandorum Regii*, in 4to, alle sammen paa *Pergament*, og i al Sandhed *Stykker*, der, som de eeneste i sit *Slags* i *Verden*, ere over al *Pris*. Allene var at ønske, at der i *Tide* maatte blive tagne usiagtige *Copier* af *Morkinskinna*, *Hrockinskinna* og *Edda Snorronis*, for at sette dem ved *Siden*, da det ellers er at frygte, at de med *Tiden* ville blive aldeles *ulæselige*, anseet at de, ved saa mange *100 Mars Brug*, ere blevne heel *yderlig forslidte*.

Men det er *Lid*, at jeg gaar til hvert *Fag* af *Videnskaberne især*, og da

I. Det Theologiske.

Her setter jeg det uden for al Tvivl, saavidt angaaer

a) Bibler og Bibelstykker især

At de adskillige heel gamle Exemplarer paa Pergament, som her ere for Haanden, af den hele latinske Bibel, saasom 2de i Folio, iblant hvilke den *Lerkiske* Codex tilslige er et anseeligt Pragtstykke, 4 in 4to, og 2 in 8vo, ville, under en *Rossis* Behandling, kunne give adskillige Variantzes, og deraf flydende Anmerkninger til Textens Berigtigelse. Det samme tænker jeg om de enkelte Bibelstykker, hvoraf f. E. findes in Fol. *Joh*, *Proverbia*, *Ecclesiastes*, *Sophia Salomonis*, *Psalmi ejusd. & Sapiencia Syrachidis* ex Verf. 7^{ov} LXX, Græsk, Perg. in 4to, *Pars Bibliothecæ Latinorum a Jobo usque ad Apocal.* Psalmerne undtagne, en smuk Perg. Coder; *Psalterium Davidis* Græce in Charta, samt samme *secundum Hebraicam veritatem* paa Latin, Perg.; *Canticum Canticorum cum Commentario* Lat. Perg.; *Esaias Propheza* Græce, cum Glossa continua magni *Basilii* med flere Kirkesædres, it. *Textus Græcus Esaiæ*, cum editione Vaticana 7^{ov} LXX. collatus; og in 8vo 2de *Psalteria Davidis*, smukt Perg., samt *Fragm. membr.* Lat., hvori *Ecclesiastes*, *Cantica*, *Liber Sap. Salom.* og *Ecclesiasticus*; ligesom og *Syrachs* Viisdom og *Salomons* Ordssprog paa Islandsk, 4to, Perg., *Odd. Eimersens* Overs. af *Jobs* Bog, samt Hr. *Povel Biørnsens* til *Selardal*, saavel af denne, som af *Davidis* Psalmer in 8vo, give et nyt Bidrag til de gamle Islandske Bibelstykker.

Hvad det nye Testamente angaaer, da vil det samme gielde om de to smukke Perg. Codd. der findes in Fol. af 4 *Evangelia Latine*, saavel som om *Epistolas Pauli Latine redd.*; *Catenam Patrum in Epist. Pauli cum Textu*, skjønt kun

paa Papiir, samt *Apocalyps. Job. cum Glossa*, paa Papiir; ligesom den Samling, som her høves af Antegnelser til den sidste Danske Bibel: Revision, saavelsom en anden af samme Slags in 4to, viser i det stykkeviis hvorledes enhver af Vedkommende har arbeidet deri. Hvad Qvarterne i øvrigt angaaer, haver Hr. Hensler allerede beskrevet den Hoved: Codex paa Perg., som her høves af det hele Græske nye Testamente, Rh. 1784. og paatvivles ikke, at jo Hr. Birch, ved hans nu forhavende prægtige Udgave af det græske nye Testamente, ligeledes vil baade beskrive og benytte den *Codicem Evangeliorum* og *Evangelistarium* Gr. som her desuden høves, begge paa Perg. Den anseelige *Dalbyiske Perg. Codex 4 Evangelistæ Latine*, med mere som den indeholder, fortjener og al Ugtfomhed, ligesom de 4 Evangelister paa Islandsk paa Perg. af det 17de Sec. forskellige fra de trykte, give et nyt Bidrag til den Islandiske Bibelhistorie. Tvende smukke Perg. Cod. som høves af det Apocryphiske *Evangelium Nicodemi* fortjene og at merkes.

b) Kirke: og andre Skribentere, Græske og Latinske, til det 10de Seculi Ende.

Her høves, hørende

til *Origenis* Bærker, 2 *Codices* in Fol. den ene heel paa Perg. og den anden tildeels paa Papiir, og 2 in 4to, den ene paa Perg. den anden paa Papiir.

til *Cacil. Cypriani*, 2 smukke Perg. Cod. in Fol.

til *Lactanzii* instit. div. en smuk Perg. Cod. 8vo.

til *Basilii Cesar.*, 3de smukke Pergaments Cod. in Fol. hvoraf de 2 paa Græsk, den 3die paa Latin, hvortil er føiet noget af *Gregor. Nyssenus*.

til *Prosperi Aquitanici* Epigramm. en Cod. paa Perg. skjønt ikke fuldkommen, 8vo.

- til *S. Ephraem de compunct.* en smuk Perg. Cod. in 4to.
- til *Vasili Magni Ascetica* en ligedan, in 4to.
- til *Gregor. Nysseni Sermo Catechet.* Gr. in 4to, en smuk Cod. paa Papiir.
- til *Alexii & Amphiloebii Homil.* en Cod. Chart. Græsk, in Fol.
- til *Arbanasii*, en Cod. Chart. 4to, hvortil er soiet noget af *Epiphanus*.
- til *Ambrosii*, en smuk Perg. Cod. in Fol.
- til *Prudentii*, en *Anonymi* Comment. over hans *Psychomachiam* paa Perg. in 4to.
- til *Synefius ad Episcopos*, et Fragment paa Papiir, in Fol.
- til *Cbrysofostomi*, 3 Codices in Fol. den første heel paa Pergament, den anden tildeels, og den tredie paa Papiir.
- til *Hieronymi*, 3 Cod. in Fol. den ene paa Papiir, men de andre 2 paa Perg, samt 2 Cod. paa Perg. in 4to, hvoraf dog den sidste tillige indeholder noget *Mathematisk*, samt *excerpta ex Ferro Lombardo*.
- til *Sidonii Apollinaris Epist.* en smuk Perg. Cod. in Fol.
- til *Augustini*, 5 Codices in Fol. hans *Flores* iberegne- nede, de 2 paa Perg. hvoraf den ene meget smuk, men de 3 paa Papiir, 1 Cod. in 4to; samt i 8vo, en Mængde smaae Stykker i tre forskjellige Samlinge, men paa Papiir.
- til *Cassidori*, et Fragment paa Papiir, in Fol.
- til *Victoris Epitome Catena*, en Perg. Cod. in 4to.
- til *Cyrilli Alexandr. Commentaria in Pentateuchum* Græce, en Cod. paa Papiir, in 4to.
- til *Leonis Magni Epist.* en Perg. Cod. in 4to.
- til *Gennadii de Eccles. dogm.* en Papiirs Cod. in 4to.

til *Paschasi Papa* excerpta ex libro ejus de corp. & sang. Christi. en Perg. Cod. in 4to.

til *Gregorii Magni*, 4 Cod. in Fol. de 3 paa Perg. den 4de paa Papiir, og to i 4to, begge paa Perg.

til *Beda*, hans *Expositio in Marcum*, paa Perg. in Fol.

til *Alcuni*, hans *Homiliae*, en anseelig Cod. paa Perg. in Fol.

Hvortil komme i 8vo adskillige Samlinger, mest paa Papiir, hvori vel findes en Deel Stykker af *Patres*, men hvoriblant adskillige af *Medio ævo* dog ere blandede.

c) Kirke- og andre Sribentere af Middelalderen, ontrent til det 15de Seculi Ende.

Her have

til *Ivonis Carnotensis* epist. en Perg. Cod. in 4to.

til *Hilleherri*, 3 Cod. paa Perg. in Fol.

til *Euthymii Zigabeni* panoplia, 1 Cod. paa Papiir, in Fol. Græsk.

til *Hugo de S. Victore*, 1 Cod. paa Papiir, in Fol.

til *Bernb. Clarevallensis*, 2 Cod. paa Papiir, in Fol.

hans *Flores* ibereguede, og 3de in 4to, en paa Papiir og to paa Perg. i hvilken sidste dog er indlemmet meget af andres, og deriblant af *Alani*, *Job. de Deo*, *Gregorii* &c.

til *Petri Cluniacens.* 1 Perg. Cod. in 4to.

til *Petri Lombardi*, med Udtog og Comment. over ham, 2 Cod. paa Papiir in Fol. og 2 paa Perg. in 4to, i hvilken sidste dog ere indførte nogle andre Ting.

til *Petri Blesensis*, en Cod. in Fol. paa Papiir.

til *Petri de Riga* aurora over Bibelen, 2de hellige Pergaments-Cod. in Fol. og 2 in 4to, som vist kunde fortjene nærmere kritisk Eftersyn.

- til *Gvilielmi Perakli v. Peralti*, 1 Cod. paa Papiir, in Fol.
- til *Thoma Aquinatis*, en anseelig, siont ikke meget gammel, Cod. paa Perg. og en anden paa Papiir, in Fol. samt en paa Perg. in 4to.
- til *Augustini de Ancona*, en Papiirs Cod. in Fol.
- til *Bonaventura*, en Papiirs Cod. in 4to, hvori dog noget andet er indblandet.
- til *Humberti*, en Perg. Cod. in 4to
- til *Joh. Marchesini Mammotrepton*, 2 Cod. in Fol. den eene paa Perg. den anden paa Papiir, dog med noget tilføiet af *Armandus de bello visu*.
- til *Armandi de bello visu*, en Papiirs Cod. in Fol. hvort dog tillige er noget af *Alanus og Bartholom. de Lusaria*.
- til *Nicol. Lyræ*, 2 Cod. in Fol. den eene paa Papiir, den anden paa Perg., samt 1 paa Papiir in 4to, hvori dog noget af *Augustini, Chrysostomi*, og andres Sager er indblandet.
- til *Roberzi Holkors*, en Papiirs Cod. in Fol.
- til *Henrici de Frimaria*, en Papiirs Cod. in Fol.
- til *Joh. de Tambaco*, en Cod. paa Perg. in 4to.
- til *Galli Junioris Malogramat*, 2 Papiirs Cod. in Fol.
- til *Petr. de Iliaco*, en Papiirs Cod. in Fol. hvori dog tillige er indført en Deel andet, og deriblant noget af *Wilb. de Monte Lauduno, Bonaventura*, samt *Excerpta Moral. Gregorii Papæ*.
- til *Michael. de Bononia*, en Papiirs Cod. in Fol.
- til *Marhai de Cracovia*, en Papiirs Cod. in 4to.
- til *Joh. Gersons*, en Papiirs Cod. in Fol., 3 in 4to, i hvilken sidste især dog en Deel er indblandet af *Smaragdus Abbas, Augustinus, Holkor, Bernbardus* og andre, samt en Cod. Chart. in 8vo.
- til *Martini Laudensis*, en Cod. Chart. in 4to.

til *Jacobi Carthusiensis*, en Cod. Chart. in 4to.
 til adskillige saavel *Patres*, som Skribentere af *medio ævo*,
 og deriblant tildeels nogle af de før navngivne, og
 nogle nye, som falder for vidtløftigt Stoffeviis at op-
 regne, 6 Papiirs Cod. in Fol. 3 in 4to og 7 in 8vo;
 af hvilke een paa Perg. dog maae jeg nævne for sig
 selv *Anselmi Cantuariensis Tractat. cur Deus homo*,
 en gammel og smuk Perg. Cod. in 8vo.

til *Speculum humana Salvationis*, beskrev. af Hr. Nyerup
 Spicil. p. 147. 2 Perg. Cod. in Fol.

til *Biblia Pauperum*, et Perg. Blad in 4to, see *Nyerups Diff.*
 1783 8vo, hvor dette Blad ogsaa findes stukket i Kobber.

til *Liber Scintillarum*, en Perg. Cod. in 4to

Blant de saa kaldte *Sermones de tempore & de Sanctis*,
 hvoraf der haves 12 Cod. in Fol. og deriblant 2 paa
 Perg. samt 6 in 4to, alle paa Papiir, og een in 8vo
 paa Pergament, anmerker jeg her allene iblant Quar-
 terne *Zachariae Lundii*. Udarbejdning over *Petri Co-*
mestoris Taler, samt nogle Aargangs-Prædikener
 paa gammel Dansk, paa Perg. hvilke Sal. Gram
 dog har meent at være oversatte af Latin, som sær-
 deles mærkværdige for Sprogets Skyld.

d) Yngere Theologiske Skrifter, fra Reformationen til vore Tider.

Her merker jeg allene in Folio et par Volumina af *Erasmi*
Autographa. En Deel om *Interim*, samt Forening
 imellem den Lutherske og Reformerte Kirke, med videre
 om den Reformerte Religions Opkomst i Tydskland; ad-
 skilligt om *Samuelis Huberi* Stridigheder 1595; Kö-
 nigsbergische Religions-Streitigkeiten 1676. 77 & 84;
 samt endelig Stridighederne i den Danske Kirke, (der
 ere henførte til den almindelige Classe af Theologica efter

Reformationen, for at de ikke skulde alt for meget afbryde Sammenhængen imellem de egentlige Danske Sager). De ere ellers især: *Acta Colloquii inter Canon. Roskild. & Theolog. Hafn. de officio Missæ* 1543 & 1544; *Consist. Hafn. Dom mod Christ. Dybvad* 1620; Forhør over *M. N. S. Chronick* 1651, samt hans Dom med videre, 2 Bind in 4to; Conference med den Sachs. Goth. Kirkeraad *Wilb. Verporten* 1673; Betænkning om den Catholske Religion 1674; *Controversia Grammo-Frankiana* 1698, tildeels trykt; *Bois Clairs* Forestilling mod *de Gisseys* Beskyldninger 1698; Capellanen i Vestsø, *Oluf Borchs* Sag 1727-28; Documenter om *Peder Pedersen Lyndbye* 1729-41; *Ole Risendals* Brev de absolute private, og andet 1730-34; Rector *Falsters* Brevverling om *Catechismus*, KirkeMusik, og Skolevæsenet 1735; *Elieser Beyerholms* Stridighed med Biskop *Ancheresen* 1735; *Magn. Hofums* Spørgsmaal til Stiftamtmanden og Biskoppen i Fyen, med deres Svar 1735-36; Documenter om den *Støtterupske* Sag i Bisborg 1736; *Ole Haldorsens* Sag 1737; *Sernhuthiske* Sager 1737-39; *Hans Mossins* Sag mod *Balslev* og *Rebling* 1737-38; *D. J. B. Vinslows* Brev til sin Broder: Søn, med *D. Wöldikes* Svar 1739; *Peder Nicolai Holstes* Sag (som og havees in 4to) 1733-40. Item af de ældre Stridigheder af dette Slags: *Controversia inter Joh. Resenium & Ivarum Stubæum*, hvorom og havees 3 Bind in 4to; *Oligeri Rosenkrantzii* *Controversia* med nogle hans Breve, som staae i Sammenhæng dermed, 7 Bind, samt 6 Bind om samme Sag in 4to; *Brochmannus Papizans*; samt desuden *Georg Wirzlebens* *expositio symboli Apost.*; *Jacobi de Rynck &c.* *Wiedertäufer*; *Bekkenntnis Origin.*; *Casp. Siverts* *Bürgers* in *Tonningen* *Gesichten Origin.* (hvortil hans *Gesichten*, 31 Hæfter

in 8vo, foruden andre hans Sager, ere en *Pendent*).
Råðereyen Jacob Båbrents, Johan Burchardt und *Con-*
sorten; Antoin. Bourignons Renovatio Ecclesiæ, traité
de la vraye vertu, samt Ministerii in Husum Gezeugniß
 mod hende 1674, 3 Vol. (hvortil kommer et Brev og
 en Afhandling af hende 1672).

Iblant Quarterne i denne Classe ere især at merke 5 Bind
 vedkommende *D. Luther*; *Anonymi scriptum contra in-*
terim; *Collectio scriptorum de descensu Christi ad in-*
feros; *Joh. Bodini Explicatio Lapsus Adami* og *Collo-*
quium Heptaplomeres, dog det sidste ikke complet, skiant
 deraf have 2 Exemplarer; *Anonymus de Apostolatu*;
Joh. Paul Resen; *Clavis Theognosias*; *Mauritii Königii*
apparatus & introd. ad locos communes Theolog *Ge-*
org Witzlebi tractatus de tempore reparationis hominis,
 de Sabbato it. *Cursus verbi divini in Acad. Sorana*;
Joh. Brunsmanni ordo Creationis, firmamentum, og
Responsio ad Nic. Stenonis, occasione historiae Francisci
Spira, 3 Vol. *Henr. Ernst. de Præadamitis*; *Con-*
fessio Eccles. Dan. Frid. II. oblata 1561; *Nicol. Hem-*
mingius ad Ivarum Bartholinum de exorcismo 1568.
Ejusd. Stridighed om Nadverens Sacramente, 6 Bind
 (foruden hans Spørmaal og Svar derom, in 8vo);
Magni Matbie Apologia contra Jac. Schröterum; *Col-*
lectio variorum de exorcismo, occas. mandati Regii 1606;
Acad. Hafn. sententia contra Christoph. Dybvadium 1607.
Controversia Coccio-Reseniana 1613-14, 5 Bind;
Conr. Aslacus de novo stylo Reseniano; samt *Literæ*
Apologericæ ad Resenium de Phrasibus quibusdam in phy-
sica sua Christiana; *Actio contra Nicolaum Michaelium*
Past. Helsingb. 3 Vol; *C. E. Brochmanni notæ ad theses*
quasdam Conr. Aslaci; *Christoph. Dybvads Dom 1620,*
 2 Exempl. *Mich. Petrei excusatio de ingressu suo in*
 relig.

relig. pontificiam 1639, tilligemed hans *Confessio fidei*, cum Ecclesiæ Daricæ se iterum associaret; Acta & sententia in *Causa Georgii Laurentii* Pastoris Sevelensis 1643; *Isaac Foxlers* Abbitts: *Schrift an Rön. Chr. IV.* nebst *Steph. Klorzens* Bericht 1645; *Casim. Tyszkiewickz* Strena, occasione abjuratationis relig. pontific. *Biskopspernes* Betænkninger i *R. Christian* den Femtes Tid inodde Reformerte og Catholiske, 6 Bind. *B. Baggeri* negotium *Georgio-Divadianum* 1684; *Joh. Bræmer* veritas pro communione Laicorum, adversus *Gorhofrid. Franken*, & *Gvil. von Aelst*; *Maffi & Borfacci* Velitatio de *Baptismo*, 2 Exempl. *Kiøbenh. Theol. Facult.* Spørsmål og *Otto Lorentz Strandigers* Svar 1704; *Stridigheden* med *Stiftsprovst Lodberg* 1716; *Samling* til de *Pietistiske* Stridigheder 1731-34, 2 Vol; *Peder Hygums* Apologia Evangelii, til *Biskop Ancherfen* 1735; *Frue Christine Munckes* Andagts-Bog, et seeværdigt Pragt-Stykke.

Iblant Octaverne i denne Classe falder især at anmerke, foruden hvad før er anført ved *Veilighed*, *Hadriani Beverlandi* adskillige Sager, 2 Vol; *Frue Kirstine Munckes* liden Andagtsbog, af lige Pragt med den forebemeldte; *J. R. Hohheit* des erwählten Prinzen Andachten, 1654. ogsaa et Pragt-Stykke; item Andagter paa *Dansk* og *Tydske* i en *Tegnebog*, der synes at høre til *Christ. V. Tider*, ligeledes prægtig.

II. Histeria Biblica & Ecclesiastica exot. cum apparatu juris Canonici nec non Liturgici.

Her falder frem for meget andet, at lægge Merke til 2 gode *Perg. Cod.* af *Josephus* paa *Latin*; den eene indeholdende

Antiquit. Jud. Libr. XII, den anden Antiquit. Jud. Libr. XII in Fol; samt in 4to *Josephus de bello Judaico* Græce, Cod. Chart. baade bekiendt af *Haverkamps* Udgave, hvorved den er bleven brugt, saag af *Mag. van Havens* yderligere *Variaz Lectiones* af den første Bog ders af, Rhyn. 1783. 8vo. Videre: *Libri II. contra Appionem*, paa Papiir, it. *Antiquitates Judaicæ* Latine, ab ult. Cap. Lib. XII. ad finem Libri XVII, sequitur: *Prologus in librum I. belli Jud.* quem iterum sequuntur: *Libri XVIII. XIX & XX. Antiquit. Jud.* quos denique claudunt: *Index Capitum Libri XIII. & duo prima Capita ejusd.*; foruden en Deel andre Ting, som findes i denne Cod. der er paa Perg.

Hegesippus de excidio Hierosolym. Latine, en smuk Perg. Cod. in 4to.

Petri Comestoris Historia Scholastica, a *Genesi* usque ad *Acta Apost.*, en smuk Perg. Cod. samt *Tabula Martiniana Scholasticæ historię*, paa Papiir, in Fol.

Anonymi Unser Vrouwen Leben, ex scriptis Patrum, paa Papiir, in 4to. saavelsom *Vita di Maria Virgine & Caterina Virgine da Pietro Aretino*, alt Papiirs Cod. in 4to.

Historia Clementis, s. Itinerarium Petri; en smuk Perg. Cod. in Fol.

Septem Synodi Oecumenicæ Græce, en nye Papiirs Cod. in 4to.

Eusebii Historia Eccles. Libri XI. Latine, per *Rufinum*; 2de gode Perg. Cod., den sidste noget manglende i Slutningen.

Damasus de Vitis Pontific. Rom. en anseelig Perg. Cod. in 4to.

Palladii Historia Patrum Ægypt. Græce, en Udskrift, ved *Zacharius Lundius*.

Eusebii Epistola ad *Damasum* de morte *Hieronymi*, *Augustinus* ad *Cyrillum* de magnificentiis *Hieronymi*; *Cyrillus* ad *Augustinum* de *Miraculis Hieronymi*, foruden noget andet; en Papiers Cod. in Fol.

Eusebii og *Augustini* forberørte Epistolæ; en særdeles smuk Perg. Cod. in 4to, hvori er indlemmet: *Tractatus contra Ebreos* eller *Epistola Rabbi Samuelis*, missa *Rabbi Isaac*, & translata ex Arab. in Lat. per *Alphonsum Bonberais*.

Eusebii Epistola de transitu *Hieronymi*; en smuk Perg. Cod. in 4to.

En gammel Dansk Perg. Cod. in 4to, hvori *Eusebii* Sendebrev af *S. Hieronymi* Død; *Augustini* Sendebrev af *S. Hieronymo*, *S. Cyrilli* Epistola til *Augustinus*, af *S. Hieronimi* Jartheghæv; *Hieronymi* Leffnet; og *sancte Katherine de Senis* Leffnæh; skrevet 1488 per manum fratris *Nicolai Magni* Presbyt. in *Mariagber*, procurante *Elisabeth Hermanni* Conventualinde samwesteds. En overmaade mærk værdig Bog for det Danske Sprog's Skyld, helst naar der tillige agtes paa de latinske Originaler, hvorefter disse Oversættelser ere giorte, for at være des vissere paa de Danske Ord's egentlige Betydning.

Cassiodori Historia Eccle iastica tripartita; en særdeles prægtig Perg. Cod. in Fol.

Samme, med tillagte *Passiones Martyrum VIII*, og noget mere, ligeledes paa Perg. in Fol.

Vita SS Martyrum ad mens. Nov. a XVII. ad ult. ejusd. Græce, en Perg. Cod. mangelhast i Slutningen, in Fol.

Samme Bog igien, ligeledes en Perg. Cod. in Fol. men mindre Format.

Martyrologium, paa Latin; en smul Perg. Cod. in Fol.

Et andet, s. vitæ & passiones aliquot *Martyrum*, en Perg. Cod. i liden Format, in Fol.

Martyrologium per circulum anni, cum *Regula S. Benedicti* it. *Calendario*, cum *Libro Datico*, en Perg. Cod. in 4to.

Et *Martyrologium* paa Perg. in 8vo.

Abbo Floriacensis de *Passione S. Edmundi Regis*, subjunctæ sunt *Antiphonæ & Responsorias*, a *Surio* non edita, en Perg. Cod. in 4to.

Vita Sanctorum s. *Historia Lombardica Jacobi de Voragine*; en gammel Perg. Cod. in Fol.

Samme, paa Papiir, skreven 1445. in Fol.

N. breve *Collationatorium*, sive *Lectiones maxime de sanctis*; skreven 1470 paa Papiir in Folio, dog nogle andre Ting indblandede.

Humberti, Iberri, v. Huberti Vita fratrum, og narratio de initio ord. *Cisterciens.*, spruden noget andet; en Papiirs Cod. in Fol.

Fratri de Senis distinctiones Exemplorum Novi & Vet. Test. hvortil er søiet: *Anonymi liber de illustribus Viris ord. Cisterc.*, samt excerpta ex *vita Arnulphi*, og *Libro de illustribus viris*, en Papiirs Cod. in Fol.

Smarogdi Abbatis expositio in regulam b. Benedicti, en Papiirs Cod. in Fol.

En gammel Perg. Cod. in Fol. indeholdende :

Calendarium, cum explicatione super *Passionibus Sanctorum*.

Declarat. Mag. *Wilhelmi* super *Regulam b. Benedicti. Hostiensis* forma decreti pro Electione Prelati.

Regula S. Benedicti Abbatis, foruden andre Ting, og deriblant *Cbronicon Dioecesis Lubecensis*.

Epistola Hieronymi ad Heustochiam, de amore Virginitatis, Italice, per *Ludov. Presbyt. Ferrariensem* 1440, paa Perg. in Fol.

Jacobi de Futerbuch oculus considerationis religiosorum; *Joh. Vallengis* profectuum religiosorum Lib. I. & *Bonaventurae* Speculum Disciplinæ, en Papiirs Cod. in 4to.

Joh. Trithemii de triplici regione claustralium, ligedes en Papiirs Cod. in 4to.

Nova Collectio Statutorum ordinis Cartusienfis.

Fragmentum Cod. Chart. Sec. XV. de *monasteriis quibusd. Belgicis*, in 4to.

Codex Apographus de illustribus viris ordinis Canoniceorum regul. in Wyndesem Dioeces. Traject. in Fol.

Vilbelmi, Abbatis S. Theoderici, *Vita S. Bernhards* Clarevallensis, med nogle andre Ting; en gammel Perg. Cod. in Fol.

Edmeri v. Eadmeri Monachi *vita S. Anselmi* Cantuar. it. *Vita S. Malachie* per *Bernb. Clarevallensem*. En Perg. Cod. in Fol.

Menologium Græcum, en smuk Perg. Cod. samt en Oversættelse deraf paa Papiir, formodentlig ved *Marbæum Mutinum*, begge in Fol.

Gvidonis de monte Rotherii manipulus curatorum; en Papiirs Cod. in Fol.

Missale, cum notis festivitatum, & excerptis ad historiam *Sanctorum Septentrional.* En Papiirs Cod. in Fol.

Et andet, paa Perg. ligeledes in Fol.

Generalia & Specialia circa officium *Missæ*, & *Epistola* de *missa* *Curatorum* s. *Plebanorum* per *Joh. Breddal*, *Ripis* 1491. En Papiirs Cod. in Fol.

Apologus de *ordine Romano*, en Perg. Cod. in 4to, som allene synes at mangle noget i Slutningen.

Summa Magistri Joh. Beletb, de diebus festis & profestis, it. *Honorii* gemma animæ s. liber de divinis officiis, en Perg. Cod. in 4to.

Lotharii, Liber de *Missæ* *Mysteriis*, en smuk Perg. Cod. in 4to.

Trattado de la *Confession* per *Pietro de Trane*, en smuk Perg. Cod. in 4to.

Sylloge variarum de *confessione* & *absolutione*. En Papiirs Cod. in 4to.

Directorium ordinand. *traditionum Evangel.* en Codex, blandet af Perg. og Papiir, in 4to.

Officium in diebus festis & dominicis, en smuk Perg. Cod. in 4to.

Missale cum *Communi Sanctorum*, paa Papiir, in 4to.

Lectionarium in diebus festis, en anseelig Perg. Cod.

5. *Breviaria* paa Perg. in 4to, alle, Codices picturati, hvoriblant een dog især udmerker sig ved særdeles fine Tegninger.

En anden har hos os længe baaret Navn af *Missale Absalonis Archiep.* men heel urettelig; thi den er ikke skreven førend længe efter *Absalons* Død. Er ellers en ganske smuk fransk Codex picturatus.

Heures de *Charles*, Cardinal de Bourbon; Heures enluminées du Roy *Franc. I*; og Heures de *Charles de la Mais. de France*, dern. *Duc de Bourgogne*, den sidste Skreven 1465, alle paa Perg. in 4to, ere Pragtstykker.

3de Catholske Bønebog paa Dansk, alle paa Perg. in 4to, ere mærkværdige i Hensigt til Sproget.

Hertil kommer in 8vo, foruden

Ordo Missæ, paa Perg. beskædiget.

XI. *Breviaria*, *Horæ Can.* og *Lectionaria* paa Perg. tildeels meget smukke, dog udmerker sig i Særdeleshed eet deriblant, ei allene ved Binders Pragt, men især ved dens overmaade fine Malerier over adskillige bibelske Tildragelser; allene skulde det synes, som Lemmernes Forhold ikke var saa fuldkomment, som Malerierne ellers ere; om og den, der ikke er kunsterfaren, tør udlade sig derom. En anden af disse Stykker, kaldet *Manuale*, havde i sin Tid tilhørt Nøtmark Kirke.

Endelig komme her til

Lectiones de tempore, et *Commune Sanctorum* og et *Breviarium*, alle 3 paa Papiir og af mindre Værd; samt:

Epistolæ & Evangelia, traducta in *linguam Mexicanam*, form. min.

Saaledes komme vi til det egentlige *Jus Canonicum*, og da have her:

Canones Apostolorum, per *Clementem*, ut fertur ex Græcis exemplaribus desumpti, tilligemed *Constitutiones Conciliorum*, a Concilio Niceno usque ad Synodum Ephesinam; item *Epistolæ decretales Pontificum*, a *Siricio* Papa usque ad *Gregor. III.* En Perg. Cod. in Fol.

Gra-

Gratiani Decretum cum Glossis in melius reformatis, per Bartholomæum Brixiensem, ut & *Constit. Pontificum*. En særdeles anseelig Perg. Cod. i Regal-Folio.

Gratiani Decretum, cum Constitut. Pontif. cum Glossa, paa Perg. in Fol.

Gregorii Pontificis Decretalium Libri V; Constitut. Pontificum ab Alexandro IV. usque ad Innocentium IV; Nova Constitut. Gregorii Papæ X cum Apparatu vel Glossa ordinaria D. Garcia. Constitutio Nicolai III de Electione, cum Glossa; initium Constitutionum Bonifacii Papæ, som mangle noget i Slutningen. En Perg. Cod. in Fol.

Gregorii Decretalium Libri V. cum Glossa perpetua sed brevior, en ganske smuk Perg. Cod. in Fol.

Bonifacii VIII. Decretalium Liber VI, sine Glossa it. Joh. Andrea Apparatus in librum VI. Decretalium, ligeledes en Perg. Cod. in Fol.

Clementina, præmissa Epistola Joh. XXII. Pontificis, cum Glossa perpetua; en smuk Perg. Cod. in Fol. it. Gecellini de Cassaneis apparatus super Constitutionibus Clementinis; ligeledes paa Perg., skreven 1338, og endelig Extravagantes Johannis XXII. cum Apparatu Fessolini de Cassanis, en smuk Perg. Cod. in Fol.

Det er at undre, at ingen hos os er hidindtil falden paa at bruge disse herlige Bøger; dog de have været indsluttede. Men i Fremtiden vilde det vist være et meget anstændigt Arbejde for unge Jurister, at estergaae dem, og ligne dem med de gangbare Udgaver.

Mindre betydelige ere:

Constitutiones Papales, en Papiirs Cod. in Fol.

Marr. Poloni Tabula super Decretum & decretales, sigelede en Papiirs Cod. in Fol.

Job. Chalderini tabula s' *Lexicon* de autoritatibus Decretorum & decretalium, en Papiirs Cod. in Fol. hvilken igien havees under Titel:

Tabula auctoritatum & sententiarum Bibliæ, inductarum in Compilationibus Decretorum & decretalium, sigelede paa Papiir, in Fol.

Ludovici de Roma singularia in causis Criminalibus, posita secundum ordinem V. Libri Decretalium, per *Laurentium de Pallacolis*, ogsaa paa Papiir, in Fol.

Anonymi casus summarii Clementinarium, sigesaa.

Et Miscellan Bind paa Papiir, in Fol. som indeholder herhen hørende. Rubricæ & Capitula & Regulæ *VI* Libri Decretalium, *Decretum abbreviatum*, scriptum Romæ per *Eylbardum de Henener*, Clericum Mindensem 1431. *Job. de Lignano* tractatus de horis Canon. & pluralitate beneficiorum; *Friderici de Senis* Tractatus de materia permutationis beneficiorum; Tractatus de sponsalibus & *Marrimoniis*, secundum apparatus *D. Raymundi*; Tractatus de *insinuatione beneficiorum* sine capite. *Casparis* Episcopi *Frequentii*, Tractatus in materia de reservatione beneficiorum.

Job. Decæ Tractatus de Ecclesiastico interdicto, paa Papiir, in Fol.

Endnu kommer hertil

Harmenopuli Epitome Canonum Græce, paa Papiir, in 4to.

Burcardi s. Brocardi Volumen Decretorum, en Perg. Cod., ikke meget yngre end Bogen selv er skreven.

Ganfridi, Gaufridi v. Galfridi de Trano Summa super V. libros Decretalium; en smuk Perg. Cod. in 4to, it. et andet Perg. Exemplar af samme, hvortil han kaldes *Gofridus*.

En Perg. Cod. in 4to hvortil *Summa Henrici de Vrimarya super V Libros Decretalium*, *summa Magistri Alani de Regulis fidei*, item de *interdicto Ecclesiæ* foruden andet.

En Papiirs Cod. Miscellan. in 4to, indeholder som hører herhen.

Collectanea Canonum poenitent. extracta ex summa Astaxani Ascensii v. Astesani; tractatus de *usurariis Contractibus*; Excerptum ex tractatu *Jacobi de Futerbug de Contractibus*, item ex *ejusd.* tractatu de *locatione Ecclesiarum pro annuo censu*; *Constitutiones Pii II* pro refrenando esu carniuum in *Monasteriis S. Benedicti 1459*; *Constitutio Bonifacii super clausuram Monialium*; *Regula fratrum minorum S. Francisci*, cum confirmatione *Honorii Papæ*; *Regula Augustini Episcopi*; *Evgenii Papæ* revocatio statutorum a *Martino Papa V.* cum confirmatione statutorum *Job. Presb. Card.* titulo *S. Patri ad vincula*, pro reformatione religionis *fratrum minorum*; item *Collectanea pro cavenda Simonia*.

En anden Papiirs Cod. Miscell., ligeledes in 4to, indeholder: *Vocabularius utriusque juris*, cum excerptis ex tractatu de *receptione Monialium 1415*; *Jacobi Carthusiensis* tractatus de *actibus s. actionibus humanis*; det øvrige deraf hører derimod egentlig til andre Ting, og deriblant til *Klostervæsenet*,

saasom

saasom *Jacobi de Cracovia* de reformatione religionis.

Volumen Chart. Miscell. ex *Cojetanis* in 4to, indeholder herhen hørende: *Aliqua statuta Concilii apud Sueffionem* 1404; *statuta synodalia Synodi Thor-nacensis per Guillerimum* episc. 1462, in fine mutila; transcriptum *literarum Amandi de brevi monte* 1419; *Petri, Episcopi Cameracensis*, literæ ad viros Eccles. ord. ejusd. Dioeces. subjunctis *monitis* de statutis synodalibus & provincialibus publicandis; literæ v. *statuta Johannis Cameracensis* episcopi, de variis rebus Ecclesiasticis 1421 med noget theologisk.

Summa Quæstionum Gomefii in Commentariis ad Regulas Cancellariæ Romanæ 1562.

Hertil kommer in 8vo *Repertorium juris præsertim Canonici*, ord. alphabet. En Perg. cod.

III. Det philosophiske Fag og da

a) Log. Metaph. Hist. nat. & Phys.

Her fortiener især at legges Merke til

Olig. Jacobai Prælectiones de sectis Philosophorum.

Hugonis de S. victore didascalicon s. de amore librorum.
En Perg. Cod. in 8vo.

Æmilii Porri Proclus in Theologiam Platonis, den reentfrevne Original til den Hamborg. edit. 1618.

Chalcidius in Timæum Platonis, Latine, en Papiirs Cod. in Folio.

Aristotelis Physica Problemata, Græce, en Papiirs Cod. in 4to.

Job. Philoponi Alexandrini εἰρηγῶσις εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑπερῶν ἀναλυτικῶν, en smul Papiirs Cod. in Folio.

Frag-

Fragment. Chart. Græc. physici argumenti de gravibus & levibus, de elementis, de motu rectilineo & circulari, nec non de coelo atque mundo, uden Begyndelse og Ende. Er uden Tvivl en af de græske Commentatores over Aristoteles.

En smuk Papiirs Cod. in 4to, hvori: Augustini Hippo- nensis dialectica, ab initio mutila. C. Plinii II. liber illustrium virorum, Suetonius de claris Gram- maticis; modestus de re militari.

Pauli Nevreri Commentarius in Logicam Aristotelis 1530 paa Papiir in 4to.

Fragmentum s. initium Tiri Lucretii Cari de rerum na- tura, en Perg. Cod. in Folio.

Caii Plinii II. Historiarum mundi Libri XXXVII, en smuk Perg. Cod. in Folio, tilligemed Anonymi indice Man. over ham in Folio, foruden den samme Mand's Annotationer in 4to.

Bestiarius. En Perg. Cod. med Tegninger, siønt maas- delig giorte.

Bestiarius Philippi Caoniensis, versibus Gallicis, en smuk Perg. Cod. in 8vo.

Bernardi Paludani Medici Enckhusani Catalogus s. de- scriptio rerum naturalium utriusque Indiæ ab anno 1600 ad 1618 in 8vo.

Hans Bolls icones animalium ad nativam formam de- pictæ, 3 Voll. paa Perg. vel tegnet in 8vo obl. alle egenhændig paa tegne af R. Christ. den 5te.

Petri Kyllingii Catalogus Plantarum 400 in luco Regio sponte nascentium 1683 in 8vo.

Bartholomæi Glanvit, vulgo Anglici, de proprietatibus Herbarum Libri XIX subjuncto indice, en ganske smuk Perg. Cod. in Folio.

*Jacobi Magni Parisiensis Sophilogium III Libris, en
Papiirs Cod. in Folio.*

*Anonymi expositio libri Aristotelis de anima & in libros
Physicorum, Cod. chart. mutil. in folio.*

*Hans Utmann der Elster von Elterlein Bericht von den
Erkgebürgen, udskreven i Freyberg ved Brostr. God-
des Foranstaltning 1651 in 4to.*

*Observation über ein mit dünnen Eise, und zwar mit
Figuren, angefrorenes Spiegelglas, med adskillige Be-
tænkninger derom, in Folio, samt Anonymi Forklar-
ring over Marsagerne til de Tings ordentlige Afmar-
kelse paa Glas og Vinduer i Frostveir, som ere over
for samme, in 4to.*

Tb. Broderi Bircherodii Musæum rerum naturalium.

*Job. Alboisii historia Embryonis, 28 annos in utero
contenti, & in laxeam formam concreti, med
Segning, in 4to.*

*Olai Borrichii orationes academicæ, a Lintrupio col-
lectæ, maxima ex parte autographæ 3 Voll. in 4to,
er Originalsen til de trykte.*

b) *Medica chirurg. chym. alchymica & sim.*

*Hippocratis opera pleraque, ordine ab editis nonnihil
diversa, Græce, en smuk Papiirs Cod. in Folio.*

*Galenii opera quædam Græce, quorum primum Libri
Anatomici, en smuk Papiirs Cod. in Folio.*

*Galenii opoi iatropoi uden Slutning, ellers en smuk Papiirs
Cod. in 4to.*

*Ocrois Sperlingii animadversiones in Scribonium Largum
& notas Job. Rhodii; notæ in Plinium Valeria-
num, Pars I. Rapsodiæ s. Collectio formularum
anni 1628; og Collectanea Chymico-Alchymica
1624 Ital. Lat. & Germ. 4 Vol. in 4to.*

En sær mærkværdig Perg. Cod. med Longobardiske Bogstaver, hvori: *Museionis*, verius *Muschionis* v. *Musionis*, Gynacia; *Cleopatra cum capitulis* 26 subjuncto tract. alphabetico de viribus simpl. med. in codice ipso appell. *Liber Galieni*; Liber dietarum *Alexandri* & aliorum; Liber artis medicæ; *Oribasii* opus de morbis; Liber *Vtus Bozazii*, v. *Bizanzii*; Liber VI Galieni (Galeni) & aliorum de cognitione februum & urinarum; *Antiballomenon* s. catalogus medicamentorum ordine Alphabetico, og endelig *Medicamentarium*, quod continet dicta *Uribasii*, v. *Oribasii*.

Albucasini antidotarium in medicina Pars XXV Latine, deels paa Perg. deels paa Papiir, in Fol.

Job. Platearii opus de medicina simplici, Gallice, en nydelig Perg. Cod. in Fol. Skienket i sin Tid til Bibliotheket af Hendes Kongel. Høihed Prindsesse *Charlotta Amalia*.

En Papiirs Cod. in 4to, hvori: *Johannes Parisiensis* de complexionibus, cum *Scholiis*; *Mag. Marthæi Platearii* Liber simplicium medicamentorum; *Henricus Dacus* de simplici medicina laxativa; *Anbalcon* rerum medicinalium; *Platearius* de regimine acutorum; *Nicolai* antidotarius; og *Macer* de virtutibus Herbarum, paa Perg.

Arnoldi de villa nova flores omnium Philosophorum medicinæ super omnes ægritudines corporis humani, en Papiirs Cod. in Fol.

EjUSD. *Arnoldina* s. de ægris partibus omnium membrorum corporis humani Liber XI, en Papiirs Cod. skreven 1420.

Bernb. Gordonii Particula IV libri de conservatione vitæ humanæ & tractatus de gravibus, en Papiirs Cod. in Fol.

EjUSD. Liliæ medicinæ Libri VI priores & summa septimi, hvoraf det øvrige er bortrevet; idem super materiam de crisi & diebus criticis. I. Prognostica; hvoraf og endeel er afrevet; ejUSD. *Physionomia*; ejUSD. *floubotomia*, item Liber II de urinis, & summa Libri III de pulsibus, alt paa Perg. in 4to, hvor efter følger i samme Bind, men paa Papiir: *Tabula de laxativis*; tractatus *Alexandri* de IV complexionibus hominum; *Johannis Bononiensis* illuminationes vel temperatura colorum; de regimine per singulos anni menses; caput 26 Libri VII Liliæ *Bernb. Gordonii*; og endelig *Anonymus* de simplicium medicamentorum virtutibus.

Philonii Liber VII tripartitus de febribus atque morbis, en Papiirs Cod. in Fol.

En Papiirs Cod. in Fol. hvori: *Consilia Gentilis*, subjuncto consilio de pestilentia, & aliis consiliis miscellaneis, ut & tractatu de præparatione variorum medicamentorum; tractatus de febribus per *Bernb. Alberti*, forte de *Gordonio*; prælectio Academica de morbis oculorum; *Guilhelmi de Salceto de Placentia* liber de operatione manuali s. opus chirurgicum; rememoratio quarundam medicinarum, quæ sunt apæ chirurgiæ; varia de peste & aliis per *Johannem Jacobi* forte *Johannem Ibsen Ravensberg* Episc. Roskild.; i det mindste har Bogen tilhørt *Roeskilde Kirke*, see *Suhms Samling til den Danske Hist.* 1 B. p. 206.209.

En *Daplers* Cod. in 4to, hvori: de complexionibus & proprietatibus signorum Zodiaci, hvori er blandet af *Gordonii* lilio medicinae Lib. I. cap. 31 de iter agentibus; tractatus de simplicibus & compositis eum suis virtutibus; tractatus de dosibus, secundum *M. Gentilem de Fuligineo*; alius tractatus, her kaldet: tractatus II *M. Johannis de S. Amando*, de medicamentis simplicibus & compositis; *Alberti Magni* experimenta s. compilatio de herbis, lapidibus & animalibus; excerpta ex libro similitudinum fortunarum quoad facultatem medicinae; chirologia probata contra offensionem capitis &c. per quendam chirologum in *Brox*; confectioes unguentorum & conservatio sanitatis per singulos anni menses, adjecto influxu quatuor temporum in sanitatem; formulæ & virtutes medicamentorum varii generis; quædam de urinis Germanice, intermixtis variis formulis Latine. *Arnoldi de villa nova* tractatus de quercu, adjectis variis formulis; Tractatus, aureum Compendium dictus, de variis herbis; processus medici s. chirurgici, vel tractatus subtilis chirurgiæ; quædam de influxu Planetarum, subjunctis excerptis Pathologicis; formulæ medicamentorum Latine; nomina, complexiones, & virtutes Herbarum secundum *Serapionem* ord. alphab. Liber imaginum, qui dicitur *Liber Luna Hermetis*, subjuncto libro de 7 figuris 7 planetarum; tractatus de sigillis sacris, de sigillis & annulis, & de octo operationibus. *Jobi Arabis* Liber de X tractatibus; Liber de Planetis & signis; og endelig tabula signorum Zodiaci.

Anonymi Buch von Augen-Krankheiten, mit gemahlten Figuren, in Fol.

O. *Borrichii* prælectiones medicæ s. enchiridion medicum except. ab *Henrico Rosenkilde* 1673 75 osteologia humani corporis, nec non prælectiones poeticæ sine dubio etiam *Borrichii*, in 8vo.

Anonymi, forte *Macri*, poemata de virtutibus herbarum, en Perg. Cod. in 8vo.

En Samling paa Papiir, in 8vo, hvori: *Isagoge Johannis* (Chanin v. Honain ben Isaac) ad *Tegni* (microtechni) *Galenii* I. Librum medicinæ; Liber Pulsum *Philereii*; Liber urinarum *Theopbili*, exaratus 1481; *Hippocratis* Aphorismi; ejusdem Liber prognosticorum tripartitus; Liber ejusd. de regimine auctororum morborum; *Galenii* Microtegni liber exar. 1484, de divisione librorum *Galenii* liber; *Hippocratis* Liber, traductus per *Arnoldum de villa nova*; *Jacobi de partibus* compendia circa omnes agritudines, exarat. 1482; tractatus de medicinis simplicibus & compositis med Alphab. Register.

En anden Samling paa Papiir in 8vo, hvori: Excerpta introductoria in *Isagogas Johannis* in microtechnon *Galenii*, exar. 1513; *Petri Albi de Monte Pessulono* recepta super quarto *Canone Avicennæ* de febribus exar. 1514; *Gerbari de Solo* ars medicinarum super quartum *Canonem Avicennæ* de febribus; ejusdem, sed hic nuncupati *Geraldi de Solo*, recepta super eundem, præmissio *indice capitum* communi in tres ultimos tractatus. *Petri de Tuffigrano* tractatus de regimine sanitatis.

2de Heste-Lægebøger, den eene af *Cojers Sager*, in Fol. *Jordani Rubei* vel *Rufi* de Calabria medicina equorum, en smuk og gammel Perg. Cod. in 4to.

Samme igien paa Papiir.

Libretto de Segreti apertinenti alle malattie, que possono auenire a tutte le sorte de *Ucelli & Cani*, en virefelig Pragtbog paa Perg.

En stor Samling af Alchymiske og Chymiske Skrifter, og deriblant især i Folio omtrent 40 Bind, alle paa Papiir, deels paa Tydsk og deels paa Latin. Iblant Forfatterne ere de betydeligste *Geberus, Archelaus, Johannes de Rupescissa, Lullius, Arnaldus, Haly, Morienus, Archelaus, Thomas de Aquino, Albertus Magnus, Isaacus Hollandus v. Flander, Basilius Valentinus, Theophrastus Paracelsus, John Tychohorn, Salomon Trismosinus, Henr. Kunrath og Fredericus Zobelius*; Af Bøgerne vil jeg allene nævne: Buch der Heiligen Dreyfaltigkeit; *Commercium Epistolicum Habreclianum*, s. *Epistolæ variorum ad Isaacum Habreclum maxime de rebus ad alchymiam pertinentibus*, en Samling giort især til R. Christian den 4des egen Brug; samt den saa bekiendte *Petri Theodori Payngks Hovedbog eller Collectio formularum alchymico-medico-chymicarum omnis generis, Germanice*, bestaaende af 682 S.

I Quarto er dette Slags Samling endnu meget større, saa at der allene haues omtrent 60 Bind egentlig saa kaldte: Bøger til *Materia Medica* eller *Recept*: og Lægebøger efter de gamle Tiders Maade, meest paa Latin og Tydsk, men ogsaa nogle paa Dansk, hvoriblant dog er indblandet noget om Raagekunsten. Heraf vil jeg allene nævne, som de mærkværdigste og meest passende til mit nærværende Diemerke: *Wilb. Rondalerius de febris item de morbo Gallico, adject. est, Joh. Bernardi de destillatione Isagogica ad Dom. Paneratium 1554*;

Dispensatorium Medicorum Montpeli cum *Praefatione Rondelarii*, subjuncto prolixo tractatu de preparatione medicamentorum; 2de Danske Lægebøger, den eene skreven 1553, som har i sin Tid tilhørt *Ollegaard Walkendorph*, den anden noget yngre; *Ægidii Fontenaci Athenis* medicinæ horrendæ simplices & fugiendæ, hvortil er søiet *Joh. de Vigo* de la nature des simples ex *Cornelii Petri* Physici Leidensis descripta, hvortil endnu ere søiede nogle *Æpistler* paa Fransk, samt andet, som ei synes at høre til Bogen. *Doct. Brauns* Fürstl. Holsteinischen Medici Arzneybuch 1595; *Isaaci Habrechtii Argentoratensis* farrago medica 1606 collecta; ejusdem farrago chemica collecta Argentorati ab anno 1606 ad 1609, partim Latine partim Germanice, Tomus I. hab. pag. 597; ejusd. Collectanea chymica Berol. 1616; ejusd. dispositio in breves & succinctas theses totius medicinæ theoreticæ; Fasciculus variorum excerptorum partim propria *Haprechtii* manu, partim aliis manibus; *Frid. Zobel* Fürstl. Holsteinisch. Leib-Medici Chymisch-Medicinische Perle. *Hieronymi Semini* tractatus de quibusdam eximiis ac selectissimis medicamentis chymicis, cum tractatu ejusdem de aquæ Spadanæ hypostasi 1638; *Petri Tranii* Viburgensis tractatus de alimentis & medicamentis ad *Joach. Gersdorffium*; en Bog med alle Slags medicinske Recepter, først paa Tydsk, siden paa Dansk, og endelig deels paa Tydsk, og deels paa Latin, skreven i K. Friderich den III Tid.

I Octavo findes af Recepter eller Lægebøger hele 17 Bind deels paa Latin og deels paa Plattydsk, og deriblant een, hvori: *Hero Frisius* de simplicium medicina-

rum cognitione ad *Nicolaum Germanum*, subjunctis *tabulis synonymorum Alphabeticis*; ligeledes fortæller at nævnes: en medicinsk Samling af det 15 Sec. eller først af det 16de, hvori iblant andet findes: frøhøjsommelig *Qvindhers* och *Jordhemødhres* *Rosengård* paa Dansk i XII Capitler, en sær mærk- værdig Bog for Sprogets Skuld.

Den egentlige alchymiske Samling i 4to er dog endnu langt stærkere, da den i alt indeholder 85 Bind, hvoraf mange igien bestaae af mangfoldige Afhandlinger; med at opregne Forsat- ternes Navne vil jeg og ikke opholde; nok at sige med eet Ord, at her findes, foruden de mange, der ere uden Navn, næsten alle de bekiendte Alchymister af Araber, Jøder og Christne; af Bøgerne selv vil jeg blot nævne som til Forsmag: *Elementa chymiaë, Olao Borrichio attributa*; *Rasis Malachie tractatus bene multi*; da's Buch des er- würdigen Doctoris *Bernhard Pfalzgraf und Graf von der Mark*; *Henrici Khunrath amphitheatrum sapientiaë aeternæ*; ejusd. *lux in tenebris*; ejusd. *Schoßkammer der Natur 1616*; *arbor scientiaë boni & mali figuris expressa*; *Job. Walchii Schorn- dorffensis epistolæ rem chymicam & præcipue opus lapidis philosophici concernentes ad Dullossium Metensem 1619-20, accedit testamentum chymi- cum Johannis Walchii descriptum 1617 cum epi- stola ejusdem ad Jacobum Azamum*; en Anonymi Afhandling om Alchymie paa Tydsk og Latin, uden Navn, men uden Tvivl stilet til Kong Friderich den III, tilligemed et indlagt Brev til Kongen; *La- borant Lorenz Weiskopfs 2 alchymische Tractaten,*
den

den første de materia universalis, stilet til en Konge, uden Tvivl Frid. III, den sidste *superius Hermetis*. Nogle *Casp. Herbachs* Breve til Frid. III 1656, betreffende hans alchymiske Operationer, med *Joh. Rud. Glaubers* Betænkning over hans Arbeide; *Lettres des Noyers, Marigner & aliorum* sur les operations chymiques 1692. 93 med sal. *Grams* Underretning seran om denne Collection; *Leon. Zachar. Wenzels* (mort. 1729) curieuse philosophische Tabelle Etahr. *Gram* zugesandt 1732 von *J. C. Schwerdfeger*.

§ Octavo findes af alchymiske Sager 24 Bind, hvori blant især fortæner at nævnes: Samling af nogle alchymiske Recepter eller Operationer, tilskreven een af Kongerne, formodentlig Kong Frid. III, og underkrevne af *Hans Conrad Mohr*; samt *David's Psalmer*, anvendte paa Alchymien paa Svensk og Latin. Der er ingen Tvivl om, at dualige Medici og Chymici, der havde Tid og Laalmodighed til at igiennemgaae og undersøge alt dette, vilde finde adskilligt nyttigt at trække derudaf; og mon det ikke var et særdeles anstændigt Arbeide for een eller flere af vore Doctorandi i Medicinen? Enhver Kyndig veed jo, at Alchymien endnu tildeels erkjendes for Chymiens Moder; og overalt er det nok, at dette Slags Operationer og Forsøg have tient 2de af vore store Konger, Kong Christian den 4de og Friderich den 3die, og tildeels den udvalgte Prinds Christian den 5te, til et Slags Afverling og Hvile fra Regjeringens Arbeider; ligesom og Bibliotheket virkelig

besidder *Ephemerides Laboratorii Regii 1648* og 1649, tilligemed nogle Breve til Kong Frid. III om alchymiske Operationer, samt adskillige løse alchymiske Optegnelser, hvortil ere søiede nogle Medicamenter, Eurbønds og kunstige Bænde, og endelig *modus conficiendi monstrum aliquod philosophicum, quod arbores & frutices centuplum fructum referre facit.*

Endnu faldet at anmerke, at forberemelte store Samling, især den alchymiske, aabenbarlig viser sig at være *Isaaci Habrecht's*, (da man finder hans egenhændige Optegnelser i saa mange af disse Bøger) hvilken een af de høilovlige Konger, Christian den 4de eller Friderich den 3die, maae have tilhandlet sig, og hører altsaa med til det Slags Bøger, der have lagt Grunden til denne Manuscript-Samling fra Forstningen af.

c) De mathematicke Videnskaber, samt Kunstene.

Her udvælkes især

En meget net skreven Perg. Cod. in Folio, skjønt manglende baade Begyndelse og Slutning, hvori findes *Algorismus v. Albacus cum explicatione ponderum & mensurarum; Job. de Sacrobosco compoti (computi) compilatio, cum Calendario & figuris; Elementa Geometriæ planæ, cum explicatione figurarum quarundam, ad Geometriam practicam spectantium; Compendium Cosmographicum, initio mutilum, adjunctis variis physicis, nec non septima liberalium artium scientia s. Astrologia cum figuris, subjuncto tractatu de signis Zodiaci cum excerptis*

ex *Martiano Capella*, quæ omnia fol. 163 verso vocantur *Astrologia Martiani*; Tractatus *Humberti* in Geometriam & Astronomiam, subjuncta *minucimetria* ejusdem; tractatus de Sphæra *Job. de Sacrobosco*; *Hermannii Contracti* libellus de metiendis Astrolabio; de nominibus Arabicis Astrologo sciendis in operatione astrolabii; *tabulæ variæ* & alia Astronomica, og endelig: qualiter algorismo fit utendum in negotio tabularum istarum.

Euclidis Geometricorum Libri XV (hic tamen XIV tantum) in formas tabularum redacti per *Leonbarrum Schoverum* Lypzensen & *Stephanum Brechvelium* Noribergensem 1562, en Cod. in Fol. paa typerligt Pergament, og ziret med Materier: præmissa est Tabula Generalis.

Sectio Poynai s. examen priorum Propositionum XIII Elementi *Euclidis*.

Heronis Geodesia & *Isaaci Monachi* Mathematata, en nye Papiirs Cod. in 4to.

Marci Junii Nypsi & *Julii Frontini* libri de limitibus & finibus regundis, cum codicibus Bibliothecæ medicæ collati, per *Antonium Hivanum Sergiensen* Florent 1676 paa Papiir, in 4to.

Bernh. Maltha Beregninger 1) over 32 Berel-Kabat Regninger paa de authoriserede trykte Penge-Sedler 2 St. 2) Beregning over den klingende Mynt fra 500 til 1 Rdt. 3) En anden over klingende Mynts Reduction og Liquidation til halve Sedler og halv klingende Mynt. 4) Differential-Beregning til Esterretning for den Kibende og Sælgende. 5) Reductions- og Liquidations-Beregning over den klingende Mynt, in 8vo.

Heliodori Larissai optica Græce, en Papiirs Cod. in 4to.
Tractatus de usu Circini proportionalis partim Latine
 partim Germanice, in Fol. cum fig.

Mancheeley Instrumenta Schraubz und Bredzzeug, mit
 illum. Fig. splend. in Fol.

Et Manuscript, anlangende den usigelige Magt af Ziul,
 Vindertridser og Skriffuer, nitid paa Perg. in Fol.
 men nyt.

Pauli Grebneri Schnebergensis sericum mundi filum s.
 vaticinia de statu orbis terrarum 1585, adjecta
 enarratione & exegefi Prophetiarum, med illum.
 Fig. in Fol. paa Papiir.

Samme ogsaa paa Latin, tildeels en nyere Uffskrift, men
 Figurerne ikke illumineerte, ligeledes paa Papiir,
 in Folio.

Samme paa Tydsk, saavidt synes Autographum, kaldet
Europæ Seidensaden, men ikke fuldført.

Franc. Allei Arabis Christiani fatum universi observa-
tum 1658. in Fol.

Thema Genethliacum Ducis Job. Friderici Archiep.
Brem. per Davidem Herlicium 1612 autogr. in Fol.

Samme forskiellig fra den forrige, ogsaa autographum,
 in Fol.

Martini Hocky von Lochowitz astronomicum iudicium
 in *Fridericum Ducem Holsat.* 1684 Germ. in Fol.

Immanuelis Bocacci Frances y Rosales Thema Genethlia-
cum Friderici Ducis Hols.

Nicolai Mercatoris Cimbri annus Christianus, Frid. III.
 nato filio primogenito Christiano, nuncupatus.

Anonymi tractatus de circulo Zodiaco Græce, en Pa-
 piirs Cod. in 4to.

En Cod. paa Perg. og Papiir tilsammen, in 4to, hvori:
Tabula planetarum, cum tractatu de officio *Qua-*
drantis

Arantis & aliis, ad astronomiam & geometriam pertinentibus; tractatus de *Sphæra* cum fig; *Joh de Sacrobosco* nova computi compilatio e fig. subjuncto *Algorismo* Profæico; Compositio *Quadrantis Johannis de Sacrobosco*, subjunctis variis aliis; & in his *tabulis* diversis ad computum pertinentibus, og ens delig *Cicio Janus*.

Propatii v. Præpaci, Astronomi Judæi in Monte Pessulano med. Sec. XIV, *Almanach perpetuum*, item *Tabulæ & Canones Astronomici*, en Perg. Cod. in 4to.

Udskillige Islandske Fragmenter paa Pergament in 4to, hørende til Calenderen saasom 1) *Cicio Janus* cum aliis versibus memorialibus in computum, subjuncta recensione dierum æqualium *Oddi Astronomi*, de motu saltuque lunæ, cyclis Planetarum & embolismis, de signis Zodiaci per Schemata representatis, & ceteris constellationibus; divisio Philosophiæ principalis, schemate etiam exhibita; sequuntur nomina sacerdotum quorundam nobilium Islandiæ manu multo antiquiore, utpote 1140 exarata, subjuncta delineatione utriusque Planisphærii cum plagis cardinalibus & nominibus ventorum principalium, cui accedit aliud Planisphærium, cum plagis & ventis primariis. 2) Fragmentum computisticum Sec. XIV, ut videtur, exaratum, sed initio & fine, & forte pluribus in locis, mutilum; continet autem horas Planetarum; de partibus assis & uncia, quatenus ad computum temporum faciunt; duo Schemata systematis Ptolomaici, & præterea Schema unum Eclipsium, alterum adspectuum, nec non Schema geographicum in Zonas divisum; *Arithmetica*, de numerorum speciebus quadrato & cubo;

cubo; tabula computistica secundum *Bedam*. 3) Computus alius, manu multo antiquiore, sine dubio seculi XII vergentis v. XIII ineuntis, præmissio compendio historię Biblicę; continet vero quartam partem *Rymbegle* s. codicem de computo, quem sequitur I. pars ejusdem s. *Blanda*; Pars II & III desiderantur, & nonnulla alio ordine collocata sunt, quam in *Rymbegla* typis edita. Clauditur Codex initio calendarii, cum quo cohæret folium unicum dictum *Bocarb* manu paulo recentiore, antiqua tamen. Det er Skade, at disse artige Fragmenter, som den gang ubefiendte, ikke have kunnet benyttes ved Hr. Kammerherre Suhms ellers kostbare Udgave af *Rymbegla*.

En Papirs Cod. i 4to, hvori: a) *Geometrica quedam*, quorum primum usus virgę cubicę, ultimum vero de quadratura circuli c. f. b) de compositione instrumentorum Calendarii s. Planetarii, adjectis tabulis tam conjunctionum, quam mediorum motuum Planetarum, cum Calendario ejusque explicatione c. fig. sequuntur tabulę varię Astronomico-Calendarie, quorum I. est tabula profectio- nis annuę per totum annum; codicem claudit tractatus satis prolixus de motibus Planetarum, cujus Pars II. de passionibus Planetarum, in fine mutila est. Liber olim D. *Petri Alberti*.

Almanach und Practica vß dat Jaer 1550 gecalsul. vß den Meridian von Kopenhagen durch *Perrum Capireyn*, in 4to.

Anonymi Rhabdologia Jacobæa tam baculo majore, quam bacillis bicoloribus stipata, eller Calender- og Maalekunst paa Dansk m. s. tilegnet K. Frid. III. 1663. in Fol.

Ars Geomanciae s. ars punctorum, sciendi praesentia praet. & futura, subjunctis canonibus s. indice, en Perg. Cod. in 4to.

Anonymi scriptum de Geomantica disciplina, et nyt Mscr. i 4to.

Anonymi ars prognostica paa Sole og Maane-Formørkelseser, paa Dansk, omtrent fra 1540 til 1550, saavidt synes autograph, in 4to.

Tychonis Brahe astronomiske Sager, tilligemed *Erasmii Bartholini* apparatus dertil, hvoraf (foruden hans stellarum octavi orbis inerrantium accurata restitutio Vandesburgi 1598, hvoraf 2 prægtige Exemplarer, 1 paa Perg. og 1 paa Papiir) haves 12 Vol. in Fol. og 9 Vol. in 4to, hvortil endnu kommer:

Horoscopus Christiani IV. ad mandatum Frid. II. conscriptus in insula Hvena, a *Tychone Brahe Ortonide* 1577 infanti Christiano inscriptus, nebst astrologisch Urtheil von dieses jungen Herren Nativitet 2 Exempl. in 4to.

Tychonis Brahei Ortonidis Genethliacum, Huldarico Frid. II. filio secundo genito dicatum 1579, i grønt Bløiel autogr. in 4to. samt

Ejusd. Kønig Frid. des II Sohn Herzog Hans Nativitet, gestellet 1583, ligeledes i grønt Bløiel, in 4to.

dog hans uskatterlige Apparatus af Observationer fra 1583 lige til 1601, til en god Deel med hans egen Haand, behøver jeg her ikke at beskrive, da Hr. Justitsraad *Bugge* allerede haver saa udførlig underrettet den lærde *Verden* derom, i hans nyelig udgivne astronomiske Observationer.

Fasciculus variorum Astrologicorum, in 4to, in qvo:
 Pars II. & III. Schematis Genethliaci ab anno 1598
 ad 1634; *Himmels-Figur* zur Zeit der Geburt ein
 Mägdeleins Geb. zu Elsenaur 1638; *judicium de*
futuris annis per indirectum, ab anno 1655 ad
 1666 det meeste dog igien overstrøget, og giort ulæ-
 seligt; *Merlinus Gallicus* oder Prophezeihung auf
 das Jahr 1660, nebst des K. Frid. III Nativitet;
 Auszug der Prophezeihung des Lilli den Standt Eng-
 gekhands betreffend.

Anonymi tabula horarum Zodiaci inæqualium, quas *pla-*
netarias vocant, pro elevatione poli arctica supra
 horizontem 48 grad. tabula similis pro elevatione
 poli arctici 56 grad.

Ambrosii Rhodii typus *Eclipsis solaris* juxta Hypotheses
Astronomiæ Danicæ 1658 2 Aug. ad elevationem
 Christianienslem 59 gr. 42 min. 4to.

Georgii Frobenii *Astronomia tripartita quadriformis* sec.
Ptolomæum, *Copernicum*, *Tychonem Brabeum* &
Longomontanum; ad finem accessit *Eclipsium*, tri-
 gometice juxta *Astronomiæ Danicæ* placita com-
 putandarum methodus, autogr. c. f. in Fol.

Ejusd. *Astrologia Ovidiana* s. explicatio succincta om-
 nium locorum astronomicorum & astrologicorum,
 in VI fastorum *Ovidii* libris, indeholder 56 saæ-
 danne Locos, in Fol.

Idem liber, ad locum IX tantum perductus, sed præ-
 missa *Præfatione*, *Calendario* & *introductione*,
 in Fol.

Ambr. Rhodii epistolæ duæ de anno 1658 ad *Laur.*
Georgii, Pastorem Egranum, de phænomenis qui-
 busdam in luna 31 Oct. 1657, in Fol.

Laurent. Snecker Ephemeris motuum coelestium ad an. 1701 ad Frid. III. in 4to.

Bagge Vandels historia meteorologica, optegnet 1666, samt de gamle astrologiske Regler om Vindenes Beskaffenhed efter Planeternes Coniunctur, form. max. c. f. in Fol.

Peder Horreboms iudicium astrologicum om den store Synodo Planetarum, som skal indfalde 1718. in 4to.

Christian von Kalneyns saakaldet Specimen paa hans Information i Navigations-Skolen, tilegnet Kong Christ. V. med Tegninger, in Fol.

Diderich Thurah om Stibbyggerie med Tegninger, tilegnet R. Christ. VI. Kbh. 1739. in 4to.

En Bog med illuminerte Tegninger over endeel franske Bygninger og Haver, saasom: Profil de la Machine de Marly; Plan de la ville & chateau de Versailles i Kob. Plan du Jardin de Tailleries; Trianon & ses Jardins; Plan general de Marly, samt nogle løse i Kobber stufne Grundtegninger, in Fol.

Christiani Longomontani Memorial zur Nachricht von Bergwerks Geometria oder Markscheiden, in Fol.

Anonymi ausführlicher Bericht von Bergbau, einhaltend 1) Plan von Gebürgen, 2) von Suchen der Gänge, 3) von Betrieb der Gänge, Flöße und Stockwerken, 4) von Kunst und Hebezeugen, 5) von Pochwerk und Wäschen, imper. Fol. med smukke Tegninger i Tuss, og tegnet Titulblad.

Flavii Vegetii institutoris militaris Libri IV, en Vaptirs Cod., skreven circa 1434, in Fol.

Julii Africani cestorum Liber, latine versus a Job. Borvinio, cum ejusd. brevioribus notis, descriptus Parisiis 1697, cura Frid. Rostgaardii, in 4to.

- Stratagemata & præcepta bellica Græce ex Cod. Reg. Paris. descripta per *Frid. Rostgaard* 1697.
- Sexti Julii Frontini Stratagematum Libri IV*, en smukt Perg. Cod. i stor Format, teste *Gallando optimus*, & pluribus in locis editis correctior, in 4to.
- Liber de re militari & instrumentis bellicis*, e Græco in lat. translatus a *Sophiano*, & *Lellio de Valle* inscriptus, ex Bibl. Medicea, per *Antonium Hivanum Ser-gianensem* 1676, in 4to.
- Leonis imperatoris nauimachica vel Tactica* Græce, ex *Andræe Darmarii* apographo descripta per *Frid. Lindenbrog* 1616. in 4to.
- Idem liber Græce Cod. chart. in 8vo.
- Anonymi* Skrift paa Tydsk, angaaende Krigskunstens og især Tactikens indbyrdes Fortrin i ældre og nyere Tider, ophøst med Exempler af Historien, 2 Dele, 4to.
- Idem liber iterum Germanice forma minore, 4to.
- Samme paa Dansk, med Allegata i Bredden, men gaaer allene til p. 303, uden Slutning, in 4to.
- Samme igien, uden Allegata, men fuldstændig til Slutning, in 4to.
- Samme atter, rettet paa nogle Steder, men uden Besyndelse og Ende, in 4to.
- En Bog med adskillige, tildeels illuminerede, Tegninger, meest til *Fortificationen*, men dog tillige til *Stereometrie* og *Architectur*, med R. Frid. III kronede Ciffre 1647. in Fol.
- Schlüssel zur besetzten Festung, oder Erkl. *Georg Rimp-lers* beständigen Fundament zu fortificiren und defensiren, durch *Job. Carl Lochner* Dedic. til Kong Christ. V. med illum. Tegn. in Fol.
- Nouvelle maniere de fortifier toutes sortes de Polygones*, med illum. Tegn. og det Danske Vaaben foran, in Fol.
- Samme,

Samme, med mangfoldige fleere, deels illuminerede, deels uilluminerede, samt en anden Tegning til Titel.

Kriegs-Memorial, das ist Auszug und Bericht, was jederzeit in Kriegs-Übungen zu handeln, paa Perg. med malede Initiales og Lemmata, samt mangfoldige, og tildeels med Guld udzirede, Stykker; paa den første Side: Liber Manuscriptus Scholæ Regiæ Sorensis, og paa det foregaaende Blad, saavel som paa Bindet, at K. Frid. den II haver skienket den til *Holger Rosenkrantz* 1562, og at den i sin Tid har tilhørt K. Christ. III.

Et Bind med 133 illumin. Tegninger over Nederlandste Fæstninger, med alph. Register foran, forma obl. in Fol.

Et andet Bind, ligeledes forma obl. in Fol. med Tegninger over fremmede Fæstninger, meest Nederlandste, men uillum. foruden nogle, som ligge løse, og deri blant Weixelmünde, S. Petersborg &c.

Et Svensk Skrift om Krigeskunsten, i 2 Bøger, den første om Tygemesteriet og Kanonstøberiet, den anden om allehaande Fyrværker, i sin Tid Coyets in 4to.

Samme med Fig. med Register bag ved, synes at være Original til forrige Exemplar, in 4to.

Ein Buch, von einem großberühmten Kriegserfahrenen aus vielen probirten Künsten und Erfahrungen zusammengezogen, handler fornemmelig om Fyrværkeriet, og er uden Tiwvl Originalen til den, der er trykt i Kjöbenhavn hos *Lorentz Benedict* 1578 under Titel: Ein Buch zusammengezogen aus vielen probirten Künsten und Erfahrungen, wie ein Zeughaus samt aller Munition anheimisch gehalten werden

fol., men indeholder kun det første Stykke deraf, som gaaer i det Trykte til pag. 202. in Fol.

Et Bind in Fol. med meget smukke illuminerede Tegninger til samme, dog andre, end der findes i den trykte, paa nogle Steder er tegnet R. Frid. II. Chifre, og paa Titelen: *Carl Christmann fecit.* Hvor var det ikke at ønske, at vor ypperlige Professor *Geust* vilde tage sig paa fra Grunden at undersøge saavel den trykte Bog, som denne Original, og udgive en Recension derover paa et passende Sted.

Artiliaria restaurata mechanica Germ., 3 Theile und 141 Blätter mit Zeichnungen, foran staær med R. Frid. III egen Haand Anno 1640 Dominus providit. chascun a son tour *Friderich*, Fol.

Anonymus von der Artillerie und ein. gebräuchlichen Canons und Mortiers, mit Tabellen und Figuren, splend. in 8vo.

Christoph Henr. Beselin von der Artillerie, insonderheit von allerley Canonen 1747, med Tegninger og Tabeller, splend. 8vo.

Frid. von Schnitzlers Handgriffe mit Gewehren, Grenateten ic. mit illum. Fig. it. Signalbog for Floden om Dagen og Natten 1738, splend. in 8vo.

Et Spansk Msct. om Krigskunsten, i Henseende til Cavalleriet, uden Hoved-Titel, men afdeelt i 5 Bøger, splend. in 8vo.

Signaler og Ordres til Ankers og under *Ceyl* 1732, splend. in 8vo.

Traité des Principes du Blason, a Madame la Princesse Charlotte par *J. Briand* 1724 av. fig. enlum. forma oblonga, Folio.

Vorstellung, der in dem I Theile des Reglements für J. K. M. geworbne und nationale Infanterie enthaltenen Manoeuvres und Exercices, med malede Figurer, in 4to.

Scientia & practica de l'armi di *Salvator Fabri* Padovano, 2 Bøger, 3 Parter, paa Perg. splend., med illum. Tegninger, samt malede og med Guld og Sølv udjirede Rammer og Bogstaver; er formodentlig det Original Exemplar, som *Fabri* har presenteret Kong Christ. den 4de, endnu inden dette hans Skrift blev udgivet ved Trykken, in 4to.

Gaudentii Musicae Ilagoge, en Papiirs Cod. 4to.

Musicalia *Aristidis*, *Gaudentii* & *Anonymi* cujusdam. Ligeledes en Papiirs Cod. in 4to, først *Arne Magnæi*, og siden *Rostgaards*.

Tabulatura s. introductio in Musicam, & alia ad Musicam pertinentia Græce, Cod. chart *Stephano Joh. Stephano a Joh. Laurenbergio* donatus 1648, in 8vo.

G. S. *Winter von Adlersflügel* Noß-Ballet an König Christ. V., mit Noten und Zeichnungen, forma majori oblong.

Sparkiers Specimen Musicale, dediceret til Kong Frid. IV. 1719.

En Samling af alle Slags Haandtegninger, meest af Italienske Mestere, saasom *Paulo Venersio*, *Paduanino*, *Odoando*, *Deovelli*, *Detti*, *Jacomo Palma*, *S. Perando*, *P. P. Rubens*, *Paulo Veroneso Willingis*, *Jacob Mithere*, *Abraham Cuypers*, *Joh. Weyer* og *Antonius Boten*, deels løse, deels hestede paa hvidt Papiir, deels illum., deels uillum. 3 Vol. in Fol. Det 1ste Bind holder 277 St., det andet 390, og det 3die 177.

- En anden Samling af ligedanne Tegninger, flæbede paa graat Papiir, 3 Voll. in Fol. det første i største Format, indeholder 140 St., og deriblant nogle af *Alb. Dürers*, *Hans Reichles* og *Christophers Schwarzes*. Det andet holder 67 St., hvoriblant de første 21 bestaae i særdeles vel tegnede, og tildeels illuminerede Portraiter; derefter komme adskillige Slags, tildeels meget smukt illuminerede, hvoriblant 2 paa Pergam., samt nogle af *Alb. Dürer* og *Christoph. Schwarz*. Det 3die holder 57 St., tildeels af samme Mestere.
- En liden Bog, bestaaende af 39 Blade in Folio, men 59 tildeels meget fine Tegninger, foruden Titels Tegningen, som indeholder et Vaaben, in Fol.
- En Tegnebog i rød Kride med Titel paa Bindet. *Kiz und Zeichenbuch Daniel Möller 1684*, in Fol.
- En Convolut med løse Tegninger, hvori:
- a) 13 Portraiter og Ansiaiter.
  - b) 67 Stillinger af Menneske-Figurer, deels enkelte, deels sammensatte.
  - c) Et lidet Hefte *Emblemata*, og 15 andre adskillige Tegninger, in Fol.
- En Samling af særdeles prægtig illuminerede Blomster-Tegninger, paa Pergament, igiennemskudt med reent Papiir, men uden al Paaskrift, 4 Voll. imperial Folio.
- Et Bind med ligedanne Blomster-Tegninger, paa Perg., igiennemskudt med reent Papiir, Fol. ordin.
- Et Bind med samme Slags Tegninger paa Papiir, Fol. ordin.
- Prindsesse *Charlotte Amalies* egenhændige Tegnebog med illum. Blomster, Fol., men inden i ligge nogle løse, som dog ikke synes at høre dertil, in Fol.

- Il Cavaliere Compagnons Tegninger, meest over Stænger til Vidster, og sidst nogle Scillingen af Heste, med Italiensk Paa skrift, bag paa Bindet kaldte Stangen und Mund-Schnelbuch, af 1607.
- En Bog med Tegninger ved Ludovicus Damas de Courmaillon, dediceret til R. Frid. IV. som Kronprinds, ved P. Damas de Courmaillon, 4to
- Samme Slags Tegninger ved Carol. Damas de Courmaillon, ligeledes tilegnet hreibemeldte Prinds, ved P. Damas de Courmaillon natu major, med Underretning om den første, 4to.
- Samme Slags Tegnebog ved P. Damas de Courmaillon natu major, 4to.
- En Bog med tegnede og illumincerte Emblemata, med indlagte Deviser, in 4to.
- En anden, med illum. Emblemata, med tydsk Paa skrift. Paa Titelen: Emblematarum centuria Vta 1642, in 4to.
- En Bog med Chinesiske Tegninger i sort over Jordbrug og andre Næringer, med Chinesisk Paa skrift, sammenlinet i eet med Silke-Kanter, og sammenlagt i stor 4to.
- En ligedan Bog om Riis og dens Behandling i China, paa samme Maade, i stor 4to.
- Endnu een ligedan over Silken og dens Behandling i China, paa samme Maade, i stor 4to.
- En Bog med adskillige Haandregninger i Blyant, uden Lov af Personer af det Kongel. Huus, beslagen med Sølv, in 8vo.
- En anden af samme Slags, ligeledes i sort Chagrin, beslagen med Sølv, med Tegnepen, 8vo.

Isaac Briand de Crevecoeur nouveau Jeu du Blazon des souverains d' Evrope, ded. a Princesse *Charlotte Amelie* de Danemarc 1729, 8vo.

Povel Nielsens Prøve af *Steganographil*, tilseignet een af de Danske Konger, saavidt det synes K. *Christian V.* in 4to.

P. Horrebow's *Steganographie* og *Macrographie*, med illum. Fig. in 4to.

d) *Philosophia moralis & politica.*

Der udmerke sig især:

Demetrii Phalaris *Apothegmata Græce*, en *Papiir's* Cod. samt 3 græske Fragmenter ligeledes paa *Papiir*.

Ciceronis de officiis *Libri III.* 2 *Codices* in Folio, den eene paa *Perg.* skreven 1425, den anden paa *Papiir*. 1 *Codex* in 4to, paa *Perg.* og endelig en smuk paa *Perg.* in 8vo, cum *Scholiis*.

Ejusdem *Libri* de *amicitia*, *Senectute* & *Paradoxa*. 2 *Codices*, den eene ganske paa *Perg.* den anden tildeels paa *Perg.* og tildeels paa *Papiir*, hvortil er søiet: *Vita Æsopi* Latina, per *Rinucium*, cum duabus *Rinucii* epistolis; *fabellæ Æsopica* ab *Omnibono Leonicensi* Latine versæ; *Qvædam Æsopi fabellæ* vers. a *Gregor. Cortario* Veneto, ad *Philippum Cortarum*, exar. 1466; &c. *Leonis Bapt. Alberti* *Apologi* 99 ad *Franciscum Marefcbalchium*.

Idem de *senectute*. Cod. membr. in 8vo.

Fragmentum membran. in quo: varia incerti argumenti.

b) *Ciceronis* *Paradoxa Stoicorum* & c) *Senecæ* *Facetiæ* s. *excerpta epistolarum ad Lucilium*, in 8vo.

Volu. Membr. in qvo: *A. M. T. S. Boerhii* de *Consolatione Philosophiæ* *Libri V.*, cum *variantibus* & *Scholiis*; *Ciceronis* de officiis *Libri III*; *Claudianus*

- de raptu proserpinæ, cum *Scholiis*; *Passio Carberina Virginis*, carmine Latino.
- L. Annæi Senecæ** Epistolæ, VI Libris, en Perg. Cod. in 4to,
- Ejusd. Liber Proverbiorum, en Pergam. Cod. Streven 1417. in 4to
- Ejusd. Consolatio ad Marciam & Helviam, en meget sinus Perg. Cod. in 4to.
- Aurelii Theod. Macrobii* in somniam scip. Libri II, præmissio ipso somnio. En Cod. paa Perg. in 4to.
- Anonymi** Commentarius in hos *Macrobii* libros, subjunctis nonnullis de numeris & partibus assis & epactis, en Perg. Cod. in 4to.
- Farrago** membr. Sec. XV. in qua: Declamationes *Senecæ* moralisatæ, b) *Quædam auctoritates philosophorum*, variis ex *Fulgentii* imaginibus admixtis c) Liber, initio mutilus, contin. ut videtur *Roberti Holkoti* opus cum suis moralisationibus, adjunctis *Fulgentii* imaginibus, d) *Aristotelis* Ænigmata, pulchre moralisata, subjunctis nonnullis, ex *Fulgentio* & aliis, in 8vo.
- A. M. S. Boethii** de Consolatione Philosophiæ Libri V. en Perg. Cod. in 4to.
- Viaticum** narrationum, ab *Hermanno Bononiensi* collectum, en Papiis Cod. in Fol.
- Anonymi** summa de vitiis, en sinus Perg. Cod. in 4to.
- Anonymi** speculum virtutum s. systema Philosophiæ moralis, en temmelig sinus Perg. Cod. in Fol.
- Alberti** dictaminum radii, paa Perg. in 8vo.
- Jacobi de Cessolis v. Sefolis**, liber de moribus hominum, & de officiis nobilium super ludo Scaccorum exar. 1444; b) **Thronus Salomonis**, in Fol.

Idem liber, lingua infer. Germ. inscriptus *Buch van den Schneckspele*. b) *Kaetspele* ghemoraliseert. conf. *Nyerup Specimen Bibliographicum* p. 127. En temmelig anseelig Codex, skönt kun paa Papiir, med Materier, in Fol.

Ægidii de Roma Libri III de regimine Principum, skreven 1430. b) *Liber Anonymi de vita & moribus philosophorum*, in Fol.

Melchior von Offe Testament 1555, in Fol.

Anonymi Commentarii breves in Politicam Aristotelis, subjunctis commentariis in *Physicam & Logicam* ejusdem.

Jens Skafbos, en ung Prinds og udvalgte Konges Underviisning og Lærdom 1590 autogr. tilskreven den udvalgte Konge S. Christian den 4de.

Speculum Regale lingua veteri norv. en Perg. Cod. af 1571, altsaa ikke gammel, men dog deri merkvoerdig, at den endnu ikke er brugt, da den ikke var mig bekiendt paa den Tid, jeg udgav denne Bøg, in 4to.

Jani Jani Alani Catena Methodica Salomonis, eller Salomons ethica, politica og oeconomica, dediceret til Kong Frid. III. in Fol.

Samme reensskreven, men ikke fuldført, in Fol.

Thorkilli Tullii Speculum Principis, Christiano Principi Hæredi Dan. & Norv inscript. 1665. in Fol.

Annotationes Anonymi ad scriptum de civitate sapientum, pro sola S. R. M. Daniz.

IV. Det udenlandske juridiske Sæg.

Her falder meest i Dinene:

Corpus juris civilis Romani sine Glossa continens, 1) *Pandectas*, in III partes divisas, 2) *Institutionum Justiniani Libros IV*, 3) *Codicem reperiæ Prælectionis, Novellas Justiniani*, 4) *Novellas Justiniani* s. novem collationes, subjuncta constitutione *Friderici Imperatoris*, & denique *rubricis totius corporis juris*. Codex membr. antiquus & splend. ex *Bibl. Lerchiana*, in Fol.

Justiniani *Digestorum* s. *Pandectarum Lib. I.* usque ad 24. Tit. II. cum *Glossa*, b) *Pandectarum libri XIV.* sequentes a Libro 24. Tit. III. usque ad Libr. 38, incl. c) *Pandectarum* s. *digestorum Pars III.* s. libri 39-50 cum *Glossa.* membr. in Fol. 3 Vol. Justiniani imperat. *institt.* Libri IV cum *Glossa* perpetua, b) ejusdem *Novellæ* cum *authenticis* s. novem collationes, c) *libri feudorum*, d) *tres posteriores libri Codicis*, omnia cum *Glossa.* Cod. membr. in Fol.

Justiniani imperatoris *Institutionum Libri IV*, b) *Novellæ* cum *authenticis*, c) *Consuetudines feudales*, d) *tres posteriores Libri Codicis*, omnia cum *Glossa*, cu *Perg.* Cod. in Fol.

Justiniani *Institutionum Libri IV* usque ad titulum de publicis judiciis, b) *synopsis juris* tripartita, sed inscriptione carens, c) *tituli Legales digesti veteris*, en ganske smut *Perg.* Cod. in 8vo.

Justiniani imperatoris *Codicis Rep. prælaet Libri IX* priores, cum *Glossa* perpetua exar. 1262. Codex membr. in Fol. Hvor er det dog ikke (jeg kan ikke lade være at tænke derpaa) ydmygende for

vort K. Fædernelands Literatur i sin Tid, at man vidste, at der blev arbejdet i Gættingen i adskillige Aar paa et Corpus juris (hvilket og Georg Aug. Spangenberg virkelig har udgivet 1776) og man ikke advarede Bedkommende om, at saadanne Hielpemidler, som disse, fandtes her; hvor vilde de ikke med allerstørste Erkiendtlighed have antaget sligt, da man seer, at de have gjort sig al muelig Umage for at søge Codices allevegne fra? men her er da atter en Leilighed for tilkommende Danske Jurister, til at kunne tiene den lærde Verden med disse Skatte.

Antonii de Gentilibus v. Gentilis Repertorium Juris, en Papiirs Cod. i stor Format, in Fol.

Statuta Provincialia v. Constitutiones curiæ generalis Spoletani Ducatus Libris VI, cum rubricis Gerardi Scoctegioni 1378 scriptis, en Papiirs Cod.

En Mængde (ikke mindre end 14), og deriblant nogle særdeles prægtige, Instructioner fra Regjeringen i Venedig til dens Statholdere i Provindserne, hvoraf man især kan lære at kiende Regjeringens Forsatning sammesteds, in 4to.

Ludovici Francorum Regis Statuta ordinis S. Michaelis Archangeli, data 1469 subjuncta constitutione ejusd. de Collegio ejusd. ordinis, data 1476, en Perg. Cod. in Fol.

Fuero Juzgo s. forus Gothorum, in VI Libr. distinctus, en Cod. paa Perg. in 4to.

Codex Membran. in 4to, in quo: Lex Salica, præmissio indice Capitum, b) Lex Alamannorum simili indice

præmissis; sequuntur: *formula Chartarum & alia*, tandemque *Capitularia* quædam *Ludovici* imperatoris & aliorum.

Saffenspiegel, dat *Len-Recht* unde de *Scheue-Klot* s. forma *Processus*, en merkvoerdig *Perg. Cod.* in 4to. sreven 1359.

Repertorium juris Saxonici Speculum dicti, s. verius *summa* vel *Abecedarius speculi Saxonum* 1403, in *civitate Grippsvaldensi* digestus, en *Papirus Cod.* in Fol.

Privilegia mercatorum Anse Theutonice in *Anglia* regno & *Anglicana* ditione, en *Perg. Cod.* in 4to. men nye.

Copia Privilegiorum civitatis *Serveste* ab anno 1259 usque ad an 1480, en *Perg. Cod.* in 4to.

Bok van Stadesrechte to Lübeke dat en van *Pawfen* ende *Keyfern* geuen is; sequuntur *varia alia*, ad *ius publicum & privatum* *Lubecæ & aliarum civitatum Hanseaticarum* pertinentia, in *quibus varia Danica Cod. Chart.* in Fol.

Lübisch Recht. *Cod. membr.* in 4to.

Volumen spissum continens: *Stadtbuch* der *Stadt Hamburg*, mit *Glossa*, b) *Recessus Hamburgensis* de anno 1468, c) *Recessus Hamburgensis* de anno 1528, d) *Declaratio senatus Hamburgensis* de anno 1595, e) *Hamburgische Untergerichts-Ordnung*.

Dat Stadtboeck, *Schickinghe vnd Ordninghe* der *Stadt Hamborch.* *Cod. Chart.* in 4to 1586 exar. b) *Eyne korth Cronicke die Wendischen Stede vnde Landescheffte* belanghende, a *tempore Caroli Magni* usque ad 1534, sequuntur nonnullæ anno-

tationes Chronologicae ad anni 1552 perductæ,
mau Sperlingii, in 4to

Volumen aliud, inscriptum *Hamburger Alt-Statuta*, in
quo: a) varia civitatis privilegia, auctoritate Sena-
tus collecta 1497, b) das *Stadtboeck* oder *Stadt-*
recht, ex revisione anni 1497 præmissis *indice*,
c) *Das nie Recesß* von 1528, en Papiirs Cod,
in 4to.

Samburgisches Stadtrecht 1587 & *Recess* der löblichen
Stadt *Samb.* 1603. Cod. Chart. in 8vo.

Volumen jurium *Oldenburgicorum*, in Fol.

Stadtrecht der Stadt *Braunschweig* de anno 1532,
b) *Unterggerichts-Proces* und Gebrauch der Stadt
Braunschweig usque ad tit. XVIII. c) *Ober-Ger-*
ichts-Proces derselben Stadt de anno 1575 cum
Glossa & indice, d) *Extract* aus einem *Uhrtelbuche*
1529-1551, e) *Gewohnheiten* des Fürstenth. *Braun-*
schw. Lüneb. aus dem *Sächsischen Rechte* gezogen,
cum *Glossa* s. *indice reali*, in Fol.

Volumen inscriptum: *Lüneburgische Rechts-Sachen*
continens varia, ad jura *Statutaria civitatis Lüne-*
burgensis sec. XVI & XVII pertinentia.

Aliud volumen: *Lüneburgische Rechts-Sachen*, sed ad
finem non perductum, præmissis conspectu.

V. Det philologiske Fag.

Theophili Pistorii de usu modoque legendi & scribendi
Hæbræo-Germanico tract. sing. Slesv. 1625. 4to.

P. F. Frandsen *infantia Lingvæ sanctæ*, eller kort og een-
foldig *Anledning* til at læse og forstaae det hebraiske
Sprog, in 4to.

Claud. Nicol. *Bleching Jødeland i Norge*, eller *Maade*,
hvoreed den, der kan læse og forstaae Norsk, end:

flignt han aldrig haver lært Latin, kan lære at læse
og forstaae det hebraiske Sprog, Steven 1656.

Apollonii Alexandrini Grammatica, Græce, en smuk Perg.
Bog i stor Format, in 4to.

Præcepta Grammatices ex Herodiano, Theodosio, Theo-
doreto, aliis. it. Constantini Lascbaris, Georgii,
Choerobasci, Isaaci Monachi, Theodori, & aliorum
Grammaticalia Græce, en smuk Papiirs Cod. in 4to.

Dionysii Halicarnassensis de compositione verborum Epi-
tome Græce, en Papiirs Cod. i stor Format, 4to.

Elementa Grammaticæ, Græce, en Perg. Cod. i liden
Format.

Specimen Dialectologicæ sacræ ex actis apostolorum,
autographum Sev. Gludii, in 8vo.

Job. Grammatici excerpta quædam ad Grammaticam græ-
cam, 4to.

Svidæ Dictionarium Græce, en god Papiirs Cod. in Fol.
Etymologicum Magnum Græce, en smuk Pergam. Cod.
in Fol.

Cyrilli Lexicon Græce, en ganske smuk Perg. Cod. in 4to.
Samme, en smuk Papiirs Cod. in 4to.

Lexicon Græcum incipiens a lit ε, in fine adjecta est
ερμηνεια λεξεων κατὰ στοιχείον εμφορομενων ε βιβλ.
28 αγ. Διονυσίου επισκ Αθηνων sidst i Bogen, som
er paa Papiir, er en Afhandling paa Græsk, af uvisst
Indhold, in 4to.

Lexicon Græcum aliud, ut putatur, ineditum, sed initio &
fine carens, accedunt in fine *Phocylidis sententiæ,*
Pythagoræ carmina aurea, & Bruti Epistolæ, di-
versa ab ipso lexico manu, en Papiirs Cod. in 4to.

Thomæ Magistri vel Theoduli sylloge vocum Atticarum
Græce, en Papiirs Cod. in 4to.

Anonymi radicum Græcæ lingvæ Centuriæ XV cum interpret. Lat., et nyt Mſct. men meget ſnuft ſre-
vet, in 4to.

Job. Meurſii Gloſſarium Græco barbarum ed. altera,
med mange ſrevene Tillæg, uden Tvivl af ham ſelv.
Index vocum Græcarum ord. Alphab. manu *Job. Gram-*
mii, in 4to.

Job. Grammii initium Prælectionum in autores græcos,
& quidem primo in *Theophrasti* characteres, sub-
junctis variis excerptis ex autoribus græcis, in 4to.

Ejusd. excerpta ad varios autores græcos, & in his ad
Libr. I. *Herodoti*, *Euripidis* Hecubam, & *Xenophontis*
de Cyri expeditione.

Homeri Iliad. Lib. I. II. III. *Platonis* ſymposium, item
Eutyphron, *Xenophontis* Hiero. *Demosthenis* Olyn-
thiacus 1 & 2. *Æschines* adverſus Timarchum,
omnia Græce, Mſst recens, in Folio.

Eustathii commentaria in *Homeri* Odyſſæam Græce, en
ſnuft Vapiirs Cod. in Fol.

Scholia Græca in I Libr. Iliados *Homeri*, et nyt Mſept.
Æſopi fabulæ Latine, en Vapiirs Cod. in 4to, hvortil
er ſoiet: *Cronica Romanorum* Ling Germ. inf.
præmiſſa historia biblica ab initio mundi, usque ad
annum 1337, ſidſt i Bogen ſtaaer neget, *de curia*
Romana ejusque *Cardinalibus*, nec non *recapitulatio*
historiæ sacræ, in 4to.

Pindari carmina, cum *Scholiis* interlinearibus, aliisque
prolixioribus ad calcem subjunctis, en ganſke ſnuft
Vapiirs Cod. in 4to.

Euripidis Tragoediæ Græce, en ſnuft Vapiirs Cod. in Fol.
Euripidis Tragoediæ quædam, cum *Scholiis* interlineari-
bus, & nonnullis marginalibus, en Vapiirs Cod.
in 8vo.

Aristophanis Plutus, cum *Scholiis* & interpretatione Latina, en ganske smuk Perg. Cod. in Fol.

Aristophanis Comoediæ Græce, en ganske smuk Papiirs Cod. in 4to.

Scholia Græca in *Aristophanis* *Lyfistratum*, manu *Frid. Rostgaardii* anno 1694, secund. Apogr. *Henr. Dodwelli*, ex Cod. Mict. Biblioth. Bodlejanæ, in 4to.

Theocriti VII *Idyllia* præmissa ejus vita, Græce cum *Scholiis*, en smuk Papiirs Cod. in 4to.

Poesie pastorale di *Theocrito* trad. dal. Greco, da *Antonio Maria Salvini* Msst. recens, inscriptum *Frid. IV.* Dan. Reg. in fine adscripta est elegia in adventum *Frid. IV.* Florentiam, in Fol.

Arion Merhymneus v. Lesbios, poema Græcum in navigationem *Arionis*, adjecta ab initio versione Latina interlineari, sed ad finem non perducta, manu *Zachariae Lundii*, ex editione *Lipf. Neandri* 1588, præmissa est notitia hujus apographi per *Frid. Rostgaard*.

Volumen adversariorum viri cujusd. docti:

En Papiirs Cod. hvori: *Xenophon* de virtute & voluptate; *Nic. Lælii* carmina; *Notarum Romanarum* explicatio; *Luciani* dialogorum unus. ex Græco in latinum translatus; excerpta ex *Vibio Sequestre* & *Cosmographia Guidonis Ravennatis*; *C. Plinii Secundi* liber de viris illustribus; *Ciceronis* oratio pro *Archia* poeta; *Aristotelis* chiromantia cum fig. in 8vo.

Frid. Rostgaardii Apparatus ad *Libanii* Epistolas, i adskillige Bind fra a til l. Da denne, som bekiendt, ligger til Grund for, og er saa at sige Originalen til *Wolffs* prægtige og store Udgave af *Libanius*, saa var værdt at undersøge, og siden

underrette den lærde Verden noget nærmere om, hvorvidt og hvorledes den var brugt af *Wolff*. in 4to.

En Papiirs Cod. hvori: a) *Demetrii Chrysoloræ Dialogus*, quo refellitur *Cydonii oratio in Nilum Thessalonicæ* Episcopum, b) *Johannis Damasceni* aliorumque, & in his quædam *Libanii* epistolæ; c) *Libanii* characteres Epistolici; d) *Pfelli* Theologica & physica quædam, e) solutiones compendiarie quæstionum physicorum ad *Michaelem Ducam*, f) ejusd. versus politici, cum a discipulo Romano infandum ei crimen apud imperatorem objiceretur.

Fasciculus excerptorum ad græcos & latinos autores, hvori ere: a) *Frid. Rostgaardii* exerpta super fragmento *Thucydideæ* versionis; super *Nicephoro Gregora* & aliis, b) vocum peregrinarum, in *Herodoto* occurrentium index, c) *Proverbia* selecta ex centuriis *Michaelis Apostolii*, d) variæ lectiones in *Palmerii a Grentemespil* Callimachum, e) phrasæ & loqvendi formulæ ex *Plutarchi* libello de puero- rum educatione, f) scriptores *novi foederis Hellenisantes* non *Hellenes*, g) *Anonymi* annotationes in orationem *Ciceronis* pro *Marcello*, h) *Octavii Ferrarii* & *Anonymi* annotationes in *Tacitum*, i) *Eichardi Lubini* epigrammata græcolatina.

Varro de lingua latina, en Papiirs Cod. in 4to.

A. *Gellii* noctiam atticarum Libri XII, en særdeles smuk Perg. Cod. in Fol.

Martiani Capellæ de nuptiis philologiæ & *Mercurii* Lib. I & II, b) *Boetii* topicorum Liber IV, c) *Martiani Capellæ* Liber VIII, qui incipit a capite de mundo, en gammel og smuk Perg. Cod. in Fol.

Pri-

Prisciani Casariensis de arte Grammatica Libri XVII.

En Perg. Cod., noget beskadiget i Begyndelsen: ultima libri de conjunctionibus manu recentiori inscripta sunt, in 4to.

Ejusd. libri de octo partibus orationis a medio circiter cap. 4. Lib. II, usque ad fin. Libri XV, (seledes en Perg. Cod. in 4to.

Isidori Etymologiarum Libri, en temmelig gammel Perg. Cod. in Folio, men beskadiget i Slutningen, og ganske defect, fra Enden af det 28 Cap. i den 19 Bog, indtil det 12 Cap. i den 20; subjuncta sunt *Arithmetica* qvædam.

Isidori Etymologiarum libri XXVII, en gammel Perg. Cod. i stor Format, in 4to.

Ebrardi vel *Eberhardi* de Bethune Græcismus, cum Scholiis perpetuis, en Papiirs Cod. in Fol., skreven 1432, paaberaabt i *Nyerups* Notitia librorum pag. 40.

Papie Glossarium, en gammel og smuk Pergam. Cod. in Fol.

Johannis a Fanua Catholicon, a Lit. G. usque ad finem, en Papiirs Cod. skreven 1443, in Fol.

Liber derivationum *Anonymi*, en ganske smuk Perg. Cod. in Fol.

Casp. Erasmi Brochmanni notæ & Commentationes in *Plautum* it. Selectiores *Horatii* Odæ, Paraphrasi illustratæ, in 4to.

Terentii Comoediæ VI, cum *Scholiis* tam interlinearibus quam marginalibus, en smuk Perg. Cod. in 4to.

Notæ v. Glossa in *Terentii* Comoedias, en Perg. Cod. aflang Format, in 4to.

Marci Tullii Ciceronis de oratore Libri III; ejusd Rhetoricorum ad Herennium Libri IV, en Papiirs Cod. med nogle Pergaments Blade imellem.

Ejusd. Rhetoricorum ad Herennium Libri IV & de inventione oratoria Libri II, 6 Perg. Codices in 4to, hvori desuden findes hans *Oratio pro Milone*.

Ejusd. Orationes pro lege *Mamilia*, *Milone*, *Planctio*, *Sylla*, *Archia poeta*, post reditum ad *Quirites*, post reditum in *Senatum*, pro *Marcello*, pro *Ligario*, & pro Rege *Dejotaro*.

Zachariae Lundii notæ Herlovianæ in *Oratt. Ciceronis* pro *Marcello*, *Dejotaro* & *Ligario* autograph.

Virgilio Maronis *Bucolica*, *Georgica*, & *Æneis*, en gammel og særdeles smuk Perg. Cod. in Folio, med en lærd Mand's Anmerkninger i Bredden, samt 4 andre, in 4to, deels af *Bucolica*, og tildeels af *Æneis*, deels med, deels uden, *scholia*, den 1ste paa Papiir, de 3 sidste paa Perg.

Publii Ovidii Nasonis opera, 7 Codices, in 4to, hver over sine Deele, tildeels cum *Scholiis*, den eene paa Papiir, de øvrige paa Pergament.

Scholiastes antiquus in *librum Ovidii ex Ponto*, paa Perg. in 4to.

Horatii Flacci *odarum libri*, en smuk Perg. Cod. in 4to.

Ejusd, *ars poetica* & *Epistolarum Libri II* cum *commentariis Zachariae Lundii* autogr.

Ejusd. *carminum Liber II* cum *Scholiis*, en Papiirs Cod. in 4to.

Auli Persii Flacci *Satyræ VI*, cum *scholiis*, en Papiirs Cod. in Folio, og 1 paa Perg. in 4to.

Juvenalis *Satyræ XV*, 5 Codices, in 4to, de 3 paa Pergam. og de 2 paa Papiir, i hvilkfen første *Persius* tillige findes.

Lucani Pharsalica, cum emend. & Scholiis, 6 Codices in 4to, hvoriblant de samtlige saakaldte Hamborgske; og da man nu seer af *Burmanns* Edition af *Lucanus*, at *Heinsius*, hvis Excerpter og Collationer *Burmann* fornemmelig har bygget paa, haver i sin Tid benyttet sig af disse Hamborgske Codices, og *Burmann* ligesaa formoder i sin Fortale, at baade *Oudendorp* og *Cortius* have ligesledes brugt dem ved deres Udgaver af *Lucanus*, saa kunde det formodentlig ikke blive upasseligt for een eller ander af vore Magistris Philologiae, at undersøge dette, og siden underrette de Lærde derom.

Glossulae super Lucanum, en Perg. Cod. in 4to. i stor Format.

Stazii Thebaidos Libri XII, cum Scholiis 2 Codices, paa Perg. in 4to.

Beatae venerabilis liber de miraculis v. virtutibus S. Cuthberti it. *Columbae v. Columbani Praecepta de officiis Christianorum*, en Perg. Cod. in 4to.

Alani ab Insulis Anti-Claudianus, 2de Perg. Codices, den ene in Fol. form. oblong. den anden in 4to, begge cum Scholiis.

Theoduli v. Theodosii Eclogae cum Scholiis, en Pergam. Cod. in 4to, hvori tillige b) *Galfredi vel Gaufredi, Gamfredi & Galfredi Britonis poëtria nova*, s. opus Rhetoricum, carmine Heroico, ligesledes paa Pergamen med nogen nyere Haand.

Gaufredus de poëtria nova, perpetuo Commentario illustratus, per *Zachariam Lundium*.

- Antonii Panormita* varia, quorum præcipua: *Poematum & Profarum liber*, *Epistola*, *varieque legationes*, en *Papius Cod.* in Fol.
- Antonii Baratelli de Laurera* metrologia *Priscianica*, *Leonardo Aretino* inscripta, cum *Scholiis*, en *Papius Cod.* in 4to, i flor *Format.*
- Publii Augusti Gratiani Utinensis* *Odarum* s. *hymnorum* liber unicus, en *Papius Cod.* in 4to.
- Martini Philelici* varia carmina, præmissa epistola ad *Pium II Pont. max.* nec non *Collaudatio Helenæ*, quam *Isocrates* Græce scripsit, & *Philelicus* Latinam fecit, en *smul Pera. Cod.* in 4to.
- Belisarii Gadaldini Philonostea* *Libri II* in 4to.
- Joh. Sedulii* *Libellus Lyricus*, in gratiam *Joh. Adolphi* *Ep. Bremensis & Lubecensis.*
- Euphormionis* *Satyrici* s. *Joh. Barclayi* *icon* *animorum* s. de varietate ingeniorum liber, heroico carmine reditus, & *Friderico Duci Holf. 1638* oblatus ab *alumniis scholæ Bordesbolmensis*, per *Jacobum Fabricium*, in 4to.
- Theodorici Guntheri Hafniensis orbis lunaticus* v. *mundus Satyricus* *autogr.* in 4to.
- Ejusd. libri initium sub nomine *Selenopie* s. *mundi lunaris*, in 4to.
- Anonymi Dani* carmina Latina varii argumenti manu *Hieronymi Prætorii 1640*, in 4to.
- Nicolai Stub* *Norvegi* *umbrarum* s. *Epitaphiorum* *Libri IX* *subjuncto* *indice*, *autogr.* in Fol.
- Joh. Meyeri* *Hatherslebiensis* *varia carmina*, in 4to.
- Thomæ Jacobæi* *Carmina juvenilia*, *annis 1705-1707*, in 4to.
- Thomæ Clitovii* *fides brevifonæ ad Christ. Wormium* *Sell. Episc.* in 4to.

- Diverse rime en *Spannol*, en smuf Verg. Cod. in Fol.
Index Alphabeticus vocum lingvæ ignotæ, sed variis *Lusitanicis* mixtæ, cum interpret. Gallica, in 4to.
- Il significato d'alcunvanzi *proverbi* de l'Italiana Favella da *J. C. M.* rescritto & donato a *Nicol. Crachio* Ambass. del re di Dania nella citta d'Edimburgo 1593, in 4to.
- Dantis Allighieri* divina Comoedia, 1) de inferno, 2) de purgatorio, 3) de paradiso, carmine Italico, en temmelig smuf Cod. paa Papiir, in Fol.
- Alcone brieve spositione sopra *Danto* rac. da *Ludovico Castelvetri*, in 4to.
- Le rime de *Francesco Petrarca*, en gansse smuf Verg. Cod. in 4to.
- Canzoni & Sonetti di *M. Francesco Petrarca*, en smuf Verg. Cod. in 4to.
- Fiametta amorosa di *Boccaccio*, en Papiirs Cod. in 4to.
- Volumen spissum *Miscellaneorum*, Mscpt. *Poesie Italiane*, in 4to.
- Il sogno de scipione festa di Camera, & il trionfo della gloria per *Petro Metastasio*. in Fol.
- Carter d'amore di *Lelio di Manfredi*, en Pergam. Cod. in 8vo.
- El ynfierno de Don. *Fr. de Quebedo*, & plura ejusdem, in 4to.
- Anagramas de *Fray Felix Giron Sevillano*.
- Le Romans de la Rose, par *Guillaume de borris* & *Jean de Meur*, en smuf Verg. Cod. in 4to.
- Un Roman en vers en vieux François, en Pergam. Cod. in 8vo.
- Sentences morales tirées du tableau de la vie humaine par *J. Briand de Crevecoeur*, in 4to.

Rhabani Mauri Glossarium Latino-theoticum in Biblia ex Cod. membr. inter Codices Msstos Ambrosianos Vindobonæ excerpt. in Fol.

Glossæ ejusd. generis *Latino-theotica* ord. alphabet. ex Codice quodam recentiori, scripto 1419, in Fol.

Glossaria Francica ex apographis *Francisci Junii* in Bibl. Bodlejana excerpta a *Frid. Rostgaard*, blive nu brugte til at rette den Udgave, som Hr. Kammerherre *Sukm* foranstalter deraf, til igemed mere, i det gamle tydske Sprog, in 4to.

Fasciculus, in quo quinque diversæ collectiones ex Msstis *Francisci Junii* in Bibliotheca Bodlejana, 1694 descriptæ a *Frid. Rostgaard*, sc. a) exemplum literæ I ex *Fr. Junii* Lexico Gothico Anglo-Saxonico Francico & Cimbrico, b) Fragmenta dictionarii Saxonici ex Cod. *Franc. Junii*, c) Exorcismi sacri ad reddendos agros fertiliores, cum initio Evangelicæ historiæ, ut videtur Dano Saxonici, in usum Canuti Magni, d) varia excerpta ex Msstis *Francisci Junii*, & quidem notulæ ad Rhythmum de vita S. Annonis; excerpta ex notis *Freberi* in versionem Saxonicam Decalogi, orationis dominicæ & symboli Apostolici; additiones ad observationes *Junianas* in Willeramum; excerpta ex catalogo Msstorum Bibliothecæ Bodlejanæ & quidem ex libris *Junii*, in 4to.

Notkeri Paraphrasis *Theotifica* psalterii Davidis, quam describi fecit & contulit *Frid. Rostgaard*, Paris 1697, in 4to.

Tatiani Harmonia IV *Evangeliorum*, cum vetusta versione *Francica*, ex Cod. Msst. Bibl. Bodl. descripta

scripta a *Frid. Rostgaard* 1694, accedunt hymni *Francisci* & modus consistendi, in 4to.

Cantiteriæ veteres Germ. quarum aliæ laudes imperatorum enarrant, aliæ amatoriæ & jocosæ, aliæ demum paræneticæ sunt. Cod. rec. chartaceus, quem *Frid. Rostgaard* ex prototypo Bibl. Reg. Paris. describi curavit, er anseelig Eodex med 2 Afskrifter, in Fol., er nu ellers siden tildeels udgiven i *Eydsfland*.

Nomina aliquot propria Germanorum ad prisecam etymologiam restituta, in 4to.

Temleri Dictionarium *Slavonicum* autographum habet pag. 1103, cum *explicatione notarum*, & initio alterius vocabularii ejusd. arg. et sigesna anseeligt som nydeligt Stykke.

Ejusd. Collectanea autographa de lingvis vulgo parum cognitis, & quidem.

1. Excerpta ad origines *nominum priorum* ord. alphabetico, og især a) fasciculus notatus Lit. D. b) *nomina propria* regionum, urbium, populorum &c. a veteribus Germanicis corrupta & depravata, c) *Etyma Slavonica* investiganda, d) *nomina* variorum *locorum*, sine inscriptione, ordine Alphabetico.
2. Notæ numerorum harmonicæ polyglottæ, adjecta Differtatione *J. F. & G. F. R. Weidleri* de characteribus numerorum vulgaribus Witt. 1727 tilsammen 17 Fascicler.

VI. Det geographiske, historiske og literariske udenlandske Fag.

Herudi tegne sig fornemmelig ud

Julii Solini Collectanea v. Polyhistor de situ orbis terrarum & mirabilibus mundi, 2 Pergam. Codices, in Fol.

Job. de Mandeville itinerarius, a terra Angliæ in partes Hierosolymitanas & ulteriores transmarinas, Latine translatus 1434, in Fol.

Samme Beskrivelse af hans Reise igiennem Tyrkiet, Tartarier og Indien paa Dansk, in 8vo.

Anonymi Lubecensis narratio de peregrinatione sua ad terram sanctam, suoque inde reditu Lubecam, en Coder, blandet af Pergament og Papiir, in 4to.

Anonymi Beschreibung seiner Reise nach dem gelobten Lande 1593, in 4to.

• *Anonymi itinerarium per Germaniam, Daniam, Belgium & Galliam ab anno 1612 ad 1614*, in 4to.

Knud Billes Reise i Europa fra 1647 til 1649, in 4to.

Et Hefte med adskillige af Capit. Nordens originale Saandtegninger paa hans Reise i Egypten, tilligemed Udarbeidning paa Fransk af Journalen fra 18 Nov. 1737 til 24 Febr. 1738, in Fol.

Job. Laurenbergii Hellas, & Helladis hypotyposis Geographica, 2 Codices, med tegnede Charter.

Justini historiarum libri, 4 Perg. Cod. in Fol. hvortilant i den, som Erkebiskop *Abjalon* haver i sin Tid foræret til Sorøe, ere indtegnede *Annales Danici* ab anno 1202 ad 1347, som ligge til Grund i *Scrip. Rer. Dan. T. 5. pag. 456.*

Gesta salvatoris cum chronicis ab initio mundi, usque ad mortem Agilulfi, en smuk og gammel Pergam. Cod. in Fol.

Chronica mundi ex *Viterbione*, cum quibusdam Geographicis, en Papiirs Cod. in Folio.

Mart. Poloni Chronicon Pontificum & imperatorum, en Papiirs Cod. in Fol.

Idem in 4to.

Chronicon imperatorum & pontificum *Ecken von Regow*, en Papiirs Cod. in Fol.

Compend. hist. univ. ab initio mundi ad Fridericum Oenobarbum exarat. circa 1434, en Papiirs Cod. in Fol.

Christoph. Lützen von Lützenbart theatrum illustrium Heroum eorumque chronologia, en for sit Indholds Skjld temmelig merkelig Bog, in Fol.

Chronologia IV monarchiarum rubris impressis & præmissis annotat. manu *O. Sperlingii*, in Fol.

Petri Spormanni prælectiones in hist. univ. in 4to.

Job. Grammii Compendium hist. univ. ab orbe condito usque ad an. 1533 autogr. cum apographo; *ejusd. fragmentum Prælectionum* in hist. univ. ab initio mundi usque ad bellum Thracicum, autogr. in Fol.

Ejusd. fragmentum prælect. in hist. univ. ab initio mundi usque ad bellum Thracicum autogr. in 4to.

Annales Islandorum Regii, paa Perg. in 4to. omme indte tilførn, og som nu ligge til grund i *Script. Rer. Dan. Tom. 3. p. 1.*

Victoris Episcopi Turonensis chronicon ab anno 42 Octaviani Augusti usque ad Heraclium, in 4to.

Annales veteres & novi ab anno 1046 ad 1094, ad res universæ Evropæ maxime tamen septentrionis pertinentes, ex Islandico Latine versi.

- Anonymi flores variorum in Evropa gestorum ad *Joh. Christophorum Gabelium*, Hafn. 1668, 2 Exemp. 1 in Fol. det andet in 4to.
- En Bog med adskillige Europ. Fyrsters Vaabener, med Forflaring om Heraldik. in Fol.
- Plutarchi* Artaxerxes, Aratus, Galba, & Otto *Hermano Cruserio* interprete ad Frid. II.
- Valerius Maximus*, 2 smukke Perg. Cod. in Fol.
- Valerii Maximi* abbreviatio per Alphabetum, & *Lactantii Firmiani* abbreviatio similis, en smuk Pergam. Cod. in 8vo.
- Joh. Boccaccii* de casibus illustrium virorum, en ganske smuk Perg. Cod. in Fol.
- Ejend. de claris mulieribus, montibus, fluminibus, fontibus, sylvis, lacubus & maribus cum annot. margin. *Antonii Salviani*, in 4to.
- Albericus de Rosate* de integumentis fabularum, b) *Liber Geographicus* anonym. de partibus orbis terrarum, c) de *Olympiadibus*, lustris, jubilæis, ut & excerpta ex *Isidoro Hispalensi*, d) *Beda* de diversitate annorum, subjunctis nonnullis de *fabula*, historia & aliis disciplinis, en Papiirs Cod. in 4to.
- Anonymi* excerpta de nummis, imprimis Romanis, adjecta descriptione *Monetae Lundensis* *Erici Danicæ* Regis, in 4to.
- Peter Schwanæs* flores historiæ varii de numismatis, excerpti 1699, med Tilleg om gammel Mynt i Danmark, udretnet efter Myntordn. 1736, in 4to.
- Ott. Sperlingii* Collectanea de nummis ord. Alph. adjecta *Martini Fagelii* præfatione in Catalogum nummorum *Georgii Lyderida*.

Ote. *Sperlingii varia literaria* 7 Voll. in 4to, in quibus Collectanea de foeminis eruditis, adjecto indice, autogr. in 4to, hvilke ligesaavel som de øvrige af *Sperlings Manuscripter*, der høre til de norske *Oldsager* samt til de *Hamborgske*, findes at have deres *Herkomst* fra *Reitzers Bibliothek*, see og *Minerva* for Sept. 1786 p. 326.

Notitia autorum utriusque lingvæ Græcæ & latinæ *Stephanio* adscripta, 2 Gr. det ene med *Indice Systematico* autorum, in 4to.

Fasciculus variorum ad rem librariam, og især commentarius singularis de *Bibliotheca Alexandrina* gemina ad *Joachim. Gersdorffium*, b) *Anonymi Bibliotheca Philologica*, c) *Catalogus Manuscripterum Bibliothecæ Bremensis*, & alia minoris momenti, in 4to.

Indices varii operum *Johannis Casellii*, cum nonnullis ejusd. *epistolis*.

Apparatus vetus ad novam editionem operum minorum *Joh. Casellii* 10 fasciculi, in 4to.

Apographa Opusculorum *Joh. Casellii*, 4 Voll. ethvert bestaaende af mangfoldige Fascicler, in 4to.

Collectio Epistolarum, a) *Hug. Grotii ad Lingelsbemium*, b) *D. Thyllenii ad Lingelsbemium*, *N. Rigalti ad eundem & Casp. Hofmannum*, *Dan. Heinsii ad Lingelsbemium*, *Georgii Remi ad Petrum Brederodium*, c) *Venatoris ad Zincgrafum & Lingelsbemium*, *Andr. Pamel ad Venatorem & Lingelsbemium*, *Mart. Opitii ad Zincgrafum, Lingelsbemium & alios*. Variorum maxime ad *Lingelsbemium & alios*

ab anno 1624 ad 1656, in quibus nonnullæ *Cassp-Barthii & Freinsheimii*, in 4to.

Fasciculus Epistolarum variorum eruditorum, a) variorum ad *Nicol. Heinsium* ejusque ad eos, ab anno 1609 ad 1676, b) *Luca Holstenii* ad diversos, aliorumque ad eum, ab anno 1610 ad 1650, c) *Gisberti Cuperi* aliorumque ad eum epistolæ variæ, d) Epistolæ nonnullæ miscellanæ, in 4to.

Thomæ Reinesii ad alios, aliorumque ad eum, & in his *Mag. Joh. Frid. Gronovii* epistolæ ineditæ ab anno circ. 1630 ad 1660, in 4to.

Collectio Epistolarum ad Martinum Bernegerum, Lucam Schiccardum, Nic. Perdricium, Scipionem Scaligerum & alios, ab anno circiter 1630 ad 1640, in 4to.

Joh. Freinsheimii Collectio Epistolarum clarorum virorum num. 352, ab anno 1582 ad an. 1636, præmissis *conspectu manu Joh. Grammii*, in 4to.

Epistolæ variorum ad *Perrum Lambecium*, ab anno circiter 1646 ad 1661.

Joh. Georg Gravii Epistolæ ab anno 1688 ad annum 1703 maxime ad *Danos*, cum nonnullis *Georgii Franci, Sperlingii, & Wolffii* ad eas responsis, in 4to.

Alexandri Farnesii Card. epistolæ quædam antographæ ab anno circiter 1488 ad 1504 med. *sal. Grams Underretning om ham*, in 4to.

Series & nomina Regum Æthiopiæ, primum a *Mariano Victorio Reatino* edita, sed continuata a *Joho Ludolpho*, additis brevibus notis & genealogia hodierni Æthiopiæ Regis 1650, in 4to.

Palladii episcopi de gentibus *Indiæ & Brachmannis* liber, Græce, in *Papiis Cod.* in 4to.

Codex membr. elegans & antiquus, in quo a) Traite en vieux Gaulois de l'histoire de France, b) les adventures de la ruine de Troje par Jehans de Hicicourt, c) les chroniques de Charlemagne circa 1206 Gallice ex Turpino & aliis, d) Livres des Castileneus & de proverbes des Philosophes par Pierre Aufuncces (Petrum Alphonsum), e) la Prise de Constantinople selon Robert de Clar v. Clary, in Folio.

Gvidonis judicis de Columna liber de rebus Trojanis 2 Codices chartacei, in Fol. & unus membr. in 4to. exaratus per Job. Vredeland 1397.

Thucydidis historiarum Græce, in Cod. paa Papiir, in Fol. *Nomni* Collectio & expositio Græcarum historiarum in *Gregorii Nazianceni* orationibus memoratorum, Græce apogr. chart. recens, b) *Heronis Alexandrini* de mensuris liber, etiam Græce eadem manu.

Job. Grammii Prælectiones in *Lamb. Bossi* antiquitates Græcas cap. I. & init. 2di nec non varia ejusd. excerpta maxime ad antiquitates græcas, 4 Voll. in 4to.

Lupi Castellianculi versio Latina vitarum Thesei & Romuli autore *Plutarcho*, b) *Aristotelis* vita per *Leonardum Aretinum*, c) vita *Galbæ* & *Otonis* cæsarum per *Franciscum Philelphum*.

Gualtberi Alexandreis s. de gestis *Alexandri Magni* carmine heroico, 2 Codices, den eene paa Papiir in Fol. og den anden paa Perg. in 4to.

Versus Jambici de *Constantinopoli* ejusque fati, Græce, in Cod. paa Papiir, in 4to.

Georgius Gemistius al. *Curopolates* de dignitatibus imperii, Græce, in Cod. paa Papiir, in 4to.

Latini Pacati Drepani Panegyricus ad *Theodosium Augustum*, cum Scholiis, in 4to.

- Antonii Hivani* recensio ædificiorum & locorum urbis Romæ ex *Blondo Flavio Forlivienti* excerpta, b) *Raggii Florentini* Lucubrationes Astronomicæ ex Bibl. Medicea per *Hivanum*.
- Dionysii Halicarnassæi* Archæologia Romana, Græce Cod. Chart. in 4to.
- Eutropii* breviarium historiæ Romanæ Libris X, præmissò indice, una cum *Pauli Diaconi* Supplementis a libro XI ad XVIII cujus tamen ultima defunt; subjunctum est folium membr. ad vitam & *Acta S. Andreae* ut videtur pertinens, in Fol.
- Titi Livii* historiarum Decas 3tia, hic *Ilda* appellata, Cod. Membr. elegans formæ majoris, in Fol.
- Jac. Perizonii* animadversiones in *Florum* 1699, 4to.
- Salustii* bellum Catilinarium & Jugurthinum, 4 Perg. Cod. in 4to, og 2 in 8vo.
- Julii Cæsaris* Commentariorum de bello Gallico Libri VII, subjuncto Libro VIII *A. Hirtii*, qui tamen ad finem perductus non est, en Papiirs Cod. in Fol.
- Joh. Georg. Grævii* dictata in *Svetonium* Apogr. 4to.
- Pauli Warnefridi* historiæ Longobardorum Libri VI, en Perg. Cod. in 4to.
- Effigies *notitiæ dignitatum* utriusque imperii, variis coloribus pictæ, cum *inscriptionibus*, Fol. min.
- Roberri Monachi S. Remigii* *Historiæ Hierosolymitanæ* Libri VIII in *gestis Dei per Francos* editi, sed hic auctior. Cod. membr. in 4to. subjunctus est *Placatus Originis*, og tilsidst paa Papiir: *Historia expeditionis Hierosolymitanæ* ab expugnatione urbis usque ad mortem *Baldvini*.
- Pacta & Conventiones*, quas *Baldvinus* Rex *Jerusalem* fecit b. *Marco* cum multis aliorum pactis cum
- Venetis*

Venetis initis ab anno 1125, en smuk Perg. Cod. skreven 1475.

I den nyere europæiske Historie udmerker sig i Allmindelighed nogle temmelig anseelige Samlinger, saavel af politiske Stykker, hvoraf dog en deel nu haveß trykte, som af Ministerial-Beretninger fornemmelig for Spanien, Frankrige og de sauntlige italienske Stater, dog deriblant fast fornemmelig Rom og Venedig; dette Slags Samlinger udgiøre i Folio heele 15 store Bind, og 9 i 4to; hvilke Hr. Mag. Nyerup haver, ved Sammenligning, udfundet tildeels at have sin Oprindelse fra *Reitzers* Bibliothek.

Uf de, der ellers angaae Europa overhoved, mærker jeg *Libellus Scutorum* s. signorum publicorum Regnorum ac statuum S. Rom. imp. per *Vig. de Solis*. fig. illum. og desuden meget indtegnet i Bogen af adskillige Kongel. og Tyrstel. Personer, og dersiblant nogle af Kongerne i Danmark og Hertugerne i Holsteen.

I det særdeles haveß over Italien i Allmindelighed 3 Bind in Folio og 5 in 4to; over de venetianske tyrkiske Sager 16 Bind in Folio og 5 in 4to, meest Ministerial-Beretninger. Over Kirke-Staten 15 Bind in Folio, hvoriblant *Onuphrii Panvini* de varia creatione Pontificis Romani Libri III, samt *effigies, nomina, & cognomina Innocentii Pontificis XI & Cardinalium tunc viventium,*

edita a *Jacobo de Rubeis*; in 4to, haves til Kirkes Staten 18 Bind, hvoriblant her alleene anmerkes: *Vitæ breves Cardinalium quorundam & aliorum magni nominis virorum ecclesiastici ordinis Sec. XVII.*

Endelig haves in 8vo taxæ camerales antiquæ, en smuk Perg. Cod.

Til de andre italienske Stater, Sicilien og Neapel ibereguede, haves in Folio 14 Bind, og in 4to 10 Bind, af hvilke jeg især vil udmerke

Junta de Marcas de Cavallos de Regno del Napoles da Miquel Ponte Carvo 1617, Boemerkerne og Titlerne illum. og tildeels forgyldte.

Antonii Galli Genuensis historia belli navalis inter Genuenses & Barcinonenses 1466, b) ejusd. *Commentarii rerum Genuensium ab anno 1476 ad 1478*, en smuk Perg. Cod. af sal. *Templers Bibliothek*, som haver paa det nyeste confereret den med *Muratorii* Udgave.

La Guerra di Lombardia, con la bataglia di Grelasio 1524 comp. per Girolamo Gandolfino Aquaviva da Cagli, med tegnede Figurer.

Over Spanien i Særdeleshed haves in Fol. 29 Voll. hvoriblant jeg merker

Cronica de los Reyes Catholicos de Diego de Palencia, manglende i Slutningen.

Cronica de los Reyes de Navarra porm. Mosen Diego Ramirez de Aulos exar. 1589, samt

Fragmentos historicos de la vida e Don Gaspar Philipe de Guzman Conte de Olibares por Juan Antonio de Vera y Figueron, saa og fasciculus *Chartarum*

ad Vitam ejusdem pertinentium, quarum ultima de anno 1622.

§ 4to havez over Spanien 23 Bind, blant hvilke jeg vil nævne

Relatio, lingua Hispanica; ad Seniores *Universitatis Salamantica*, tractans, ut videtur, historiam hujus universitatis & rei literariæ in Hispania ab anno 1200 ad 1560.

Idem liber formæ majoris, sed ultimo folio læso.

Ligeledes havez in 8vo *Joh. Galli* oratio ad Pium V. & alia de *Salmaticensi Academia*.

Coronica del Rey Don *Enrique el Quarto* por *Diego Enriquez del Castillo*.

Om Portugal havez 4 Voll. in Fol. og 3 in 4to.

Over Frankrige havez 15 Bind in Fol. hvoriblant her merkes

Aimonii historia vel gesta Francorum, en Perg. Cod.

Lettere Italiani del Cardinal *Mazarino* 891, ab anno 1648 ad 1651 inclusive, 3 Voll.

§ 4to havez om de franske Sager 17 Bind, hvoriblant jeg dog ikke finder noget særdeles her at udtegne.

Over Engeland havez 6 Bind in Folio, og deriblant

En Dansk Beretning om Tilstanden i Engeland fra Dronning *Elisabeths* Død, og indtil Enden af *Carlden I.* Regiering, tilligemed Beskyldningerne mod *Greven af Strafford*.

§ 4to havez 8 Bind til de engelske Sager, og deriblant

Amborigis Ariovisti s. *Henr. Ernstii* Annotationes ad *Joh. Miltoni* librum pro Populi Anglicani Defensione.

Til Nederlandenes Historie havez 6 Voll. in Fol.

Zblant de mangfoldige, der Hayes til den tydske, udmerkes iser in Fol.

Protocolla Dictaturæ Ratisbonensis maximam partem Mssta, nonnullis tamen impressis interspersis, ab anno 1663 ad 1682 inclus, 21 Voll.

Regensburgische Reichstags-Relationes und Communicata a $\frac{1}{2}$ Mart. 1683 til 25 Sept. - 5 Oct. 1688.

Dictatur-Protocol über unterschiedliche Evangelische Sessiones auf dem Reichstag zu Regensburg ab anno 1663 ad 1672.

Regensburgische Dictaturæ von 1674 bis 3 May 1679 def in fine.

Oberrheinische Kreys-Acta, sammt verschiedenen Berpflegungs-Ordonancen von letzten Türken-Kriege 1664.

Arnoldi Abb. Lub. Chronicon Slavorum Libri VII, en anseelig Perg. Cod. med Register foran, som jeg dog ei kan udfinde af *Joh. Molleri* Diatriba de *Helmoldo & Arnoldo*, trykt i Lübeck 1702, at han har vidst noget af.

Chronicon Holsatiæ vetus, s. continuatio Chronici Slavorum *Helmoldi*, per Presb. & scribam Brem. Anon. sed Latine tantum, diversis manibus, conf. *Westphal*. Monum. T. III. N. I.

Pomerische Chronike oder Beschreib etlicher Städte im Pommern. Item etlicher Klosters ic. samt andern Sistorien und Geschichten, in fine subjungitur: Auszug aus den Wendischen Croniken, so viel Pommern belanget.

A. Gerschow (*M. Pristaff*) historische und geographische Beschreibung aller verstorhten Städte, Schlösser ic. des Pommerlandes 1670.

Pommerische Historie von Zeit angen. Christlicher Religion
bis 1540, durch *Tb. Cantzowen*.

Von alten Pommerlande, synes at være et Slags Afskrift
af *Cantzowens* Verk.

Annales Pomerania, oder Beschreibung der Lande *Stetin*,
Pommern &c. 1620.

Düringische und Hessische, auch zum Theil Meisonische
Chronica, fra *Noah* til 1544.

Nürnbergische *Chronica*.

Cöllnische Chronick, paa *Plattydsf*, meest med gamle,
dog forskiellige, Hænder.

Chronica des Erzh. Stiffts und der Stadt *Bremen* von
Anno 449 bis 1547.

Beschreibung des Stiffts und der Stadt *Bremen*; ligeledes
fra *Anno* 449 indtil Reformationens Tid, omtrent
1531.

Chronica der Stadt *Bremen*, den 1ste Deel paa *Plattydsf*
med malede Portraiter og *Vaabener*, 4 Bøger fra
449 til 1511; det øvrige af Bogen indeholder Ud-
tog af de *Recesser*, der ere fluttede deels i *Lybek*, og
deels i *Bremen*, fra 1362 til 1603.

Chronicon Bremense oder *Bremisch Chronicon*, ogsaa fra
Aar 449 til 1511 i 4 Bøger.

Bremisch Chronicon, oder *Chronicon* der *Bischdiffe* zu
Bremen, durch *Herbart Scheve* und *Gerdt Renes-
berg* mit etlichen *Holzschnitten*.

Lübeckische Chronica paa *Plattydsf*, fra 1147 til 1429.

Reimari Rock *Lübeckische Chronica*, geschrieben 1549,
gaaer egentlig til 1548, og fluttes med 1551. b)
Etlige Beskrivinge von der Stadt *Lübeck* fra 1216
til 1668 &c.

Chronica Lubecensis, f. *compilatio chronicorum* paa *Høi-
tydsf*, gaaer til 1550, men mangler Slutning.

Des Voghedes Boek to Schonen von wegen des Rades
to Lübeck, Original.

Adam Tratzigers Chronicon Hamburgense, 4 Codices,
omtrent som den trykte hos *Westphal*, og desuden
den 5te: verbeterter bis Kayser Leopold I. mit Fort-
setzung oder VII Theil bis 1730, samt endelig i
8vo *Tratzigeri Chronici Hamburgensis Lib. I.*

Ottonis Sperlingii Junioris Collectanea Hamburgensia.

Ein deutsches Mspt. von Hamburg und dahin gehörigen
Sachen.

Chronicon ord. Teuton. in Prussia & Liffandia paa
Høitidsk.

En stor Samling *Acta publica* om Liffandske Sager.

Beschreibung der Stadt Danzig in 3 Büchern.

Jblant Quarterne udmerke sig, Tydskland vedkom-
mende,

Job. Georg Grævi dictata ad Taciti Germaniam.

Id Liber &c. ejusd. annotationes in *Pomponium Melam.*

8 Bind, hørende til den 30 Mars Krig og paaføl-
gende Fred, hvilke nu for det meeste ere ind-
lemmede i de bekiendte Samlinger af Acter over
dette store Fredsverk.

C. F. Epistolæ ad Scaligerum & alios ab anno 1631 ad
1640.

Chronica der Stadt Nürnberg von Julius Cæsar bis
1571, geschrieben 1578, durch *Harrvicum Wipper-*
man Luneburgensem.

Chronica Arnoldi Abbatis, quibus continentur chronica
Helmoldi, descripta a scholasticis Ripensibus, man-
dato *Arnoldi Hvitfeldii* 1579.

Annales Pomeraniæ oder Beschreibung der Lande Stettin,
Pommern.

Andr. Mylli Stamms- und Geschichte-Beschreibung der Herzogen zu Meklenborg, der Herzogin Elisabetha, aus dem Königl. Stamm von Dänemark, gewidmet 1571.

Reimari Kocks Cronicken von Lübeck, in 2 Theilen, en smuk Papiirs Cod. Til den første Part er siet: dat rechte erste lübsche Recht 1270 vorvatet it. das wisbuische hogeste Waterrecht ic.

Friderici Cogelii Vitæ Episcoporum Lubecensium, in 3 Theilen.

Adami Bremensis historia Hammaburgensis, cum Scholiis nonnullis, subjuncto Libello ejusdem de situ Daniæ, & regnorum septentrionalium, in fine mut. en gammel smuk og anseelig Pergaments Codex i stor 4to, saavidt af samme Slags, som hin Kiøbenhavn's Universitets Codex, der brændte i Ildbranden 1728, og som Lackmann har beskrevet 1746, at den har ligeledes nogle Scholia (ibid. p. 3) hvilke dog, saavidt jeg til Prøve haver confereret, ere ligelydende med dem i Wedels Dplag; men at den ikke er aldeles ligelydende med den Codex, med hvilken den yngre Th. Bartholin i sin Tid haver confereret Wedels Dplag, af hvilken Collation jeg har taget Copie i mit Exemplar, derom haver jeg overbevist mig, ved, til Prøve, at sammenligne begge, indtil noget hen i Bogen.

Ott. Sperlingii Notæ ad Adamum Bremensem, sed ad pag. 28 tantum perductæ.

Ad. Tratzigers Chronica der Stadt Hamburg, forfattet 1557.

Ottonis Sperlingii Chronicon Hamburgense autogr.
6 Voll., og desuden af hans Samlinger 11 Voll.
om Hamborgske Sager.

Ejusa *Memorie-Buch*, hvori tillige Senatores Hambur-
genfes, samt desuden andre 3 Bind om Hamborgske
Sager, in 8vo.

Item 2de andre Volumina, hørende til samme.

Zil Preussen, Rusland, Polen, Ungern og Tyrkiet,
haves in Fol. 5 Voll. og in 4to 17 Voll. hvori
blant jeg især vil udtegne

*Beschreibung der Reise auf Sibirien und weiter ins Land
1666* (*Grammio* annotante) durck Hr. *Frid. von
Gabell*.

Anonymi Beschreibung einer Reise von Moscbow nach Co-
penhagen nach Czaarischen Befehl 1702.

*Chronica de L'origine & progressi de la casa Ottomanna
da Saldino Turco* trad. da *Vincenzo Bratutti*. Zil
Slutning er søiet: *Retour de l'armee turquesque
de l'isle de Rhodus*, avec la description des actions
qvi l'y sont fait sous *Mahomet I.* du mesme auteur
Seideddin, mis en francois par F. de la C.

Mahomedis Turcorum imperatoris ad diversos principes
& populos *Epistola*, Francino *Baltrando* inscriptæ,
a *Laudino* eqvite Hierosolymit. en smuk Perg. Cod.

VII. Det dansk-nordiske Fag.

a) Chorograph. & Topograph.

Her falder først i Minene den berømte *Joh. Mejers*
Nordische Atlas, bestaaende af 10 større og
mindre Bind i Folio, foruden nogle løse Char-
ter, som ikke er sammenhængende; og da

Hr.

Hr. Kammerherre *Suhm* er, ved en Hændelse, kommen over saadan en løs usammenhængende Pakke af dette Slags Charter, saa haver Velbemeldte Hr. Kammerherre behaget at give Haab om, at ville overlade dem til Bibliotheket, paa det saa meget af dette *Mejers* Arbeide, som mueligt, kunde blive samlet paa eet Sted.

Job. Mejeri Verzeichniß seiner Charten, in 4to.

Christophori Heer munimentorum castellarumque tabellæ Ichnographicæ ad Frid. III. Splend. indeholder danske og holsteenske Fæstninger, Fol.

Et Bind med tegnede og illum. Prospecter af Danske og Norffe Stæder og Fæstninger af forrige Seculo forma max. in Fol.

Adami Bremensis descriptio insularum aquilonis, en Papiirs Cod. in Folio.

Samme cum Scholiis, it. descriptio Daniæ autore *Nic. Svansøe* 1548, men manglende i Begyndelsen.

Den prægtige Samling af nordiske, og især Danske, Slesky. Holst. og Svenske Monumenter, efter K. Frid. V. Foranstaltning, under sal. Etatsraad *Langebeks* Opsigt, de fleeste i originale Tegninger af *Abildgaard*, og nogle saa i Kobber, i alt over 900 Stykker. Hvor hellig var det ikke at ønske, saavel for de mange vigtige Oplysninger i Landets Historie, hvilke disse Monumenter virkelig give, som i Hensigt til Ansæelsen for Rigernes Literatur, at de kunde blive udgivne med en passende Text. Men det kan, for Beforsningernes Skyld, ikke skee uden Kongelig allerhøiest Understøttelse. Det kunde

og blive en glædelig Sag for een eller flere Kunstnere, der trænge til at faae noget at fortiene.

Christoffer Heerforts herbarium Danicum sempervivum, med tegnede Farver, in Fol.

Andreas Birchs Museum mineralogicum Danicum, dediceret til Kong Frid. 5te, splend. Fol.

Anonymi descriptio Daniæ Latine, cum Scania, Halland, Bleking. nec non Duc. Slesv. & Holst. subjuncto brevi judicio de historicis Dan. 4.

Magni Marthiæ Collectanea om Skaane, Halland og Bleking. partim Latine, partim Dan. autogr. 4.

Laur. de Thurab danske Vitruvius, 3die Deel, med hans originale Tegninger, som altid haver en stor Pris, skjønt Indholdet deraf nu haves trykt i smaat i hans Hafnia hodierna, Fol.

Robberpladerne til Thurabs 2de udkomne Deele af den danske Vitruvius; til den første 120 Plader, foruden Titelspladen, og til den anden 161 St. til hans Beskrivelse over Bornholm, 30 St. og 6 Sigill. til hans Amagers Beskrivelse, 5 St. til hans Samsøes Beskrivelse, 5 St. til hans Beskrivelse over Møen, 5 St. til hans Hafnia hodierna, 110 St. foruden Titelspladen.

Christian Geddes Planer af de 12 Qvarterer i Kiøbenshavn 1757, med illum. Tegn, splend. Fol.

J. Zubers Planer til Maskinerne til Frid. V. Statue 1768, splend. Fol.

Fasciculum Monumentorum Ringstadiensium, af samme Slags, som forbemeldte store Samling af Monumenter. Descriptio Bornholmix s. dub. Resenii, Fol.

Bornholmia, apographum a priore diversum, cum
Mappa Geograph. & figuris æri incis, b) *Færoa-*
rum descriptio, c) *Grönlandia* cum *Specimine*
Lexici Gronland, in Fol.

Joh. Dieterich Petersens Christiansøes Fuglehistorie, dedi-
 ceret til H. K. H. Arveprinds Friderich 1780: 81
 2 Voll. splend. Fol.

Exscriptum ex Inscript. *Orrbinianis*, cum annotatis *Jo.*
Jac. Bircherodii.

Inscript. Epitaphia & picturæ in templo *S. Olai*, Hel-
 singor. 1719, 4to.

in templo Germanico *S. Mariæ* ib. 4to.

Epitaphia in templo *Rosfontano*, 4to.

Register paa Herrer og Syrster, begravne i *Sorøe*, *Ring-*
sted og *Anvorskov*, 3 Voll.

Monumenta Sorensia partim Lat. partim Dan. 4to.

Kongers, *Dronningers* og *Syrsters* Begravelser i *Ring-*
sted, 4to.

Frid. Castanei Ondlofa renovata *P. Retzio* inscripta
 1664, ut videtur autogr. 2 Exempl. 4to.

Anonymi descriptio insulæ *Mona*, 4to.

Jac. Bircherodii *Collectanea Fionensia*, 4to.

Monum. & inscript. *Orrboniensis*, collectæ a *Joh. Birche-*
rod 1679, cum annot. ejusd & excerptis ex *Bir-*
cherodii *Collectaneis* de *Episcopis Orrboniens.* au-
 togr. 4to.

Udskrift af Præstestabets i Syen Antegnelse om Kirkerne,
 in 4to.

Niels Lucoppidans Brev om en gammel Tavle i *Stubberup*
Kirke; Tavlen stukken i Kobber, 4to.

Fortegnelse over de ved *Ildebranden* i *Viborg* ruinerede
 Familier, med *Rosencranzes* *Recommendation* for dem
 til Kongen, 4to

Annal vedkommende *Nalsborg Bye* fra 1590.

b) Antiquitates.

Ottonis Sperlingii Commentarius de nummo Runico,
& Collectanea de antiquitat. septentr. 14 Voll. Fol.
apogr.

Volumen ejusd. generis incipit a p. 12011. & definit
in 12526. Fol.

Comment. de nummo Run. *Rosencranzii* XVII Tom.
autogr. in 4to.

Ejusd. Valerius Maximus Dan. s. exempla virtutum,
rerumque fortiter & prudenter gestarum, 4 Voll.
in 4to.

Ejusd. Libri Tomus IV, 4to.

Ejusd. particula autographa operis *annotat. ad Commen-*
tarios de antiquitatibus a p. 1549 ad p. 1764,
in 4to.

Eadem particula usque ad pag. 1764, 4to.

Ejusd. *indices varii*, sc. in *Snorronem, libr. origg. Isl.* in-
primis tamen in propria ejus opera.

Ejusd. de Gothica scriptione nec non Runica, 4to.

Denne i Sandhed betydelige Samling, baade af hans
og de andre *Sperlingers* Sager, forskriver sig
fra *Reitzers* Bibliothek, see *Minerva* for
Sept. 1786 p. 326.

Collectio carminum antiqui Septentrionis Mythologico-
historicorum, *Vulgo Edda Samundi*, præmissa *con-*
spectu manu *Asgeivis Fœnæ*, Cod. Membr. princeps.
Edda, vulgo *Snorronis*, bipartita s. fabulæ, cum *arte poe-*
rica, etiam Cod. Membr. princeps; uterque Codex
olim oblatus est Frid. III. gl. m. a *Bryniulfo Svenonio*
episc. Skalh. qui posteriorem 1640 acquisivit; ab
initio quædam deesse videntur.

- Et Stykke af *Skalda* s. arte poetica Septentr. 4to.
- Ol. Wormii* Original-Udkast til hans *Monumenta Dan.*
it. det trykte over *Thulshöy*, 4to.
- Anonymus* de vexillis Danorum, 4to.
- Job. Olavii Grunnavicensis* opusculum de *Runis*, cum
variis aliis, ad *Runas* pertinentibus, in Fol.
- Wieland* om det Danske Baaben, 1 og 2 Bog, in Fol.
- Adskillige Danske Kongers Indsegler ved *P. Resen* 1668,
med Tegninger, Fol.
- Job. Just Winckelmanns* Abhandlung von Oldenb. Wun-
derhorn, med Rettelser og Tillæg, samt *Apologia*,
it. hans *Confessio fidei* og *Vita*, Fol.
- Bartholi Grauers* Vorstellung des Tonderschen guldeneu
Sorns 1734, med adskillige Ventilationer og Cor-
respondence, som derom blev ført i sin Tid efter
Kongelig Befaling, Fol.
- Henr. Ernstii* Epistola de cornu aureo, ad *Joach. Gers-*
dorfium 1641, ut videtur autogr. 4to.
- Wilb. Coyers* Chronica des Guts Lyngbyegaard i Skaane,
nebst Relat. von dem Lyngbyegaardischen Sorn,
übers. durch *Frid. Gerb. Voss*, med illum. Tegninger.
- Sigism. Markwart* Liber II de ordine Elephantino ad
Frid. III autogr. med Afskrift, Fol.
- Ivarii Nic. Hertzholmii* adskillige Skrifter de ordine Ele-
phantino, 3 Bind, Fol.
- EjUSD. libellus, de variis equitum generibus, deque ori-
gine reg. ord. Elephantini, med Tegninger, 4to.
- Biskop *Ove Bildes* Brev til Cansler *Friis*, om Elephant-
Ordenens Oprindelse 1535, 4to.
- Elephant-Ordenens Beskrivelse af *Resen* 1680 med nogle
Christian IV. og *Frid. II.* Mynter, deels tegnede,
deels stukne, Fol.

*Peter Benzon Myllii Hist. Nachricht von dem Dannebrog.
Ritterorden an Frid. IV. med prægtige Tegninger,
in Fol.*

Collectanea de numis antiquis Dan. 4 obl.

*Georgii Sorterupii Prodromus Calendarii arctoæ gentis
1722 origin.*

c) *Lingva Dan.*

Job. Mich. Corvini Lingvæ Danicæ exercitatio, Fol.

*Petri Resenii Philologia Danica s. Lexicon Island, Nor-
veg. Svec. Dan. præmissis indice Lit. A-H inclus.*

*Morbs, Rostgaards og Langebeks Arbejder paa det danske
Lexicon, tilligemed den øvrige dertil samlede Appa-
ratus, som udgjør ikke mindre end omtrent 95 Bind
i Folio, og 10 i 4to, samt 8 i 8vo. En Sam-
ling, som nu kan ventes at komme til alt meere
og meere Nytte, da dette Lexicon er under Udgi-
velse af det Kongel. Videnskabers Selskab. Vel
er det kiendeligt, at endeel smaae Papirer, som
have hørt dertil, ere nu ved Tidens Længde
tabte, imidlertid er dog endog af det Slags
saa meget i Behold, at Selskabet haabes at
kunne meddele Publico i sin Tid en ganske op-
lyselig og fuldstændig Underretning om dette
store Arbejdes Skiebne og Fremgang.*

*Statsraad Urnes Observatt. om den Bornholmste Dialect
med Alphab. Forregneelse over nogle Bornholmste
Ord, 4to.*

Jac. Bircherodii Collectanea ad Philolog. Dan. 4to.

*Thork Badenii Contin. IV. Paroemographiæ Dan. Litt.
Q. R. S. T. Episc. Sielland. Christ. Wormio In-
scripta, 4to.*

- Bisnop *John Arnesens* Islandsk-Latinsk Lexicon, feiler allene noget sidst i M. 2 Voll. 4to.
- En Samling af 145 danske og nogle tydske Kiæmpe- og Elskovs-Viser, paa det første Blad *Coyets* Navn, og paa Bindet *Anne Urop* 1610, Fol. tildeels brugt af Hr. Mag. *Neyerup* i hans *Levninger af Middelalderens Digtetekunst*, 2det Hefte.
- En Samling af 41 Danske Viser, med Fortegnelse, ved *Chrifst. Pedersen* 1591. 4to.
- En anden Samling, omtrent af samme Tid, uden Dat. in 4to.
- Et Fragment af samme Slags, 4to.
- En Samling af *Petri Theocari*; (*Peder Thøgersens*) Danske Theater-Strykker, nemlig: *Nabals Comodie*, *Tobiae Comodie*; en saa kaldet *Latinsk Leeg*, holdende 1) de 4 Aarets Tider, 2) *Hercules* og *Omphale*, 3) de 4 Verdens Aldere og Regiment; *Samsons* Sængsel autore *Hieronymo Justi filio* 1599; *Comoedia Mariæ Magdalene*; *Comoedia de mundo & paupere, cum epilogo, exhibita Randrusii a Petro Theocari* 1601; *Comoedia Hecasti*, in *Danicos Rhythmos reddita* f. l. & anno, Fol.
- En Samling af *Job. Olavii Randrusiensis* danske og latinske Digte, deels med Aarstal fra 1650-1694, deels uden, de fleste med Forfatterens egen Haand, eller dog rettede af ham, Fol.
- Ejusd.* Collectio poematum similis ab anno 1649 ad 1697, 2 Voll. 4to.
- Ejusd.* fasciculus poematum ejusdem generis, sed sine die & cons.
- 3 Samlinger af *M. Jacob Worms* Skrifter, 4to.
- 6 andre Samlinger af danske Vers, 4to.

d) Den almindelige danske Historie.

Job. Svanningii Chronologia Danica, impress. 1650, med mange Rettelser, Tillæg, og løse Sedler, af *Svanningii* egen Haand, samt nogle Vers, Fol.

Nordens Vrestøtte, eller om de nordiske Folkeflotninger, skrevet i Finmarken 1699, og tilegnet Kong Frid. IV. med illum. Tegninger, Fol.

Samme Forfatters Historie om Kongerne i Italien fra 415 af, Fol.

Anonymi Skrift om *Cimbrier* og *Gother* fra Japhet indtil de Gothiske Konger i Spanien.

Nic. Petrei de Cimbris & Gothis Libri II, med Gullands Opfindelse, 3 Er. 4to.

Udskrift af adskillige Skribentere om de Nordiske Folkes flotninger 1582, b) Oversættelse eller Uddrag af *Nic. Petrei* Chron. om *Cimbrier* og *Gother*, 4to.

Jani Bingii & Job. Corvini de populi Septentr. emigrationibus, præcipue de Longobardorum sub Sni-one Rege Dan. Epistolæ 1643, 2 Er. 4to.

Volum Miscell. in quo, censura de Saxone Grammatico & similia, 4to.

Nogle Blade af *Rosfontani* Refut. calumn. *Job. Magni*, som viise, at *Svanningius* er Forfatter dertil.

Peder Dyrskiørs Danmarks, Sverriges, og Norges Kongel. og Fyrstel. Genealogie til 1670, synes at være autogr. Fol.

Alex. Hoppeneri Kongel. danske og norske Genealogier, item Grævel. og Fyrstel. holsteenske Slegtelinier, indtil Kong Christian den 1ste, tilegnet Kong Christian den 5te, splend. Fol.

Christian Testrups danske Kongers Genealogie i 12 Stams Træer 1758, tilskrevne Kong Frid. den 5te, Fol.

Jardin genealogique & historique, de la maison Royale de Danmarc, den første Tavle paa Pergament, fra *Dietericus Fortunatus* til Kong Frid. den 4de, Fol. *Icones Regum Daniæ* paa 4 adskillige Slags Maader, deels illum., deels uillum., Fol.

Samme a Dano usque ad Christ. IV. vivis coloribus in membr. pict. adjectis rhythmis Germanicis, olim *Anne Krabbe* conjugis *Jacobi Biörn de Stenbolt*, in 4to maj.

Georgii Huberi series Regum Danorum s. carmina in *Icones Regum Danorum a Dano ad Frid. III.* in Fol.

Thomæ Gheysmeri compendium Historiæ Daniæ ad an. 1340, med nogle faa Rettelser af *A. Magnussen*, in Fol.

En Dansk Krønike paa Plattydsk, fra Dan til 1340, som det synes meest grundet paa *Gheysmer*, foranstaltet skreven af *Erik Ottiffen*, Ridder, til Skandelsburg, 1476, Fol.

Densche Chronick Broder *Nigels van Sorbe* paa Plattydsk Vers, fra Dan. til K. Christian den 1ste, b) Chronick der Nortelvischen Sassen, der Dietmarschen, Stormarn ende Solsten, paa Plattydsk, von Anno Christi 800 bis 1547, dog Marstallene undertiden, saavidt det synes, afbrudte; sequitur *Chronologia alia*, ab anno 790, s. conversione Saxonum per *Carolus Magnum*, usque ad annum 1448; ligeledes paa Plattydsk, med adskilligt, hørende til det bremiske og hamborgske Erkebispedømme, samt andre Erkebispedømmer, stiftede af Keiser Carl. c) *Vita S. Ansharii per Rembertum*, Fol.

Chronologia rerum quarundam memorabilium ab anno 1020 ad 1322, descripta ex vetustis quibusdam chartis per *Thom. Brod. Bircherod*,

5 Bind, hørende til *Wedels* Arbeider i den danske Historie, in Fol. og 10 in 4to.

Genealogia Regum Daniæ, qui ex domo Oldenburgica sunt, synes og tildeels at være *Wedels*, men gaaer fra *Baldemar* den 4de, og til Kong *Christian* den 4des Død, in Fol.

Arngrimi Fona, ut videtur, rerum Danicarum Fragmenta, ex Commentariis Islandico-Norvegicis 1596, in Fol.

Job. Meursii Historiæ Daniæ libri posthumi, f. IV ad VIII, nempe historia Frid. I. interregni, & Christiani III. Fol.

Job. Grammii notæ in *Meursii* historiam Dan. 2 Voll. autogr. foruden den egenhændige Concept dertil. Et ønskeligt Hielpemiddel til at kunne faae rettede de mange Trykfeil, hvorved dette magesløse Arbeide er blevet saa mishandlet i *Lamys* florentinske Udgave, Fol.

Job. Meursii animadversiones in hist. Dan. *Job. Is. Pontani*, cum pauculis *Stephani Job. Stephani*, quibus *Pontanum* vindicatum ivit, 4to.

Viri illustris observationes ad hist. Dan. *Job. Meursii*, præmissa hujus responsione, 2 Exempl. 4to.

Willichii Westbovii historica veritas, opposita *Fani Min. Svemensis* retorsioni, Fol.

Willichii Westbovii historica veritas opposita *Fani minoris Svemensis* retorsioni contra *Petrum parvum Rosfontanum* 1614 ut vid. autogr., med 4 andre Exempl. 4to.

En liden Krønike, skiemptelig for the Danske, dog alvorlig ynkelig og gruffuelig for the Svenske, paa Niim, gaaer

- gaaer fra Waldem. den 4des Tider indtil Frid. den 1ste: Foran staaer: famosus libellus in Danos, Fol.
- Joh. Is. Pontani* Historiæ rerum Danicarum Tomus II ab excessu Christoph. Bavari ad obitum Frid. II. ad exemplar Biblioth. Publ. univ. Havn. Fol.
- Idem liber, exemplar, variis in locis ab ipso, ut videtur, autore correctum, sed lacerum, men nyttigt til at forvise sig om, i behøvende Tilfælde, hvorvidt de trykte Exemplarer ere rigtige, Fol.
- Birrete Brochenbuses* Riim over de Danske Konger, fra Dan til Frid. II. autogr. 1590 og 1591, med Vers over K. Christ. III. *Mausoleum* i Kjøebilde. Volumen Miscell. Sec. XVI de regibus Dan. 4to.
- Volumen adversariorum ad hist. Dan. Norv. maxima ex parte manu *Joh. Svaningii*.
- Magni Mathiæ* series Reg. Daniæ, 2 Exempl. 4to.
- Thorm. Torfæi* ser. Dynast. & Reg. Daniæ, a Skioldo Othini filio ad Svenonem Estrithium, F. 3 inser. 1664 autogr. 4to, med Afskrift.
- EjUSD. danske Oversættelse af *Rolf Krakes* Hist. 4to.
- Frantz Michels*. Ugilds Fred i hedske Norden, eller de nordiske Kongers nye Orden fra Odin til Christendommens Anfang 1634, samt en ny Udskrift, in 4to.
- Anonymi* tractatus de Danis, & Reg. Dan. Serie, ab Odino ad Sven. Estrith. 4.
- Oluf Nielsen Linds* Udtog af den danske Historie, fra Verdens Skabelse til Kona Christ. VI. Splend.
- Annalium* ad hist. Dan. pertinentium fragmenta, 4to.
- Anonymi* complementum historiæ Saxonis ab 1188 ad 1560, 4to.
- Anonymi* excerpta ad hist. Dan. a Canuto VI. ad mortem Christophori.

Continuatio Saxonis Gramm. a Waldemaro II. ad 1340,
in 4to.

Petri Olai paralipomena hist. Dan. ab anno 1320 ad
Frid. II.

Fac. Ulfeldii compend. hist. Dan. 3 Exempl. 4to.

Lackmanns Anmerk. über *Höyers* dänische Geschichte, 4to.

Gerb. Schönning's korte Begreb af den danske Historie,
med adskillige videre Collectanea dertil.

Monumenta antiqva Danica 1637.

Miscellanea til den danske Historie, og deriblant endeel
Udkast og Excerpter med sal. *Grams* Haand.

Abregé chronologique de l'histoire des Rois de Dan-
nemark de la Maison d'Oldenbourg jusqu'a Chre-
tien VI. par *Otto Manderup Rantzau* 1766 forma
max., Fol.

Gerb. Schönning's Samlinger, deels af almindelige Ex-
cerpter, dog sigtende til de nordiske Sager, deels
af andre Ting til den danske, verdslige og geistlige
Historie, Kjøbenhavns og Sorøe Academier, samt
Breve, Vers, og andet til den lærde Historie,
in Folio.

Endelig have og in 8vo, som her fortjener at an-
merkes:

De Danis eorumqve Regum ferie, a *Dano*, usqve ad
Magnum Olai, f.

Wilb. Wormii compend. hist. Dan. a Christiano I. ad
mortem Christ. III. autogr. præmissa censura *Joh.*
Grammii.

Andr. Matthias Hörings dierum I. Vol.

Sammes *Dierum*, hvor gammel Danmark er af Alder
og Aar.

Sammes vaere dig eller passe paa, deels til K. Frid. III.
Regiering, og deels til ældre Tider.

Samnes *Annorum* 3die Tractat, hvad ubi Danmark, og fornemmelig Kjøbenhavn, er passeret 1668/69.

e) Danmarks og Norges Kirkehistorie.

Liber Daticus *Ecclesie & Capituli Lundensis*, cum approbatione *Joh. Ildi* Lundensis Archiepiscopi de anno 1293, en særdeles smuk Perg. Cod. in Fol.

Sanctuarium Birgerianum, s. *Birgeri Lundensis* Archiep. *Collectio fundationum* maxime ad sedem Archiepiscopalem *Lundensem* pertinentium 1518; subjuncta est confirmatio *Joh. Angeli Arcimbaldi* 1519. Den originale Pergam. Coder, dog Seglene nu fra revne, in Fol.

Erkebiskop *Byrges* Fundats for Lunde: Sæde i K. Christ. II. Tid 1518, en ny Perg. Coder in Fol. i stor Format, splend.

Joh. Turson om Christendommens Indførel, med Navne paa Biskopperne i Lund og Roskilde, ad *Nicolaum Nicolai* 1564. 4to.

Cod. Membr. antiqvitt. *Ecclesie Lundensis* Sec. XV in quo
a) Ordo in *Ostensione sanctarum reliquiarum*, b) extractum ex antiqvo registro capituli sive *Catalogus literarum* in sacristia capituli 1425. 4to.

Register paa alle Ting, som fandtes i Lunde: Kirke i Pavedømmet, samt Fortegnelse paa al Lunde Kirkes Herlighed og Gods. Cod. Membr. eleg. exar. temp. Frid. II. 4to.

En Samling om Lunde: Stift, eller Extract af Lunde Capitels Jordebog, præmissa sunt statuta capituli de anno 1590, & adjecta *Series Prælatorum & Canonicorum* 1645, nec non *Ordo Prælatorum & Canonicorum* 1648, 4to.

- Scripta varia, 12 numero, ad historiam & antiquitates Episcopatus *Lundensis* & dependentium inde ecclesiarum & monasteriorum ab anno 1461 ad 1548, 4to.
- Statuta *Capit. Lund* digesta a *Joh. Brostrup* 1489, novissime vero reformata 1590. 4to.
- Id. liber, antiquius exemplar, *Christiano Thomæ* dictum per *Vill. Westhovium*, ut & alia, ad idem capitulum pertinentia, 4to.
- Literæ variæ, ad *Ecclesias* & *Monasteria Hafniensia* pertinentes, 5 Voll. 4to.
- Roskildensia*, 3 Voll. 4.
- Codex Chart. Sec. XV. contin. literas & alia ad historiam & antiquitates monasterii *Sorani*. Nb. est codex authent. Script. Rer. Dan. T. IV. p. 464 desideratus, 4to.
- Anonymi*, sed sine dubio *Bircherodii*, chronologia *Abbatum Monasterii Sorani*, ab anno 1161 ad 1584, 4to.
- Skisde fra *S. Antonii Kloster* i *Præstøe* 1552, 4to.
- Diplomata pro *Domo Hospitali* leproforum in *Callundborg* 1227, 4to.
- Ellen Broks* Gavebrev til vor *Frue Capelle* og *Kirke* i *Callundborg* 1400, 4to.
- R. Hanses* Overdragelse til *Sellig Lands Capelle* i *Nyve*: *Fiøbing* paa *Salster* 1446, 4to.
- Summa Processus in causa *Ecclesiæ Orthoniensis*. 1488-89.
- Scripta, numero 25, ad histor. & antiqvit. *Dueholm* in *Morsøe*, ab anno 1388 ad 1522, 4to.
- Diplomata varia, ad hist. monasterii f. *Abbatix Witsköfle* 1499, per *Benedictum Canuti*, & post 1575 per *Alb. Knopperum*, cum *Apographo*, 4to.
- Ternæ* literæ ad *Prioratum* ord. *S. Johannis Hierosolymitani* in *Dania* 1462-65, 4to.

Historia expulsionis fratrum minorum e regno Daciae
ab anno 1527 ad 1532, 2 Exempl. 4to.

Jacobi Bircherodii fasciculus Miscellaneorum Ecclesiasticorum, 4to.

Patris Mülmanni Epistola ad Jesuit. Hildes. qua consilia pontificiorum adversus German. Dan. & Suecos deteguntur, 4to.

Variæ Orationes Jubileæ & aliæ, 9 Voll. 4to.

Christiani Alexbophili Nachricht von der Dän. Malabarischen Mission 1715.

Necrologium v. Obituarium Ripense, en Verg. Codex i maandelig Format; er Originalen til Script. Rerum Dan. T. V. p. 534. &c. et Stykke, som stedse bliver vigtigt til at kunne forsikre sig om, om alting i Bogen, som er paa sine Steder saa overmaade vanskelig at læse, er blevet rigtig aftrykt og stukket i Kobber, in Fol.

En Samling af Documenter, vedkommende S. Knuds Kloster i Odense, tilligemed samme Klosters Jordes bog, en Papiirs Codex i stor Format, in Fol.

f) Enkelte gamle Danske Kongers Historie.

Om Niels Krag, som historiographus, 4to.

Th. Broderi Bircherodii notæ in Ælnothum autogr. 4to.

Officium S. Canuzi ex mandato Clem. X. ex impresso Romæ 1670, 4to.

Actio Regis Christoph. I. in Jacobum Erlandi, 4to.

Processus litis inter Regem Christophorum & Jac. Erlandi locupletior, 4to.

Actiones adversariæ Erici Menved & Johannis Grand, in 4to.

Collectanea v. conjectanea ad historiam *Christophori II.*
& *Christiani I.*, ad quæ annotatum est, autorem esse
Job. Svaningium Ripensem.

Job. III. Bulla ad *Ericum Pomeranum*, qua eum ad
Concil. constantiense evocat 1413, 4to.

g) De Danske Oldenburgske Kongers Historie især.

Anon. Genealogia Regum Dan. ex Domo Oldenburgica, 4to.

Grams Udkast til Getton's til adskillige Danske Kongers
Historie, 4to.

O. Sperlingii historia Regum Stirp. Oldenb. 2 Gr. 4to.

Jac. Herslehi, Petri Roederi, & Derl. Christiani Piperi
oratt. seculares, in imperium *Stirp. Oldenb. 3 Voll.*
in 4to.

Gesta varia antiqva & nova, collecta a Jano Johannis
Ottobiniano, 4to.

Scripta ad historiam Regis Christiani I. pertinentia,
8 Voll. 4to, hvoriblant 1 Stykke af den Danske
Historie fra 1470 til 1549, uden Begyndelse, 4to.

Scripta ad historiam Regis Johannis; 6 Voll. in 4to.

Scripta ad historiam Christiani II., 9 Voll. 4to, hvoriblant
H. Heinrichsen Hielmstiernes, R. Christian den 2dens
store Qualiteter, oplyste af hans Anordninger, med
Adresse til Kronprinds Frid. V. 1740, splend. 4to.

Scripta ad historiam Friderici I., 8 Voll. 4to, og der-
iblant

Petri Servilii Ligurini Defensio Friderici adversus Chri-
stiernum, 4to, &

Frid. I. ad Christierni patruelis calumnias Responsio,
2 Gr. in 4to.

Claud. Christoph. Lyscaudri adversaria ad historiam
Christ. III. & Frid. II., synes at være egenhændige,
in Fol.

Scripta

- Scripta ad historiam *Christiani III.* 12 Voll. 4to, hvoriblant *Job. Fraxinei* Reg. Gall. legati literæ de negotiis ei commissis 1542-43, in 4to.
- Bellum Svecicum* Frid. II. 9 Exemplarer, hvoriblant nogle, noget forskiellige i Slutningen, Fol.
- Scripta ad historiam *Friderici II.* 18 Voll. 4to, og deriblant Literæ Frid. II. ad *Henricum* Regem *Navarrae*, de instituenda inter protestantes synodo 1588, cum instructione *Henr. Regis*, legato suo *Jacobo Segurio Pardaleano* data, nec non literis *Henrici* ad Principes *Germanie de formula concordie* 1589, 4to.
- Dagbog over *R. Christ. IV.* Regiering fra 1588 til 1648, in Fol.
- Rong *Christian den IV.* umyndige Aars Historie fra 1588 til 1596, ved *N. Slange*. Det er den, som *Holberg* haver brugt saa meget i dette *Lidsrum*, uden at vide, at det var *Slanges* Arbeide, in Fol.
- Den 7de *Elegtes* *Amindebog*, indeholdende et *Slags* *Aarbog*, meest over *Danske* *Sager*, fra 1601 til 1664, ved *Rasmus Rasmussen*, Fol.
- Charites Oxonienses*, s. *latitia Musarum in Adventu Christiani IV.* *Daniæ* *Regis*, nomine *Academiz Oxoniensis*, splend. Fol.
- Groedt *Jouernal* ghenerael, begonnen den 11 *Maii* 1615, foran staaer: tobehorende *Marchelis de Boshouers prince van Migommo*, men itkun begyndt, in Fol.
- Scripta ad historiam *Christiani IV.* 60 Voll. 4to, hvoriblant *Varia* ipsius *Christiani IV.* autographa juvenilia, 3 Voll. *Jona Charisii* *Beskrivelse* over *Christ. IV.* *Reise* forbi *Nordcap* til *Kilden* 1599, 4to, 2 Cr.

- Hertug *Hanses* Russiske Reisebeskrivelse 1602 Msstum
coævum.
- Instructioner* og Ordres til C. 4. og F. 3. Ministre ved det
Spanske Hof 1613-64, 4to.
- for R. C. 4. Ministre i Nederlandene 1618-1646, 4to.
- for Ministrene ved det Engelske Hof i hans og Kong
Frid. III. Tid 1618-65, 4to.
- for Ministrene ved det Franske Hof 1634-64, 4to.
- for adskillige Ministre, hørende til Krigen med Kei-
seren, og især til Freds-Forhandlingen til Lybeck
1627-29, 4to.
- Exempla literarum Christ. IV.* Latino sermone, ad ex-
teros, tam principes, quam privatos, de anno 1625.
- Copier af Kong *Christ. IV.* egenhændige Breve til *Frid.*
Urne fra 1627-1641, 4to.
- En Samling af 70 R. *Christ. IV.* egenhændige Originalbreve
til *Stenbeck*, *Frid. Urne*, men meest til Rentemesteren,
med Kong *Frid. IV.* egenhændige Brev; efter R.
Frid. V. Befaling overleveret til Bibliotheket, 4to.
- Scripta ad historiam Principis Christiani V. Regis electi,*
2 Voll. 4to. hvoriblant hans originale Exempel-Bog
1612, moderatore Mag. *Nic. Georgii Ærylæo*,
splend. 4to.
- Iter e Dania per Germaniam*, ab anno 1536 ad 1634
conscript. a *Waldemaro Christiano Com. Slesv. &*
Holf. splend. 4to.
- Don Jörgen Ulrichs* Liv og Levnet, manu *Langebekii*, 4to.
- Udkast til en Aarbog, eller Dagregister over Kong *Fride-*
rich III. Levnet og Regiering 1649-1670, Fol.
- Magni Durels* Relation om Danmark til Dronning
Christina.
- Kong *Frid. III.* adskillige *Instructioner* for hans Ministre
udenlands, in annis 1657-58, 4to.

Documenter til den saa kaldte Arbitrage: Sag med Hol-
land, 20 Voll.

Cornelii Lerches Beretning, efter hans Ankomst fra Spa-
nien, om Spansk Alliance 1663, 4to.

Erici Pontoppidani Liber bellorum, s. melismata pieria
inter strepitus & tumultus Martios ad *Cbrist. V.*
med *Ol. Borrichii* Approbation og Indholds-Liste
foran, 3 Gr. Fol.

Ottonis Helmeri commentarius de bello Scanico anni
1657, Begyndelsen af samme, med Forfatterens
Dedication til *Frid. III.* som synes at være Original,
in Fol.

Er. Enew. Brockmanni Commentarius belli per trien-
nium a Danis eorumque foederatis v. fociis gesti,
rettet af *E. R. Gram*, b) *Obsidio Hafniensis cum*
prælio ad Oresundam, Fol.

Obsidio Hafniensis 1658 Copie. Sag i et trykt *diarium*
paa latinske Vers fra August til 31 October samme
Aar, men uden Slutning. Foran ligger Beskrivelse
paa 2 af *Caroli Gustavi* Mynter, sigtende til Kris-
gen, Fol.

Fasciculus, in quo defensio Danorum contra scriptores
Svecicos *Johannem & Olaum Magnos*, data Oxon.
4 Aprilis 1658, med 7 andre Stykker, hørende til
Krigens Historie.

Scripta ad historiam Friderici III. in 4to, 98 Voll.

Samling til Souverainitetens Historie, og deriblant *Jacob*
Langebecks originale Udkast til samme Historie, til-
ligemed Optegnelser om Anlægget dertil, og en
stukken Kobberplade over Arvehyldnings-Acten,
med Tegning og Aftryk, samt adskillig Correspon-
dence derom, 13 Bind Fol, og 11 in 4to.

Pauli Vindingii vinculum propinquitatis, quo Christianus V. cum præcipuis & poene omnibus Europæ Principibus conjunctus est, med Dansk Dedication til Kong Christian den 5te, Fol.

Kong Christian den 5tes udenlandske Reise, som Kronprinds, fra 6 May 1662 til 16 August 1663, men uden Forfatters Navn, Fol.

Christophers Parsbergs Relation om samme Reise, Original, Fol.

En Annal eller Dagregister over K. Christian den 5tes Regiering fra 1670 til 1695, 10 Foll. Folio, Original.

En ligedan Annal eller Dagregister fra 1675 til 1684, 7 Hester, Original, med samme Haand som forrige, undtaget Hestet fra 1676-80, som er reentstrevet.

En ligedan Annal eller Dagregister fra 1670 til 1675, Copie.

Libri ad historiam Christiani V. 15 Voll. in 4to, hvore iblant dog intet besynderligt udmerker sig.

Kong Christian den V. Reise til Norge 1685, 2 Exempl. Folio, samt 2 in 4to.

P. Benzon Myllii historische Erzählung von dem Lebenslauf des Königs Friderichs des IV. 1. Theil, med smukke Tegninger, Splend. &c. 2ter Theil, allene begyndt, tilligemed Titlerne til 3die og 4de Deel, in Folio.

Andr. Bussæi historiske Journal eller Dagregister over Kong Frid. IV. Levnet og Regiering, samt Kobberstykke over Kong Carl den 12tes Monument ved Friderichshald. Foran er tegnet Grams og Plelos Censur over Continuationen til Roches Historie om Kong Frid. IV. Fol.

Beskrivelse over historiske Medailler, som høre til Kong Frid. IV. Dagregister, med 3 Sider udskaarne Kobberstik over disse Medailler, Fol.

Libri ad historiam Frid. IV. in 4to, omtrent 32 Voll. hvoriblant især er at anmerke: P. Benzon Myllii Samlinger til Kongens Historie fra 1710, endskiont ikkun bestaaende af løse trykte og utrykte Stykker, lagte efter Narstal.

Pauli Æmilii Comitissæ Elephant, Bonon. Senatoris, gratulatio ad Frid. IV. Dan. Reg. IV. id. Mart. 1709. It. et Italiensk Vers om samme, Fol.

Libri ad historiam Christ. VI. in 4to, 14 Bind, hvoraf dog intet her behøver at udtegnos.

Journal over Kong Christ. VI. Reise til Norge 1733, uden Forfatters Navn.

Jacob Langebeks gamle Forvandskab imellem de Danske og Engelske Kongers Huse, i Anledning af Kronprinds Friderichs Formøling med Prindsesse Lovise, Original, med tegnet og illumineret Titel.

Wilb. Langfeldts Anecdoter til Kong Frid. den 5tes Historie fra 6 August 1746 til 1752, 5 Hester, Fol.

Sammes Appendix eller Anmerkninger over den Danske Commerce, Manufacturer, Producter &c. i Aarene 1750:52, Fol.

Libri ad hist. Frid. V. in 4to, 14 Bind, af hvilke dog her intet især falder at anmerke.

Endelig falder at merke i 8vo til de Oldenborgske Kongers Historie.

Admiral Ove Gieddes Skriv-Calendar 1649 med adskillige Antegnelser baade med hans og med andre Hænder.

Schreib-Calendar, Hamb. 1645, med nogle skrevne Antegnelser.

Skriv-Kalendere for 1650 og 1651, med nogle Vedtegninger af Kong Frid. III.

Samme Slags Skriv-Kalendere for 1650, med nogle Vedtegninger med Blyant.

g) Chorograph. og Hist. hørende til Norge og dets Provindser.

Et Bind, med Titel: *gambla Norska og Danska Handlingar*, af *Coyers Sager*, hvori Beskrivelse over *Naturhistorien af Norge*, b) en Samling af *Recesser, Saandsfæstninger, Freds-Fordrage* og andre *Documenter*, fra *Dronning Margrethes*, indtil *Kong Christian den 4des Tider*, med *Underretning* om nogle *fornemme Slegter*.

En Samling af større og mindre, ældre og yngre, tegnede *Charter* over *Norge*, dets *adskillige Dele* og *underliggende Provindser*, deels af *Gerh. Schönning selv*, og deels af andre, og deriblant især

4 over *heele Norge* og 1 over *Scandinavien*.

17 over *Aggershuus Stift* med *Grændserne*.

15 over *Christianssands* og *Bergens Stifter*.

43 over *Trundhiems* og *Romsdals-Amter*, eller over *Strækningen fra Romsdalen til Helgeland*.

17 *St.* hørende til *Nordlandene* og *Sinmarken*.

20 over *adskillige Fæstninger, Verker* og *Dygninger i Norge*.

10 over *Island, Grønland, Særge* og *Ørkenserne*, *tilsammen 112 St.*

Disse have allerede gjort stor Nytte ved *Hr. Pontoppidans nye Charter* over *Norge*, og kunne endnu gjøre en meget større, ved forefaldende *Leiligheder*, ved *speciale Charter* over dette *Rige*.

Gerhard Schönnings Samlinger til den norske Historie, fornemmelig til den Nordenfieliske, samt den om Trundhiems Stad, 5 Bind in Folio, og 12 in 4to, hvoriblant hans Reise i Norge, i 9 Dele, med mangfoldige Tegninger af alle Slags, meest falder i Dinene.

Christopher Walckendorffs Bergens Byes Krønike, samt de saa kaldte *Garpers* Historie, Fol.

Edw. Edwardsens Bergens Beskrivelse i 2 Parter 1633, in Fol.

Claus Fastings Bergens Byes historiske Beskrivelse Copie, in Fol.

Ditbrie. Bleskenii Beschreibung der Insel Grønland paulo post 1563, Fol.

Jens Bielckes Relation om Grønland paa Riim, samt om dets Opsøgelse ved R. Christ. den IV, med Dedication til Kongen, Fol. b) En lystig Discours om den Plads inell. in den nye Virginia, Fol.

Biörn Jonssen af Skardsaae Grønlands Beskrivelse, af Islandske Antiquiteter, paa Dansk, med Marginalier, LandCharter, og Tegninger, ved *Theod. Thorlacius* 1669, Fol. obl.

Andr. Buffæi gamle Grønland og Vinland 1728, egenhändig skrevet af ham selv, med sal. *Grams* egenhændige Censur, samt Underretning om Exemplarets Stiebne, Fol. min.

Det IX og XII Cap. af *Buffæi* Skrift om Grønland, med hans egne Rettelser, samt Copie af *Grams* Censur, in Fol.

Buffæi gamle Grønlands Chorographie, ogsaa med hans egne Rettelser, Fol.

Frid. Henckels Antegnelser og Relation for det Strat. Daviske Compagnie 1727, Fol.

Monumenta Islandica, ad historiam septentrionalem & exoricam ut & Islandicam speciarim.

Volumen historiarum miscellanearum lingua Island., en Splend. Perg. Codex, men nye, dediceret til K. Christ. V., ved Provst *Biörn Thorleifson* 1692, 2 Voll. Folio; ethvert af dem indeholder 9 Stykker gamle Historier.

Codex Flateyensis, Slatsebogen, saaledes kaldet af Den Slatse paa Bredefjorden i Island, hvor den blev opdaget, skreven 1387 til 1390 paa Pergament ved *Johannem Theodori filium & Magnum Thorballi Sacerdotes*, 2 Voll. i stor Folio, holder i alt 34 større og mindre gamle Skrifter; om den er allerede meldt noget mere i det Foregaaende.

Sylloge historiarum miscellanearum Islandicarum, er en Samling af nyere Afskrifter af islandiske Historier, indeholder nu 19 St. in Fol.

En saadan Samling af adskillige Slags historiske Stykker haves og paa Pergament in 4to, og deriblant *Heidreks-Saga*; men hvorvidt dette Exemplar er blevet tilfulde benyttet ved det nye Uplag af *Hervarar-Saga*, er uvist, skönt jeg ikke har manglet betimelig at underrette dens Udgiver derom.

Konungabók epter *Sögn Ara Prests* froda s. compendium historiarum Norvegicarum ab Odino usque ad *Magnum Erlingi* s. et nyt Msst paa Papiir, in Fol.

Thomasskinna, en Perg. Cod. in Folio, hvort a) *Vita Thomæ Cantuariensis*, Islandice versa, 2) *Historia Olai Sancti Norvegiæ Regis*, dog med en anden, og som det synes, nyere Haand.

Morkinskinna og *Hrockinskinna*, 2 Perg. Codd. in Fol. til den Norske Historie, hvorom tilforn er meldt.

Sturlunga - Saga, vulgo *Chronicon Magnum Islandiæ*, per *Brandum Fone & Sturlam Thordi filium* (ikke *Snorre Sturlesen*, som der staaer paa Titelen), subjuncta *Arne Episcopi Skalholtensis Vita*, med nogle tilføiede Anmerkninger af *Eyulf Jonssen* paa Walle, in Fol.

Norges Riges Historie fra dets Begyndelse indtil 1571, er en gammel Oversættelse af een af de saa kaldte Norske Kongers Historier i Udtog, fortsat med *Annaler* indtil forbemeldte Tid; foran er et Udtog af *Origg. Norveg.* in Fol.

Norvegische Chronica ad annum Christi 1263 perducta. Paa Titelbladet staaer: *adscibitur hæc historia Domino Islevo Episcopo, & Domino Arvido*; men egentlig er det ikkun en Oversættelse af eet af forbermeldte *Compendiis historiæ Norvegicæ*, eller Udtoge af *Snorro*, samt *R. Sverris* og *R. Haagen Haagensens* Historier, Fol.

Thormodi Torfæi Oversættelser af adskillige Skrifter til den Norske Historie, meest af *Codice Flatøyensi*, efter *R. Frid. III.* Befaling 1661, 4 Voll. Fol.

Dansk Oversættelse af *R. Oluf Tryggvesøns* Historie efter *Cod. Flat.*, men gaaer kun til pag. 28, og er ikke sluttet.

En Samling, med Titel: *Norges Historie*, indeholdende Dansk Oversættelse af *Origines Norvegiæ*, og Kong

Olaf Tryggvesons Saga med adskillige til den Tids Historie hørende Stykker, 2 Voll. Fol.

Dansk Oversættelse af *R. Olaf Haraldsons* eller den Helliges Historie, med Titel: *S. Olai Saga*, Fol.

Et Bind med adskillige af *Thormodi Torfæi* Danske Oversættelser af Islandiske historiske Skrifter, efter Kong *Frid. III.* Befaling, og især

- a) *Hrolf Krakes* og hans *Kiempers*, b) om *Herraud* og *Rose*, c) om *Alfiek* og *Half*, d) om *Thorstein Vikingson*, e) om *Hrolf Görricksøn*, og f) om *Grettir Asmundsen*, splend. Fol.

Sammes (eller rettere: hans Broder *Sigurds*) Danske Oversættelse af *Egil Skallagrimssons* Historie, splend.

Sammes Danske Oversættelse af *Niale* eller *Nials-Saga*, splend. Fol.

I 4to udmerke sig her allene 2de Samlinger af Diplomata og andet, den eene: ad historiam & antiquitates *Archiepiscopatus Nidrosiensis*, og den anden: ad hist. & antiquit. *Episcopatus Bergensis & aliarum Norvegiæ partium pertinentia*.

Island angaaende udmerke sig frem for andre in 4to.

Eyulfi Fona Onomasticon nominum priorum autogr.

Arngrimi Thorhilli Vidalini Crymogæobulum.

H. C. Bechs Skrift om den Islandiske Handel, med Ud- og Indførsels-Tavler for endeel Aar, autogr.

Erland Olaffens meget smukke og nøiagtige Udskrift af *Arna Magnæi* utrykte Anmerkninger til *Are frode*.

Tre forskjellige Pergaments-Fragmenter af *Nials-Saga*, alle temmelig gamle, som nu ikke paatvovles at være brugte med al muelig Nøiagtighed, ved den af *Stipendiarius Magnæanus Hr. John Johnsonius* forehavende latinske Oversættelse af

dette Skrift, med Anmerkninger, for Hr. Kammerherre *Suhms* Regning.

John Therkelsens samtlige efterladte, endnu utrykte, historiske Skrifter om Island, saasom *Paucula Islandica*; *Specimen Islandiæ non barbaræ*; *Eclogarius Islandicus*, og *Chrysores*, allesammen egenhændige Originaler.

Desuden er her at merke i 8vo.

Annales Islandici ab anno 1044 ad 1393 lat. adjunctis variis Orr. *Sperlingii junioris* excerptis ex *Annalibus Islandicis*.

Jac. Langebeks Danske Oversættelse af *Christni-Saga*, med Anmerkninger, tilegnet *Etatsraad Gram* 1735. Til de Grønlandske Sager er især at merke i 4to.

Arngrimi Fona Grönlandia med *Gudbrand Thorlakfens* Charte og andre Tilleg, 3 Er.

Christian Lunds Underretning om Forsøgene til Grönlands Opdagelse i K. *Frid. III.* Tid, under *Rentesmester Mullers* Bestyrelse; samt en Beskrivelse over Grönland fra samme Tid, 2 St., det første med tegnede og illum. Charter over disse Forsøg.

Arngrim Therkelsen Vidalins Skrift om det gamle og nye Grönland, 3 Parter, 2 Bind, og endelig

Andree Buffæi udførlige Skrift om Grönland, med hans egenhændige Rettelser, altsammen hidindtil utrykt.

Færøerne vedkommende falder her at anmerke i 4to.

Thomæ Tarnovii Beskrivelse over Færøe, 2 Er. men dog fornemmelig

Den Samling af Færøiske Sange ved *Svaboe*, i 3 Bind, hvilken Hans Kongelige Høihed Kronprindsen naadigst har behaget at stienke til Bibliotheket.

O! at det kunde blive saa lykkelig, lige-

Iedes at faae den Ordbog over den Færøiske Dialect, som samme *Svaboe* har udarbeidet, og skal have bragt til temmelig Fuldstændighed, paa det i det mindste saa megen Erindring om denne Mundart af det Nordiske Sprog, som mueligt er, kan blive bevaret, da Mundarten selv ellers vist vil om ikke reent forgaae, dog blive heel ukien- delig, i Tidens Længde; ligesom det og for det Danske Sprog, helst da der nu arbeides paa en ny Dansk Ordbog, høiligen var at ønske, at man, ligesom saadant tildeels er skeet i Sverrige, kunde faae en nøiagtig grammaticalsk og lexi- calsk Underretning om de Danske Provincial- Dialecter, og deriblant fornemmelig den Nør- og Sønder-Tydske, hvilke, nøiagtig forklarede, ufeilbarlig ville kunne give mangfoldige vigtige Oplysninger, ei allene for det egentlige Danske, men og for det Angel. Saxiske og gamle Tydske Sprog; allerhelst naar de, der skulde gjøre dette Slags Undersøgning, forskaffede sig forud noget Begreb om de første Grunde i disse 2de Sprog, hvilket er snart gjort.

i) *Slesv. Holsteenske og Oldenborgske historiske Skrifter.*

Pastor Volquartz Verzeichniß derjenigen Schriften, darin die Schlesw. Holst. historische Sachen vorgetragen werden, Fol.

Casp. Danckwerths Landesbeschreibung der Herzogthümer Schleswig und Holstein, men med mange skrevne Anmerk.

Anmerkninger og Tillæg, hvoriblant og en Mængde, tildeels illuminerede, Baabener. Er et Stykke af den bekiendte *Johannes Steinmans* Arbeide af samme Slags over alle Europæiske Riger, i stor Folio.

Peder Saxæ Beschreibung Nordfrieslandes autogr. cum figuris in membr. rudi tamen minerva delineatis; ad calcem affuta est *Genealogia Regum Danicæ Christianorum & Ducum Slesvicensium*, Fol.

Ejusd. de præcipuis rebus gestis *Frisiorum* Septentr. Libri VI. 1656. c. fig. 4to.

Ejusd. Beschreibung Nordstrandens, etiam autogr. cum mappis & figuris partim æri incisis, partim delineatis.

Ejusd. Eiderstædtische Geschichte, v. *Annales Eiderstædientium* 1637, cum mappis & figuris, partim delineatis, partim æri incisis, variisqve impressis admixtis.

Ejusd. Eiderstædtische Landesbeschreibung, in 4to, reentstrecken.

Ejusd. *Frisia Minor*. s. tabulæ insularum & peninsularum, juxta Ducatum Slesvicensem in Oceano Britannico s. Cimbrico sitarum 1638, bestaaer for det meeste af geographiske Charter, deels tegnedes paa Pergament, deels stukne i Kobber, Fol.

Ejusd. Beschreibung von Ditmarschen, aus Lateinischen Deutschen und Inländischen Scriptoribus 1640, ogsaa med geographiske Charter, som før, Fol.

Holsteinscher Etymologus, oder Nahmen der Landschaften Städte ic. ic. Zusätze zu *Richeys* Idioticon Hamburgense, 4to.

Petr. *Petreji* Nachricht von Teichwesen des Amtes Tündern, 2 Theile, 1740, 4to.

- Juen Knutzen* von den Marsch-Ländereyen in Eyderstede
Amtes Husum.
- Anonymi* Nachricht von Wasserfluthen in Sonderh. in
Nordstrandt, 4to.
- Lorentz Lorentzens* Beschreibung der Insel Nordmarsch.
- D. Petreji* Nachricht und Alterthümer von Tündern,
sowohl in civilibus als ecclesiast. 4to.
- Alte Ditmarsche Trachten von 10 zu 10 Jahren, Fol.
- En Samling af Tegninger over Schlesw. Holsteinske
Antiquiteter og Bygninger, og deriblant først Plan
von dem Helgolandt, wie solches 1714 sich befunden.
- Anon. s. dubio Ott. Sperlingii* Sen. Collectanea ad res
Cimbricas, speciatim ad topographiam & historiam
Ducatum Slesvicensis & Holsatici, cum Indice,
forma obl. in Fol.
- Herm. Nicolai Schwartzens* geographische und polit. Be-
schreibung der Herzogthümer Schlesw. und Holstein
I Buch oder Vorbericht, mit Beschreibung des
Amtes und der Stadt Ripen.
- Anmerkungen über *Hagers* Geographie wegen Holstein,
und *Büschings* Staatsbeschreibung, 4to.
- Ad. Henr. Lackmanns* Nachricht von den adelichen
Frauen-Clostern der Herzogthum. Schlesw. und Hol-
stein, Copie, Fol.
- Cronica* der olden Geschichte und Beyde des Landes to
Holstein, von 1110 bis 1497, 4to.
- Duo fragmenta Germ. Annalium Holsariæ*, prius ab
anno 1350 ad 1602; posterius ab anno 1511 ad
1613, 4to.
- Benj. Knoblauchs* kurze Chronick der Herzogth. Schlesw.
und Holstein, it. Beschreib. der Insel Helgolandt, 4to.
- Anonymi* observatt. ad historiam Slesv. Holsat. & anno-
tata de quibusd. Holsatiæ arcibus, urbibus, fluviis
& pagis, 4to.

- Ad. Tratzigeri Slesvici topographia*, 4.
Chronica von dem Bestungsbau zu Rensburg, 4to.
Hans Dirlef to Windbergen Dithmarsche historiske Relation, von ihrer Ankunft, Religion, Seeden und Kriegshandlungen 1634, Fol.
Pastor Volquartz Samlungen zur Schlesw. Holst. Kirchenhistorie, 5 Voll. Fol.
Pauli Cyprai historia ecclesiastica Slesvicensis a temp. Ansgarii usque ad annum 1550 manu filii Hieronymi, Fol.
Hieron. Cyprai Chronicon Episcoporum Slesvicens. ab anno 826 ad 1349, autogr. Fol.
Petri Saxii notæ ad Job. Adolphi Cyprai Annales Episcoporum Slesvicensium 1643 editos, 1660-61 sine dubio autogr. Fol.
 Volumen Miscell. Juris publici Holstatici, bestaaende deels i *Excerptes*, Landets almindelige Forsatning vedkommende, deels i nogle *Deductioner*, meest hørende til *R. Christ. den V.* og *R. Frid. den IV.* Tider.
Job. Casp. Wilbelmi Wagerwendische Chronica, Fol.
Job. Just Winckelmanni Oldenburgica miranda rimanda oder Oldenburgische Wunder-Geschichte, in 3 Theilen, mit Anhang, og med mange Rettelser, med en anden Haand, uden Tvil autogr.
 En temmelig anseelig Mængde Volumina in 4to af offentlige Documenter og andre Skrifter til den Schlesw. Holsteinske saavelsom den Oldenburgiske Historie fra *R. Frid. II.* indtil nærværende Tider, in 4to, hvoraf her allene nævnes
Hodeporicon Adolphi Holst. Ducis per Job. Cornarium itineris socium 1560, 4to.

i) Historia literaria & Personalis.

Christiani Brandii liber excerptorum literario-historicorum, in quo *Calchographi, Cancellarii, Senatores Regni &c.*

Excerpta e *Claudii Lyschandri* Mssto de Scriptor. Danicis.
Samling af adskilligt ad rem librariam Dan. tildeels løse
Blade og Hæfter.

Bibliotheca poetica nobilis cujusdam Dani (*Nicolai Benzoni*) impressa Lugd. Bat. 1704, in Folio, igiennemskudt med reene Blade, hvorpaa adskillige skrevne Tillæg.

Samling af adskilligt, hørende til *historiam Academicam & Scholasticam*, Fol.

H. Grams Antegnelser over adskilligt Universitetet i Kiøbenhavn vedkommende, kaldet: *Liber V. Rectore Olao Römer* fra 1693 til 1706, Fol.

Samling af adskillige Antegnelser til Kiøbenhavns Universitets Historie, 4to.

Anonymi Underretning om Sørøe Academie, 4to.

Volquartz Nachricht von den Professoribus Theologiae in der Theologischen Facultet zu Kiel, Fol.

Collectanea ad *historiam literariam* s. virorum doctorum, qui in Dania vixerunt, it. qui huc aliunde vocati invitatiqve fuerunt, pertinentia.

Collectanea varia ad rem librariam Danicam, sed disjecta, 4to.

Th. Broderi Bircherodii Collectan. autograph. fasciculus, in 4to.

H. Grams Fortegnelse over Danske Liggprædikener, 4to.
Schediasmata ad *vitas eruditorum* Danorum, 4to.

Jac. Bircherodii jun. fasciculus collectaneorum literariorum autogr. 4to.

Einige Lebensläufe gelehrter Holsteiner, 4to.

Collectio spissa *Epistolarum* ab eruditis & ad eruditos
Dano-Norvegos, meest Originaler, Fol.

Epistola eruditorum Danorum exterorumque ad eos mi-
scellanæ ord. alphabet. 4to.

Fasciculus *epistolarum Christiani Johannis v. Fani* alio-
rumque ad eum, nec non *Epistolæ variæ ad Canu-
rum Richardi*, 4to.

Zachariæ Lundii testimonia Scholastica *Herloviana*
1648-54 una cum orationibus ejusdem & discipu-
lorum annis 1648-54.

Testimonia publicæ, scripta ab *Olo Wormio* ab anno
1674-76.

Fasciculus *testimoniorum publicorum Cosmi Bornemanni*,
Ol. Wormii Wilb. filii, & aliorum, ab anno 1689
ad 1711, accesserunt *testimonia* aliquot *Scholastica*
Severini Gludii, & *Thomæ Broderi Bircherodii*.

Programmata, *testimonia*, *epistolæ* & alia, quæ manu
Wilb. Wormii in adversariis ejus habebantur scripta,
affreyne med *Etatsraad Grams Haand*, dog ikke
ganske complete.

Fasciculus *testimoniorum publicorum facult. Theol. Aca-
dem. Havniensis* ab anno 1631 ad 1633, 4to.

Georgii Frommii *Programmata* & *testimonia Academica*
anno 1645, 1646 & 47, 4to.

Ol. Borrichii *Programmata* & *testimonia academica* au-
togr. ab anno 1668 ad 1674, 4to.

Anonymi liber *adversariorum*, continens *Programmata*
& *testimonia Academica* ab anno 1673 autogr.
in 4to.

Heur. Er. Pontoppidani *Rect. Otton.* *testimonia Schola-
stica* ab anno 1637 it. *Epistola* autogr.

En Bog af det 16 Sec. circa 1580, hvori

- 1) Annal over Kongernes Historie, fra 1464 til 1572.
- 2) Efterretning om adskillige adelige Slegter.

Slegtebog over adskillige Danske adelige Familier eller Danske Slegte-Registere, af Coyers Sager, Copie, men endeel af Slegte-Tavlerne, samt adskillige indlagte Blade med en anden Haand.

Lisbeth Brysches Slegtebog over den Danske Adels Historie, skreven paa Stavanger Kongsgaard 1625 med mange deels illum., deels uillum. Baabener; til Slutning nogle Optegnelser til Cansler P. Retzes Levnet.

Peder Refens Danske adelige Familiers Historie, med deres Baabeners Beskrivelse, Udskrift efter hans eget Exemplar, Fol.

Niels Michelsens Danske adelige Slegters Historie, Copie, 2 Voll. Fol.

Antiquissima Nobilitatis Danicae Insignia ex archivis & membranis coenobiorum, per *Monachum* quendam nobilem coenobii *Esserom*, med illum. Baabener, forma maj.

Daniae Nobilium insignia ord. alphab. uillum. Fol.

Album Regiae Equestris Academiae Hauniensis 1691-1710, med illum. Baabener, dog ikke ganske fuldstændige, og hengende Segl, Fol.

Bertill. Canut. Prodrumus pro nobilitate Danica ostendenda eller *Danske Adels-Lexicon*, 4to.

Register paa *Nobilitations-Breve* fra 1455 til 1671, in 4to.

Register paa *Danm. R. Raad og Riddere* fra 1377.

Epitaphia varia nobilium & aliorum Slesvico-Holsat. in 4to.

En Stambog med illumin. Baabener, det Mecklenbergſke
førſt, 8vo.

Sylloge variorum de *Episcopis Danie*

- 1) *Chronica Ecclesiæ Ripensis* ex veteri Mss. charta-
ceo Capla Cypr. ord. III, in 4to, Fol.
- 2) *Series Episc. Ottoniensium*, ex Diplomatum &
tabulis.
- 3) *Chronica Episc. Fionensium*, it. *Conventus & Mo-
nasteria Fionensis Dioeceseos* confc. a *Thoma Bir-
cherodio*, Fol.

Tb. Bircherodii Chronica Episcoporum Fionensium, it.
Conventus & monasteria Fionensis Dioeceseos, Copie.
Foran Underretning om *Præpositos* i Odense, item
Canonicos, og *Priorerne* i Dalum Kloster.

Jac. Bircherods Samling om *Biskopperne* i Syen for Re-
formationen, med nogle *Baabener* og *Sigiller*, samt
den trykte *Efterretning* om *St. Knuds Kirke*, Klos-
ter og *Stole*, Fol.

Bircherodii Collectanea de Episcopis Ottoniensibus s. se-
ries *Episcoporum Otton.* e *Diplomatibus*, 4to.

Diptycha vel *Catalogi Episcoporum Ripens.* *Hafniens.*
Aalburgens. *Bergens.* & *Islandicorum* manu *Birche-
rodii*, dog *Aalburgensis* mangelhafte til Slutning,
in 4to

*Catalogi Episcoporum, Slesvicensium, Ripensium, &
Ottoniensium*, 3 Voll. 8vo.

Magni Marthie Series Episcoporum Lundensium, 4to.

Zwergii Fortsættelse af hans *Sællandske Clerisie*, med ad-
skillige *Antegnelser* til dette *Verk*, samt til *Trefsboms*
Danske Jubellærere, Fol.

Dom i *M. Anders Æreboes Sag* m. m. 2 Voll. 4to.
Pauli Andreae Tegnebog.

Stadth. og Ober-Command. *Jürgen Bielckes* til Hofvids-
holm, Tienester, og Memorial om hans Vidervæ-
digheder, in Fol. og 4to.

Thom. Brod. Bircherodii Levnet, 4to.

Varia ad res Tychonis Brahei, in 4to, 4 Voll.

Collectio Epistolarum ad Casp. Erasm. Brochmannum ab
anno 1607 ad an. 1650 numero 115, 4to.

Collectio Epistolarum ad Job. Brunsmannum per Job.
Siedelmannum 1728, 4to.

Sidsel Bryskes sal. *Eskild Giöes* Testament 1471, 4to.

Jesper Brochmands Orig. Udkast til Indlæg mod *M. Hans*
Callundborg, Rector i Hoeskilde Skole, Fol.

Job. Mich. Corvini Stambog 1640.

Ott. Sperlingii Vita & mors *Alb. Crantzii* 1680, 2 Ex.
in 4to.

En Samling af adskilligt, hørende til *Erlunds Sager*,
in Fol.

Jacob Finkes Stambog, 8vo.

Henr. Thom. Gernerii, & *Job. Ol. Randrus.* Vitæ, 4to.

Job. Grammii Vita per fratrem *Laurent. Grammium*,
cum excerptis *P. Dassii* de *Grammii* laboribus lite-
rar. autogr. 4to.

Fasciculus variorum autographorum Job. Grammii,
saasom Breve, Excerpter og Udkast, saavel til nogle
af hans trykte Skrifter, som andet, Fol.

Samling af Lærdes og andres Breve til *Gram*, meest
Origin. efter Alphabeth, Fol.

Collectio epistolarum var. erudit. ad Job. Grammium,
2 Voll. 4to.

Samling af Breve til *Gram*, samt andre Documenter,
vedkommende det Bruinske Formynderskab 1723'35,
in 4to.

Varia de Petro Griffensfeldio, in 4to, 7 Voll.

Griffen-

Griffenfelds Skriv-Calender for 1672, med hans adskillige egenhændige Optegnelser, 8vo.

Steph. Kenckelii epistolæ familiares autogr. ad parentem & alios ab an. 1681 ad 1686.

Otte Lindenows til Borrebye Liv og Levnet 1627.

Sev. Lintrupii Epistolæ variæ ab anno 1718 ad 1729 adjectis variorum erudit. ad eum epistolis, maxima ex parte autogr. num. 106, 4to.

Jac. Fabricii jun. & sen. & aliorum erud. epistolæ ad *Andream Thomæ*, nec non *Johannem* & *Bernardum Mauricios* ab anno 1586 ad 1648. Fol.

Derberi, Antonii, Johannis, Bernardi, Caspari, & Nicolai Mauritorum epistolæ, ord. Chronol. ab anno 1603 ad 1648, ut & quædam alia ad eos pertinentia, Fol.

Collectio litterarum ad *Præfecturam Tunderensem* pertinentium, temp. *Johannis* & *Bernhardi Mauritorum*, Fol.

Doct. vir. *Epistola* 730 ad *Job. Meursium*, ex Biblioth. *Sefeldianæ* naufragio conservatæ, per *Zachar. Lundium*, 4to.

Rect. & Profess. *Academ. Håniensis*, nec non *Pauli Martini* sententia, qua ab officio removetur *Mag. Nicolaus Michaelius* 1614, Orig. med Segl, Fol.

Job. Nicolai Sylvula *Genethliacorum, Gamicorum, & aliorum*, ad eum & familiam pertin. 4to.

Epistolæ diversorum ad *Job. Pistorium* ab anno 1541 ad 1602 num. 323, subjunctis variis ipsius *Pistorii* Epistolis, 4to.

Henn. Langes Modtagelses Tale til *Stadtholder Christian Rantzau*, da han første gang tiltraadde sit Præsidium i *Oberhofretten* paa *Aggershuus Slot* 1733 med Lat. Dedic. til ham, Fol.

Varia ad historiam *Comisis de Rebolledo*, 4to.

- Baron Ole Rosenkrantz's Proces, i Anledning af hans Apologia nobilitatis Dan. 4to.
- Høieste Rets Dom og Aetor om den Polste Resident *Schaedes* Drab 1703.
- Otto *Scheels* 16 Ahner paa Fæderne og Møderne Side, med 16 malede Baabener, og Underretning derom, Kveven 1732, Fol.
- Hannibal Sehesteds* Revers til K. Frid. III. 24 Junii 1651, Orig. Cop. Fol.
- Samling om *Hannibal Sehesteds* Sager, in 4to, 5 Voll.
- Otte *Skram* til *Hammergaard*, Reiser til Constantinopel og den hellige Grav, af ham selv beskrevne 1587-92, in 4to.
- Ott. *Sperlingii* sen. commercium Epistolicum ab anno 1621 ad 1659 ord. chronol. Fol.
- Collectio Epistolarum ad *Paulum Sperlingium*, ut & filios *Paulum* & *Ottonem Sperlingios*, ab anno 1592 ad 1662, subjunctis nonnullis ad alios epistolis, Fol.
- Epistolæ variorum ad Ott. *Sperlingium* jun. ord. Alph. in Fol.
- Etatsraad *Grams* egenhændige Fortegnelse over Otto *Sperling* den Ungeres Correspondence fra 1650 til 1714, tilligemed Udkast af en Plan til hans Levnet. Fol.
- Collectanea ad familiam *Sperlingianam* a 1519 ad 1723 ord. chronol. præmissio fasciculo variorum s. a, maxima ex parte Mssta, nonnullis tamen impressis admixtis, 2 Voll. Fol.
- Pauli Sperlingii* sen. adversaria, 4to.
- Pauli Sperlingii* f. Epistolæ autographæ ab anno 1629 ad 79 maxime ad *Ottonem Sperlingium* ord. Chronol. 4to.
- Ottonis Sperlingii* sen. Epistolæ ad diversos, & in his multæ ad filium *Ottonem* 1622-73, 4to.

- Cornificii Sperlingii* Epistolæ autographæ ab anno 1624 ad 1706, maxime ad fratrem *Ottonem*, 4to.
- Ottonis Sperlingii* junioris adversaria epistolica ad diversos autogr. ab anno 1667 ad 1714, 2 Voll. 4to, priori volumini accedant ejusd. Epistolæ ad patrem & alios ab anno 1660 ad 1689.
- Epist. diversorum eruditorum ad *Ott. Sperlingium* autographæ ord. alphab. 4to.
- Schreiben, betreffend die Entführung D. *Otto Sperlings* 1664, 4to.
- Ejusd. vitæ & carceris historia usque ad annum 1678, Origin. med *Grams* Censur.
- Vita *Joh. Wandalini*, 4to.
- Wilhelmi Abbatis* Epistolarum Apographum præmissio *Indice Lib. I.* ex Membr. Bibl. Reg. Acad. Havn. subjunctis vero *Scholiis* in *Ad. Bremensem*, etiam ex Membr. ejusd. Bibliothecæ, & nonnullis aliis, in Fol.
- Earunden* Epistolarum aliud Apographum, a priori tamen diversum, subjunctis variis ad *historiam Monasteriorum* ut & *Sanctorum Daniæ* pertinentibus, Fol. foruden eet i 4to, og eet i 8vo, affkrevet, efter *Arne Magnæi* Underretning, som ligger foran, af *Jørgen Clausen*.
- Collectio variorum ad res *Cornif. Ulfeldii*, in 4to, 9 Voll.
- Epistolæ variorum erudit. ad *Olaum Wormium* ord. Alphab. Fol.
- Wormiana* in 4to 1) *Ol. Wormii* Volumen autogr. testimoniorum privatorum, nec non epistolarum, ab anno 1616 ad 1648, 2) ejusd. epistolarum autograph. Collectio altera, ab anno circiter 1647 ad 1654, cum variis Commentationibus autographis

Wormii, 3) ejusd. *Epistolæ* autogr. ad *Steph. Job. Stephanium*, 4) *Epistolæ* autographæ variorum erudit. ad *Olaum Wormium*. Her habes altsaa Originalerne til *Worms* trykte Brevverling.

Epistolæ nonnullæ virorum erudit. ad *Job. Wowerium* annorum 1609. 1610 & 1611 ineditæ, Fol.

Job. Wowerii *Epistolæ* impr. Hamb. 1618, in 8vo, cum charta pura intercalari, cui variæ ejusdem *epistolæ* ineditæ inscriptæ sunt, 4to.

VIII. Det Danske, Norske, og Slesvig-Holsteenske juridiske Fag.

a) Danske Love.

Volumen Msstum, cui titulus *Jüdsche Lov*, andre Sagger og Msster, paa Papiir adskillige Stykker, fra Litr. a til r, Fol.

Volumen aliud miscellaneorum, indeholdende blant andet a) *Erik Krabbens* Uebersetzung des *Jütischen Lowbuchs*, nebst desselben Tractat von schiffbrüchigen Gütern, b) *Canuti ep. Wib.* Expositiones Legum Jutiæ Latine tantum, i alt fra Litr. a til h. Fol.

Lhoeboeck Latine & Germ. s. *interpretatio ling. Lat. & Germ. inferiori Codicis Cimbrici Waldem. II.* Rip. a 1504, paa Papiir, Fol.

Ein neuw aufgefaktes und transferirtes *Teusch Lowbuch*, oder Uebersetzung des *Nordjuidtischen Lowbuches*, emendiret und restituiret durch *Erik Krabben* zu Budstrup 1557, it. *Krabbens* neu Tractat von schiffbrüchigen Gütern, med *D. Nicolai Funges* Haand paa det første Blad. Fol.

Idem Liber. Fol.

Text des I Theils (oder des I Buchs) der Jütischen Low oder Rechtbuchs, so *Blasius Eichenberg* in die Holsteinsche Sprache hat gebracht, und 1590 und 1603 drucken lassen, mit einer nützlichen Gloss von *Mag. Joach. Blüring*, mit *Blürings* Vorrede 1636, uden Tiil hans egen Haand, Fol.

Samme Bog, dog ikke Lovens Text, men allene Glossen over den I Bog reenskreven, med Titel: *Jus Juricum*, og uden paa: *Jus Juricum Glossarum*.

Blasii Eichenbergers Elucubrationes over *R. Waldemars* Tydske Lov, 1590, samt Copie deraf, 4to.

En vidtsæftig *Commentarius* over den I Bog af den Tydske Lov, uden Tiivil ogsaa *Blürings*, foran et Blad med hans egen Haand: von Erbgangs-Recht nach dem Jutischen Lowbuch oder Landt-Recht, samt etlichen *Observationibus* des Jutischen Lowbuchs, durch *M. Joach. Blüring*, Fol.

Af de ældere Danske Love haves in 4to ikke mindre end 26 tildeels meget store Samlinger, og deraf 7 paa Pergament, dog ingen deriblant særdeles fortrinlig udmærket, uden allene a) den Sevelske af *R. Erik Christophersens* saakaldte *Nyburgh-lough*, *R. Waldemar den I. Skaanske* Lov og den Skaanske Kirkes Ret; og endnu meer, ja frem for alle, b) den anden Sevelske af *Waldemar den I. Sællandste* Lov, *Erfkebiskop Absolons* Sællandste Kirkes Ret, samt *R. Eriks* Sællandste Lov, see *Kofoed Anchers* Lovhist. I D. pag. 105-6, samt endelig c) en Codex, hvori *Biskop Knuds* Expositiones over den Tydske Lov, tillige med mange andre Lovstykker fra Lit. b-o. Derimod er al Formodning om, at der, iblandt denne saa store Mængde ville findes nogle, hidtil ubekjendte, ældre Lovstykker. Jeg haver ellers her iblant

andre lagt Merke til *Thord Degns* Artikler til den Sydske Lov paa Latin, som muelig er deres Originalsprog, conf. *Kofoed Anchers* Lovhistorie, 2 D. p 183 &c.

Til *K. C. V. Danske Love*, som og sammes senere Revision, have

- a) Samling af *K. Frid. III.* Befalinger om Lovens Revision med 4 af Commissariernes Project til Processens Form, dat. 1660.
- b) *Codex Fridericius*, eller Commissionens Project til Lovens 1 og 6 Bog 1667 med Fortale og nogle Kongelige Befalinger foran.
- c) Samling af *K. Frid. III.* Befalinger til Lovrevisionen fra 1664, samt Commissariernes Project til Lovens 2. samt 1. Bog, item Toldvæsen 1669.
- d) Biskop *Kragelunds* og Riber Stifts Geistligheds Betænkninger til Lovens Forandring, saavidt angik geistlige Sager 1661, Orig.
- e) Samling af *K. Christ. V.* Befalinger til den Danske Lovs Revision, med Commissariernes Protocol fra 1 Martii 1680 til 23 Martii 1682, it. fra 5 Martii 1683 til 13 May 1685.
- f) Lov-Commissariernes Instrument over Forordningerne fra Lovens Publicat. til 1710, med Kong *Frid. IV.* Befaling om deraf flydende Lov-Revision 1701 og 1710.
- g) *Didr. Beckmanns* Udarbeidning af nogle blant de iste Kapitler i C. 5. Danske Lov (i Kong C. 6. Tid).
- h) *EjUSD.* annotata over de af ham udarbeidede Kapitler.

De første iblandt disse Stykker, nemlig de fra *Frid. III.* og *C. 5.* Tider ere virkelig en saa meget meere dyrebare, da Rigets juridiske Literatur haver fristet det betydelige Vanheld, at det meste af Archivet til Kong *Christian den V.* Lov: Revision er gaaet op i Røg med *Schöllers* Gaard.

Riber Byes Privilegier, sammendraget 1542, eller Extract af bemeldte Privilegier fra 1236 til 1540.

b) *jura civit. Ripensis per Ericum Christophori filium* 1269, cum Apographo *Confirmationis Christophori Bavari* 1443.

c) adskillige offentlige Acter, Riber Bye vedkommende, og deriblandt først: By: Sprog, som skal kundgøres paa Dreiring, næst efter Tuel.

d) Artikler, som Borgermestere og Raad af alle Rishstæder i Jylland klagede for *Christ. III.* 1540, Fol.

Uf gamle danske Rishsteds: Acter og Privilegier haves in 4to ikke mindre end 24 Bind; af Reccesser, samt geistlige Lovstykker 26 Bind; af Stykker vedkommende *Kjøbenhavns Universitets* Statuts og Rettigheder 24 Bind, og deriblandt nogle meget store Samlinger, bestaaende af mangfoldige Stykker; af Lovstykker og Anordninger om Gymnasier, Skoler, Kloostere oc. 4 Bind; samt til *Nedestandens* Privilegier 6 Bind.

Synodalia Arhusiensia, & alia ad rem Monasticam spectantia ab anno 1162 ad 1532 ex Membr. Bibl Acad. Hafn.

b) gamle Kongebreve og Forordninger om Præste: Tjenster og andre Kirke: Sager, item *Synodalia*

fra 1559:1617, it. Kongelige Lehnsmænds-
og Bispebreve om geistlige Ting, it. Lollandske
Kirke-Sager, af en Copiebog fra Lolland 1658,
in Fol.

Et stort Bind, i sin Tid *P. Povelsens*, hvori

- 1) *R. Frid. II. Svenske Krig og Christ. IV. første
Svenske Krig, samt Udskrivningen til hans
Tydske Krig.*
- 2) en Samling, deels af publicke Acter, deels af
Forordninger, Domme, samt adspredte histo-
riske Esterretninger i Kong *Christ. IV.* Tid fra
1603:34.
- 3) deels *acta publica*, og historiske Esterretninger,
deels Forordninger fra 1523:34, Fol.

Et Bind, hvori *Kjøbenhavns Reces* og mange flere
Stykker Lit. a-s, Fol.

Ti Stykker Dombøger, alle før *Christian den 5tes*
Danske Loves Bekjendtgjørelse, med adskilligt andet
Juridisk dertil føiet, Fol.

Christiani V. Leges Dan. Lat. per *Henr. Weghorst*,
cum emendationibus, ut videtur; autogr. Fol.

b) Schlesw. Holsteinske Love.

König *Frid. II. und Joh. und Adolph*, Herzog. zu Hol-
stein, Ditmarsches Landrecht, 1567, mit Register.

- b) Extract aus der Kirchen-Ordinanz *R. Christ. III.*
anno 42 zu Rendsburg.
- c) der Seuen Heerde Bewilliginge 1426 bis 1572,
rettet paa adskillige Steder.
- d) Herzog *Joh.* des Ältern Artikeln 1556.
- e) *Joh.* des Ältern Confirmation über das Landrecht
der 5 Horden des Landes Nordstrand 1572,
nebst Register.

f) der

f) der 4 Friesfchen Geerde im Amte Tundern Landrecht, durch Herzog Johannes, tilligemed adskillige andre Documenter fra 1597 til 1650, Fol.

Volumen spissum chart. Sec. XV. hvort

- a) Vorfongne ende Vorlatinge der Lande Schleswig, Holsten vnde Stormarn, twischen den Kön. *Christiernum* vnde dem Junker *Mauricuffe* vnde Geerde.
- b) Privileg. vnde confirmacie der Lande vnde Lude Schleswig, Holsten vnde Stormarn by Hart. *Alves*, *Gerdes* vnde Kön. *Christiernus* Tyden.
- c) Pande-Register der Slotte, Borge vnde Güder der Lande Schlesw. Holsten, by deseluen Tyden, variis tamen recentioribus manibus admixtis, nec non plurima alia Lit. a-v.

Collection einiger *Constitutionen* und *Verordnungen*, größtentheils das Herzogthum Sleewig angehend, von 1463 bis 1725, 2 Voll. Fol.

Samlung von Schlesw. Holsteinschen gedruckten und geschriebenen *Verordnungen* von 1594 bis 1740 incluf. die vorher dem *Cantzler Westphalen* zugehört hat, 9 Bände, in Fol.

Jus Slesvicense recentius, cum commentario *Pauli Cypræi*. Fol.

3 4to haves og 12 adskillige Bind, hørende til de Schlesw. Holsteenske Love og Lovstykker.

c) Norges og dets Proviudsers Love.

Kong *Haagen Haagensens* Frostetings-Lov, item Kong *Magni Haagensens* Lidsviatings-Lov, cgd. chart. in Fol.

Kong Magni Lagabæters Gulethings-Lov Codex Membr. cum compositione inter Regem Magnum & Johannem Archiepiscopum, Jure Ecclesiastico ejusd. Archiepiscopi, multisque aliis a Lit. a g, Fol.

Kong Magni Lagabæters Gulethings-Lov paa Dansk, med adskillige Rettebøder og Forordninger, deels hele, deels i Udtog, den sidste af 1558.

b) en Genealogie over Kongerne i Danmark og Sverrige, fra Magnus Monnskiold til Kong Hans.

Samme Kong Magni Gulethings-Lov paa Dansk, med Lovtings, Sætning foran paa Islandsk, paa Lovens følge adskillige andre Stykker fra Lit. a til e, Fol. Hertil komme i 4to.

Kong Magni Lagabæters Gulethings-Lov og Bergens Bye-Lov, paa Pergam.

Samme Konges Borgethings-Lov, tilligemed adskillige Rettebøder eller Forordninger, samt Spe-Retten, og Erkebiskop Johns Kirkes-Ret, ogsaa Pergam.

Samme R. Magni Trundbiems Byelov, med Fortale til Erkebiskop John af Trundbiem, og nogle Rettebøder bag ved, liseledes paa Pergam.

Sammes Norske Lov paa Dansk, kaldet S. Olafs Lov, tilligemed adskillige, meest Danske, Lovstykker, skreven 1559.

To andre Oversættelser af samme Slags.

En Samling af adskillige Norske og Islandske Lovstykker.

Codex Legum antiquissimarum Islandiæ vulgo Grágás, præmisso Jure Ecclesiastico veteri Thorlaco-Kerilliano, subjuncta vero Constitutione de Decimis, en god Perg. Cod. Fol.

Den Islandske Grægaas, af det Slags, som begynder med Urvebalken, tilligemed Kong Haagens Islandske Lov

Lov *Farnsida*, en god og meget accurat Papiirs Cod. hvilket jeg haver erfaret, ved idelig at bruge den til Udfærdigelsen af *Arnesens* *Islandſke* *Rettegang*, Fol.

Cod. chart. in qvo

a) Apographum recens Codicis Legum *Grágás*, non, ut inscriptio præfert, Norvegici, sed Islandiei, repetitæ prælectionis.

b) Lex Islandica *Haconis grandævi* Norv. Regis vulgo *Farnsida*.

c) *Fus Aulicum Magni* Norveg. Regis, vulgo *Hirdskrá*. Bogen sluttes med Register over *Graagaasen* 1754, Fol.

En *Samling*, hvort *Magni Lagabæters* *Islandſke* *Lov* paa *Danſk*, med adskillige andre *Lovstykker*, Lit. b-1, Fol.

Samme *Lov* paa *Danſk*, efter *Oplaget* af 1578, med tilhørende *Rettebøder*.

Samme, efter næst forrige *Exemplar* 1702:3, Fol.

Samme paa *Danſk* ved *Thorm. Torſæus*, med 16 dertil hørende *Rettebøder*, Fol.

Samme *Lov*, *Original-Texten* alleene, uden indblandede *Rettebøder*, er virkelig en *Hoved-Codex*, overalt confereret, og vel skreven, enten i *Kong Eriks* eller i hans *Broders* *Kong Haagen Magnussens* *Tid*, Perg. 4to, stor *Format*, mangler alleene 1 *Blad*, samt 1 *Side* til *Slutning*.

Samme, tilligemed *Kong Eriks* og *Haagen Magnussens* *Rettebøder*, samt *Biskop Arnes* *Christens* *Ret*, skreven paa *Pergam.*, 4to, omtrent midt i det *XIV. Sec.* og ellers meget accurat.

Samme igien, med Kong Eriks og Haagen Magnuff. Retterbøder, Cardinal Wilhelms Anordning, samt en Kirke-Ret, formodentlig Kong Magni Logabaters. Ligeledes af det XIV. Sec. correct skreven paa Perg. 4to, men mangler det 1ste Blad i Loven selv, og Slutningen af Kirke-Retten.

Samme med Retterbøder, samt Girdskraaen paa Perg. in 4to

Samme igien paa Pergam., det sidste Blad beskadiget, det første ulæseligt, 4to.

Tvende andre Perg. Codd. deraf, dog ikke fuldkomne, 4to.

Samme paa Papiir med Retterbøder, samt adskillige Danske Lovstykker, 4to.

Samme igien, skreven 1649, 4to.

Samme igien, med Kong Christ. den 4des Kirke-Ordinans, og Kong Frid. den II. Egtteskabs-Art. skreven 1671, 4to.

Samme paa Dansk, skreven af Lauridtz Nielfson 1644, in 4to.

Samme Slags igien, skreven af Greg. Bang 1646, in 4to.

D) Systematiske juridiske Skrifter.

Udskillige Optegnelser om Danske og Holsteenske Love, som det synes, med O. Sperlings Haand, 4to.

Andr. Byssæi Dissertatio de origine & progressu Juris Dan. Norveg. 4to.

Samme udførligere paa Dansk, med hans egenhændige Rettelser og Tillæg, 4to.

Wandalini Aphorismi de jure Regio, & Sciographia librorum ejus de eodem, 4to.

Pauli Tscherningii vindiciæ adversus nobilitatis Responsum, 2 Exempl. 4to.

Joh. Alexandri Höppeneri scala successio-
num ab intestato,
ex Jure Justiniano Danico Norv. Saxonico ac
duplici Batavico. Fol.

Commissions-Forslag til Kong Christ. V. 1670 om
Norges Riges Administration eller Staat, skreven
1704 af *Jonas Nelson*. Fol.

Syddse Lovs Proces og Deele ved *Niels Krag* til Truls-
holm, med nogle Lovstykker. Fol.

Uddrag af *Förgeren Olsen Wröes* Bog, den gyldne ge-
peing, om politisk Lovgivning for Norge, 4to.

Andr. Bussæi introductio in Jurisprudentiam Danico-
Norveg. med Forfatterens adskillige Rettelser, 4to.

Lavm. *P. Vidalins* og *S. Solvesens*, Biskopp. *J. Arnesens*
og *Finn. Johnsens*, Provst. *Wigf. Johnsens* og *G.*
Povelsens, Syffelm. *B. Halldorsens* og *M. Keril-*
sens, samt Amtm. *O. Stephensens* adskillige Skrifter
om den Islandske Tiendeberegning, samt fast Be-
sætning paa Jordegods, 1 Vol. in Folio, og 4
in 4to.

IX. Svenske Sager.

a) Chorographiske og historiske.

Geometrisk Afrytning ofwer *Kopparbergs Grufve* 1656.
Fasti *Uplandenses*, eller Afritning af en Hoop Ruumstafwar
udi *Aktunda-Landh*.

Olai Rudbeckii Atlantica Tomus IV. Latine, et meget
smukt Exemplar, Tegningerne med Lusk.

Adami Bremensis historia *Hamburgensis*, apographum
vetus.

b) *Olai Petri* Sweenske Krönicke, en gammel Af-
skrift, gaar til 1512, af *Coyers* Sager.

Fem andre, den 3die og 4de, med Kong Gustav den I. Krønike, og den 5te med adskillige andre Stykker, hørende til Historien og *Jus Publicum*.

Kurze Chronica der Könige in Schweden, von Christi Geburt bis 1512, præmissio indice & tab. geneal.

Idem liber, Fontispicio lineis aureis ornato.

Job. Olavii Grunnavicensis annotationes in historiam Hialmaris a Johanne Peringskioldio editam.

Gustavi I. Krønike, med malede Vaabener, Stammes Træe, og Dedication til Kongen.

b) en kort Svensk Krønike, som gaar til Kong Christian den 2den inclusive, og synes at være et Uddrag af Olai Petri: foran er en Underretning om den hedenske Gudstieneste i Sverrige, af Cæters Sager.

Laur. Raymundi formula s. modus Gustavianæ reformationis, skreven 1626.

En Samling, med Titel: *Collectio ad Hist. Svecicam*, hvori K. Erik den XIV. Krønike, Acta og Handlinger i Kong Gustavs Tid, samt adskilligt andet.

Til den nyere Svenske Historie fra 1577 til vore Tider høves 37 større og mindre Bind, 4to.

b) Juridiske.

Fasciculus rerum Svecicarum, maxime ad jus publicum, partim latine, partim Germanice, quarum prima est unio tempore Magni Smeck 1343, ultima vero Collectio de illustri successionis Svecicæ argumento.

En Samling af 10 adskillige Stykker til Sverriges Staats-Ret. Fol.

En anden af samme Slags, Fol.

Endnu den tredie, Fol.

En temmelig stor Samling af Svenske Acta publ. in 4to.

Swed.

Swerriges Rikes *Landzlagh*, Cod. Membr. Sec. XVII. Fol.

Swerriges Rikes *Stadzlagh*, Cod. chart. med adskillige
Stadgar bag ved, samt Fortale og Domare:Reg-
lerne foran.

Swerriges Riges *Landzlagh* af *Magnus Ladulås* og hans
Søn *Byrger Magnussen*, 4to.

Swerriges Riges *Stadzlag*, 4to.

Lex Gothlandica, ad exemplar anni 1470 exarat. manū
Otz. *Sperlingii*, 4to.

Adskillige Svenske Gaards:Retter fra Kong *Magnus* til
Kong *Carl den IX.* begyndte at indskrives i en Bog,
som ikke er fuldført. Fol.

Samling af *Stochholms Stads:Privilegier* fra 1423 til
1594. Fol.

Halmsteds Stads:Privilegier af *Dronning Christina*,
samt *Swerriges Service:Ordning*, med *Dronnin-*
gens Kobber foran. Fol.

Constitutiones & privilegia Academiae Carolinae Lundensis. F.
Joh. Rudbeckii Privilegia Doctorum, Magistrorum, Bacca-
laureorum, Studiosorum & Scholarium. Fol.

En temmelig stor Samling af Svenske Lovstykker af det
16de og 17de Sec. 4to.

Foruden alt dette og meget meere, som her er for-
bigaaet, indeholder denne Samling en stor
Mængde Kunst- og Pragtstykker, af hvilke her
alleene nævnes til en liden Prøve:

Libri V. ex sacra scriptura, nempe *Ruth*, *Ecclesiastes*,
Canticum, *threni* &c. paa een eeneste siden Foliant-
Side, med overhaands smuk/micrograrhiff Skrift, og
særdels fine Tegninger, og Bøgenes Navne forgyldte.

Libretto di segreti appartenenti alle malettie, que possono
auvenire a tutte sorte di ucelli & cani, 4to,

(p. 38) skreven just for at viise adskillige Arter af Caligraphie.

Passio Domini nostri Jesu Christi, paa det fineste Perg., in 8vo, alle Bogstaverne udhugne, hvilket og er sleet med Christus paa Raarset, tillig med *Johannes* og *Maria*, samt endnu een Bibelsk Figur.

En stor Mængde Codices picturati, og deriblant i Særdesleshed endeel Breviaris, blant hvilke nogle endog ere særdeles prægtige.

Bøger, som ere indbundne med udmærket Pragt, og enten beslagne med Guld emaileret, eller besatte med Steene, saasom: Frue *Kirstine Munks* Andagtsbog nævnt foran p. 21, som er indbunden i sort Fløiel, med emaileret Guldbeslag, og ligesaa emaileret Monogramma og Chiffre paa Siderne. Sammes liden Andagtsbog (ibid.) ligesaa prægtig indbunden og beslagen, samt ziret med adskillige indklæbede illumin. Tegninger i smaat paa Pergament. Og videre: Andagter paa Dansk og Tydsk (ibid.), indbundne i sort Chagrin, med Tegnepen af Guld, samt Gulds Beslag, besat paa Hjørnerne med Edelsteene, som alle, een undtagen, ere endnu i Behold. Men det som giver denne ellers herlige Samling den allerstørste Priis, ere dog de adskillige egenhændige Msster og Haandtegninger, som der ere bevarede af endeel Personer af det Kongelige Huus, og deriblant især af Kong *Christian den 4de*, den udvalgte Konge, Prinds *Christian den 5te*, Kong *Frid. III*, Princesse *Charlotta Amalia*, og adskillige flere.

~~~~~

Trykfeil og Rettelser.

Pag.	15.	Lin.	28	<i>Cassidori</i>	læs: <i>Cassiodori</i>
—	20.	—	13	<i>Resen</i> ; <i>Clavis</i>	læs: <i>Resen Clavis</i>
—	31.	—	30	<i>πρωτον</i>	læs: <i>πρωτον</i>
—	32.	—	30	<i>Glanvit</i>	læs: <i>Glanvil</i>
—	40.	—	2	<i>tabulis</i>	læs: <i>tabulis</i>
			21	<i>ejsnd.</i>	læs: <i>ejsnd.</i>
—	42.	—	22	<i>Albacus</i>	læs: <i>Abacus</i>
—	48.	—	20-21	<i>trigonometice</i>	læs: <i>trigonometrice</i>
—	56.	—	4	<i>Steganographii</i>	læs: <i>Steganographie</i>
—	62.	—	2	<i>anni</i>	læs: <i>annum</i>
—	66.	—	24-25	<i>Eichardi</i>	læs: <i>Eilbardi</i>
—	68.	—	34	<i>Lucam</i>	læs: <i>Lucani</i>
—	71.	—	11	<i>Danto</i>	læs: <i>Dante</i>
—	72.	—	3	<i>axcerpt</i>	læs: <i>excerpt</i>
—	73.	—	3	<i>Cantiteriæ</i>	læs: <i>Cantilenæ</i>
—	78.	—	24	<i>Farnesti</i>	læs: <i>Farnesii</i>
—	79.	—	15	<i>memoratorum</i>	læs: <i>memoratarum</i>
—	81.	—	3	<i>udmerker</i>	læs: <i>udmerke</i>
			8	<i>itlainske</i>	læs: <i>italienske</i>
—	84.	—	26	<i>Klosters</i>	læs: <i>Kloster</i>
—	85.	—	28	<i>Rock</i>	læs: <i>Kock</i>
—	86.	—	31	<i>Annuales</i>	læs: <i>Annales</i>
—	88.	—	25	det <i>Dansk</i> ; <i>Nordiske</i> <i>Sag</i>	læs: det <i>Dansk</i> ; <i>Nordiske</i> <i>geographiske, historiske, og literariske</i> <i>Sag</i>
—	90.	—	29	<i>Fasciculum</i>	læs: <i>Fasciculus</i>
—	110.	—	5	<i>g)</i>	læs: <i>h)</i>
			12	<i>deu</i>	læs: <i>den</i>